

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-018

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

103.

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselőtestület 2013. július 4-i ülésére

Tárgy: Pápa Város Önkormányzata helyi esélyegyenlőségi programjának elfogadása

Előadó: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Benecz Rita emberi erőforrás osztályvezető

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-018

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

Tisztelt Képviselőtestület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a szerint a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal (a továbbiakban: HEP) rendelkezik.

A HEP-ben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 1. és 2. melléklete rögzíti azokat az adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik. A Türr István Képző és Kutató Intézet esélyegyenlőségi mentora az önkormányzat rendelkezésére bocsátotta a HEP elkészítéséhez szükséges sablont és a kitöltéséhez szükséges segédletet.

A HEP jogszabályoknak megfelelő kidolgozása érdekében 2012. május 14-én tartotta alakuló ülését a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum. Az ülésen a következő munkacsoport kialakításáról döntöttek a tagok: 1. Mélyszegénységben élők és romák helyzete munkacsoport (vezető: Benecz Rita Emberi Erőforrás Osztályvezető), 2. Gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport (vezető: Csákvári Judit Pápa Városi Óvodák intézményvezetője), 3. Nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport (vezető: Vargáné Maurer Ilona Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő ápolási igazgatója), 4. Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport (vezető: Szalainé Tihanyi Andrea ESZI intézményvezetője).

A munkacsoportok tevékenységét Orbánné Szekér Dorottya, Sándor Judit és Horváth Judit - az Egyesített Szociális Intézmény közalkalmazottai – koordinálták, akik részt vettek az esélyegyenlőségi referens képzésen.

A HEP a jogszabályi előírásoknak megfelelően készült el, amely a Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztályán nyomtatott formában megtekinthető, a CD lemezre másolt HEP az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Benecz Rita
emberi erőforrás osztályvezető

Pápa, 2013. június 28.

Dr. Áldozó Tamás sk.
polgármester

H a t á r o z a t i j a v a s l a t

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete Pápa Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta és elfogadja.

Utasítja a Polgármestert, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Horváth Judit esélyegyenlőségi referens
Sándor Judit esélyegyenlőségi referens

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Pápa Város Önkormányzata

2013-2018.

Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Demográfiai helyzet	4
Gazdasági helyzet	6
Társadalmi helyzet	8
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	10
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	11
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	12
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	14
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	14
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	21
3.3.1. Segélyezési mutatók	23
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	24
3.4.1. Pápa város lakhatási, infrastrukturális és közlekedési viszonyai	25
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete	26
3.5.1. Társadalmi helyzet	28
3.5.2. Foglalkoztatási helyzet	29
3.5.3. Községi szolgáltató intézmények	29
3.5.4. Egészségügyi helyzet, ellátórendszer	30
3.5.5. Szociális és gyermekjóléti alapellátás	30
3.5.6. Környezeti károk, szennyezettség	31
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	31
3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása	35
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	37
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	37
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)	38
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	40
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	42
4.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	85
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	86
5.1. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	91

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	91
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)	91
6.2. Idősök munkaerő-piaci helyzete	92
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	93
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen ..	96
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	97
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	98
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	98
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	101
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	102
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	107
8.Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	108
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	110
10. A helyi esélyegyenlőségi program Intézkedési Terve.....	111
Melléklet	

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pápa Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.

Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelési intézmények állami és nem állami fenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Demográfiai helyzet

Régió

A Közép-dunántúli régió, 11 117 négyzetkilométer területen fekszik, melyhez közigazgatásilag három megye - Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém - tartozik. Magyarország legnagyobb tavát magában foglaló régió lakónépessége 2012-ben 1 090 346 fő volt, melyből 563 160 nő, 527 186 pedig férfi. Az aktív korú lakossága aránya a régió teljes lakosságához képest közel 70% (758 254 fő).²

Veszprém megye

A régiót alkotó 4 493 km² nagyságú megye a Balaton északi partja és a Kisalföld között terül el. Középső részét a Bakony hegység uralja, észak-nyugati része a Kisalföldhöz csatlakozik, dél-keleten a Balaton és a balaton-felvidéki hegyek veszik körül. Veszprém megyében 10 járás, 9 kistérség, 202 község, 15 város - ebből egy megyei jogú város - Veszprém található. A népesség lélekszáma csökken, az országos adatokhoz hasonlóan a lakosság fokozatosan előregedik.

2012. január 1-jén 354 565 fő élt a megyében, ebből nő 183 212 fő, férfi 171 353.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

² http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd003b.html,
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd004b.html,

Pápa város

Lakónépesség száma év végén

	Lakónépesség
2007 (fő)	32 617 fő
2008 (fő)	32 664 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,14 %
2009 (fő)	32 583 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,75 %
2010 (fő)	32 437 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,66 %
2011 (fő)	31 662 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,70 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Pápa város állandó lakossága az elmúlt harminc évben 33.000 és 33.700 fő között mozgott. A népszámlálási és a rendelkezésre álló lakónépességi adatok szerint Pápa 2001-ben érte el a legmagasabb népességét 33.643 fővel. Az adatok arra utalnak, hogy a város népessége a kilencvenes években érte el maximumát és ezt követően lassan csökken, amely egyrészt a negatív vándorlási egyenlegnek, másrészt a népesség természetes fogyásának következménye.

Állandó népesség 2011-én december 31-én

állandó népesség száma	31 662 fő
nő	16 536 fő
	52,22 %
férfi	15 126 fő
	47,77 %
0-2 évesek	772 fő
	2,43 %
0-14 éves nők	2 109 fő
	6,66 %
0-14 éves férfiak	2 255 fő
	7,12 %
15-17 éves nők	521 fő
	1,64 %
15-17 éves férfiak	561 fő
	1,77 %
18-59 éves nők	8 096 fő
	25,57 %
18-59 éves férfiak	9 436 fő
	29,80 %
60-64 éves nők	1 150 fő
	3,63 %
60-64 éves férfiak	931 fő
	2,94 %
65 év feletti nők	3 274 fő
	10,34 %
65 év feletti férfiak	1 943 fő
	6,13 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Pápa területén bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek száma 2011. december 31-én 31 662 fő volt, ebből a 0-14 évesek aránya 13, 78 %, a 65 év felettiek aránya 16, 48 %.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	5 059	4 615	109,62
2009	5 111	4 560	112,08
2010	5 179	4 468	115,91
2011	5 217	4 364	119,54

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	513	617	-104
2009	469	571	-102
2010	468	527	-59
2011	401	527	-126

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	276	373	-97
2009	282	411	-129
2010	254	403	-149
2011	265	392	-127

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gazdasági helyzet

Régió

Az egy főre jutó GDP tekintetében Közép-Magyarország és a Nyugat-Dunántúl után stabilan a harmadik a régiók rangsorában. A régió fejlődésének alapja az erős, modern feldolgozóiparra alapuló gazdaság, a kedvező közlekedés-földrajzi helyzet által hordozott telephelyi és logisztikai potenciál, valamint a kiemelkedő turisztikai adottságok. Ez a három tulajdonság az innovációt hordozó fejlesztések helyi alkalmazhatóságának környezetét is megteremti. 2011-ben a régió ipari termelés értéke 5 158 343 millió forintot tett ki. A regisztrált gazdasági szervezet száma 161 778, az iparral foglalkozó vállalkozások száma 2,5-szerese a mezőgazdasági szektorban található vállalkozások számának.³

³ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_oga014.html,
KÖZÉP-DUNÁNTÚLI OPERATÍV PROGRAM, CCI-szám: 2007HU161PO005, 19-23. o.

Veszprém megye

Veszprém megye az egy főre jutó GDP 11. a megyék rangsorában. 2012 első negyedévében a megyei ipar termelése – a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján – 202 milliárd forintot tett ki, ami a közép-dunántúli régió össztermelésének 15 %-a. A Veszprém megyei székhelyű gazdasági szervezetek száma 56 871, az iparral foglalkozó vállalkozások száma 1 972, a mezőgazdasági szektorban 3 944 a vállalkozások száma.⁴

Pápa város

Pápán a századfordulótól vannak jelen a nagyobb ipari üzemek (első sorban a textil- és élelmiszer-ipari gyárak, valamint a gépgyártással, faiparral foglalkozó cégek), emellett egyre jelentősebbek a kis- és középvállalkozások, valamint a külföldi befektetések. Pápa városában 4 562 regisztrált gazdálkodó szervezet van, melyek közül 2 450 a működő vállalkozások száma.

A vállalkozások 4 %-a foglalkoztat 100 főnél több munkavállalót. A regisztrált gazdálkodó szervezetek 72 %-a szolgáltatás jellegű tevékenységet végez, 15 %-a mezőgazdasági, míg 13 %-a az ipari/építőipari szektorban képviselteti magát az elsődleges munkaerő-piacon.

A foglalkoztatásban a feldolgozóipar, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a kereskedelem és építőipar a domináns, de a megyehatár környékén élők közül a szomszédos megyékben helyezkednek el.

A térség jelentős munkáltatói a Pápai Hús 1913 Kft., Hirtenberger Hungary Bt., Johnson Controls Kft., Agroprodukt Zrt., Bakonyerdő Zrt., Bakony VOLÁN Zrt., Császár Kft., Shoptec Kft., Dunitália Kft.

Az ipari parkban található, telephely létesítésre falajánlott ingatlan összterülete 190 000 négyzetméter. Önálló helyrajzi számon 3 hektár, 8 181 négyzetméter területű ingatlan van, a fennmaradó területen igény szerint alakíthatók ki telkek. Az ipari parkban a közművek (víz, villany, gáz, szennyvíz-csatorna) kiépítésre kerültek. Az ingatlanhasznosítás vétellel vagy bérlettel egyaránt lehetséges.

A város ipari parkjában működő jelentős foglalkoztatók:

- a Hirtenberger Precízióstechnikai Művek (Hirtenberger Automotive Safety Hungary), amelyben autóiipari részegységek gyártása folyik,
- a Johnson Controls Kft. bőriipari tevékenységet folytató autóiipari beszállító, amely kárpitozott autóalkatrészek előállításával foglalkozik,
- a Pápai Asztalos Kft. bútorgyártó tevékenységet folytat.

A Pápára érkezők igényeiknek megfelelően válogathatnak szállodák, panziók, barátságos magánszállások, vendégházak közül.

⁴ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt014.html,
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_oga014.html

Társadalmi helyzet

Régió

A régióban 2012-ben a munkavállalók száma 333 784 fő, a nyilvántartott álláskeresők száma 57 346 fő volt, mely az országos átlagtól kis mértékben tér el.⁵

Az országoshoz hasonlóan a régió népességének iskolázottsága a kilencvenes években jelentősen emelkedett, a megfelelő korú népesség körében nőtt a középfokú végzettségűek és a diplomások aránya. Elmondható, hogy az utóbbi tíz évben az óvodák és általános iskolák száma 7%-kal csökkent, ugyanakkor a középfokú oktatási intézmények száma és képzési kínálata bővült. A rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (2.884 fő) 6.525-rel csökkent a 2008-ban segélyezett átlagos számához képest.⁶

Veszprém megye

Veszprém megyében a munkavállalók létszáma - az előző évi számot több mint 4%-kal meghaladva - elérte a 100 328 főt. Jelenleg 1 011 fő részesül aktív korúak ellátásában.

A megye lakásállománya 6 év alatt közel négyezerrel nőtt, 2012-ben összesen 149 744 lakás ad otthont a családoknak, az egyes lakásokra pedig több mint 2 személy jut. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatra a teljes állomány egyötöde nem kötött rá.⁷

Az elmúlt évtizedben kiteljesedett az iskolarendszerű oktatás: a kilencvenes évek elejének 80 %-ot meghaladó arányával szemben ma már a 16 évesek több mint 90 %-ára terjed ki. A szakiskolai tanulók aránya 29 %, a szakközépiskolásoké 40 %, a gimnazistáké 31 % volt a megyében. 2011-ben a felsőfokú oktatásban tanulók száma elérte a 7 235 főt.⁸

Az oktatási-nevelési intézmények száma évről-évre csökkent. A 2003/2004-es tanévben 186 óvodában 1088 óvodapedagógus, 2011-ben 182 óvodában 1033 óvodapedagógust alkalmaztak. 2006-ban 11 034 gyermek, 2000-ben 12 900 gyermek, 2011-ben 11 568 gyermek járt óvodába.

Az általános iskolába 2000-ben 36 035 fő, 2006-ban 29 227 fő, 2011-ben 25 368 fő járt. Gimnáziumokban a tanulói létszám 2006/2007-ben túllépte a 6 700 főt, tavaly viszont 6300 főre esett vissza. A 2005/2006. tanévben 32 szakközépiskola fogadta a tanulókat, 2011-ben pedig 30.⁹

Pápa város

Pápa város fenntartásában működik a Városi Óvodák intézménye, mely 10 tagóvodából áll.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Pápai Tankerülete Pápán 5 általános iskolát, 1 művészeti iskolát, 4 középfokú intézményt, 1 szakszolgálati intézményt és 1 óvodai speciális és 1 bölcsődei korai fejlesztőcsoportot működtet.

Egyházi fenntartásban a városban 1 óvoda, 2 általános iskola, 1 középfokú oktatási intézmény, 1 művészeti iskola működik.

A felsőoktatásban tanulókat a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar kihelyezett levelező tagozatának szociálpedagógus szaka, a Pannon Egyetem Pápai Intézete, valamint a Pápai Református Teológiai Akadémia fogadja.

⁵ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi009.html

⁶ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi011.html

⁷ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf028.html

⁸ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qli048.html

⁹ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_fsp009b.html

A KSH adatai szerint Pápán az aktív korúakon belül (15-59 évesek) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 12 820 fő, míg felsőfokú végzettséggel mindösszesen 2 827 fő rendelkezik.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program küldetése, hogy megakadályozza az emberek elleni bármilyen diszkriminációt faji vagy etnikai származásuk, vallásuk, hitük, fogyatékoságuk, életkoruk vagy szexuális orientációjuk alapján. Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Célunk, hogy mindenkinek esélye legyen a szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pápa Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció mentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Pápa Város Önkormányzata a köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében - kivéve óvodák - együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

A HEP elsődleges célja, hogy:

- meghatározza a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen,
- a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekintse a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárja a problémákat.
- meghatározza a célcsoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terve tartalmazza.

A HEP IT célja

Az Intézkedési Terv célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek elősegítik az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítását.

További feladat annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) rendelkezésének figyelembevételével készült.

A program elkészítése során a következő jogszabályok rendelkezéseit vette figyelembe a fórum:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet,
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.).

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletek a következők:

- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének 16/2010. (VII. 08.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról
- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének 14/2011. (V. 30.) önkormányzati rendelete a Pápa városban biztosítható személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételének rendjéről, a fizetendő térítési díjak megállapításáról
- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének 22/2012. (X. 25.) önkormányzati rendelete Pápa város egészségügyi alapellátási körzeteiről
- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének 4/2013. (II. 28.) önkormányzati rendelete a méhnyakrák és a nemi szervi szemölcsök elleni védőoltás támogatásáról

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. Pápa városa 2001-től kezdődően minden évben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer jogszabályi háttéréül a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény valamint a felsőoktatásban résztvevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007.(III. 26.) Kormányrendelet szolgál.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Pápa Város Szolgáltatástervezési Koncepciójának elsődleges célja, hogy átfogó képet adjon az ellátási kötelezettség alá tartozó szolgáltatások helyzetéről, az e körbe tartozó feladatok tervezéséről, a hiányzó ellátások megszervezésének módjáról, a más fenntartókkal történő kapcsolattartás lehetőségéről. A koncepció fő célkitűzése, hogy a szociális szolgáltatások közelebb kerüljenek az ellátottakhoz, hangsúlyosabbá váljon a saját környezetben történő gondozás, a civil szervezetek és vállalkozások részvételének megerősítése a szociális ellátásokban.

Pápa Város Sportkoncepciója szerint kiemelten fontos a város lakosságának egészsége, közérzete, a sport megfelelő szerepe. Ennek érdekében prioritás, hogy a gyermekek a sporttal nőjenek fel, felnőttként pedig a sporttal kiegészítve életmódjukat egészségesebb, jobb közérzetű, hatékonyabb munkavégzésre képes, közösségi emberként éljék életüket. Védni és fejleszteni kell a sport erkölcsi és etikai alapjait, a sporttevékenységekben résztvevők emberi méltóságát és biztonságát, megvédve a sportot és a sportolókat minden politikai és kereskedelmi, pénzügyi manipulációktól, megalázó és méltóságot sértő gyakorlattól, a doppingszerek használatától, valamint a szexuális jellegű visszaélésektől, különösen, ami a gyermekek, fiatalok és nők zaklatását illeti.

A közoktatási esélyegyenlőségi program és intézkedési terv elvárása a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása aktív cselekedet, amelynek eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor lehet beszélni, ha minkét cél egyszerre teljesül, az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Az Önkormányzati Minőségirányítási Program célja, hogy kiszámítható feltételeket és együttműködő környezetet hozzon létre a közoktatási intézmények számára a részükre meghatározott és vállalt feladataik teljesítésében.

Pápa Város E-önkormányzati Stratégiája külön részben foglalkozik az esélyegyenlőség biztosításával.

Az esélyegyenlőség során érintett célcsoport számára is elérhetővé kívánják tenni **Pápa Város Turizmusfejlesztési Koncepciójának** egyik céljában szereplő szabadidős programkínálatot: sport (pl. kerékpár, túrázás), szórakozási lehetőség (pl. koncertek). A 2007-ben elkészült koncepció korosztályi célcsoportonkénti elemzést és célmeghatározást tartalmaz.

Pápa Város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiájának célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Pápa Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtése érdekében kifejtett tevékenységéhez.

A stratégia a megvalósítandó céljai között külön figyelmet fordít a szociális és családpolitika, a gyermekvédelem és a foglalkoztatáspolitikai területeire.

Pápa Város Drogstratégiája a városban működő intézmények feladatai mellett nagy szerepet szán a civil szervezeteknek a korosztályi szabadidős programok szervezése és a prevenció munkája során. Hangsúlyt kell fektetni olyan szabadidő eltöltési lehetőségek propagálására, amelyek megelőzik, illetve helyettesíthetik a droghasználatot. Fontos az esélyteremtés arra, hogy a fiatalok képesek legyenek a drogok visszautasítására, egy produktív életstílus kialakítására.

Pápa Város Önkormányzatának Gazdasági Programja által érintett területek:

- munkahelyteremtés, foglalkoztatottság
- helyi gazdaság, befektetés ösztönzés
- kommunális feladatok
- településfejlesztés
- közszolgáltatások
- környezetvédelem
- vagyongazdálkodás, lakásgazdálkodás
- turizmus és idegenforgalom
- közoktatás, szakképzés,
- közművelődés, sport
- közbiztonság
- önkormányzat, igazgatás
- kistérségi központ helyzetéből adódó feladatok

Pápa Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája és Akcióterve tartalmazza a város egészére vonatkozó helyzetértékeléseket, elemzéseket és akcióterületeket.

Pápa Város Belvárosi Akcióterületének Részletes Akcióterületi Terve a közsféra funkcióinak megerősítését szolgálja. Célja a közigazgatási intézmények, valamint az azokat kiszolgáló egységek hozzáférhetőségének, működésének egyszerűsítése, racionalizálása. Fontos a közösségi funkciókat erősítő tevékenységek keretében a városi lakosság számára kulturális központok, közösségi helyek kialakítása.

Pápa Város Önkormányzata Közművelődési Konceptiója tartalmazza a közművelődés színtereit, bemutatja a város fenntartásában lévő közművelődési intézményeket és önkormányzati gazdasági társaságokat. A különböző társadalmi rétegek és csoportok érdekeit érvényesítő egyesületek, alapítványok speciális törekvéseik mellett mind jobban erősítik a városban élők lokálpatriotizmusát. A művészeti, hagyományőrző területet felölelő szervezetek tevékenységükkel, rendezvényeikkel jól kiegészítik a város kulturális kínálatát. Élénk hatást fejtenek ki a közművelődés területén a partnervárosi kapcsolatok is.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013 áprilisában megtörtént a Pápai Többcélú Kistérségi Társulás intézményi átalakítása. Az egészségügyi és a szociális feladatokat - házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, háziorvosi ellátás – a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Intézménye látja el.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok a TEIR adatbázisból, a helyi nyilvántartásokból, az egyes területeket érintő beszámolókból, valamint a szakemberek tapasztalatai alapján kerültek bemutatásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A **szegénység fogalmát** az egyén és/vagy a háztartás jóléti helyzetének jellemzésére használják. Többdimenziós volta miatt sokféle módon lehet mérni és számos definíciója van. Az EU szóhasználatában a szegény alacsony jövedelműt jelent. A szegénység összetett, komplex társadalmi jelenség, amit több szempontból lehet vizsgálni. Nemcsak jövedelemegyenlőtlenség, hanem valamitől való megfosztottság is. Ennek vannak „hard” elemei (pl. lakás) és „soft” elemei is (pl. kapcsolatrendszer).

Magyarországon a szegények többnyire a következő csoportokból kerülnek ki: tartósan munkanélküliek, részidősen foglalkoztatottak, tartós betegségben szenvedők, fogyatékossgal élők, nyugdíjasok (a nyugdíjasok 50%-a szegény, még ha aktív korukban jól is kerestek, jelentős jövedelemcsökkenést szenvednek el), nagycsaládosok és csonkacsaládok, romák, hajléktalanok.

A társadalmi kirekesztettséget nem lehet egyetlen mutatóba sűríteni. Definiálása nem könnyű feladat, ezért sokféle értelemben használják. A szegénység és a kirekesztettség szorosan összefügg: a szegénység, a munkanélküliség és a társadalmi kirekesztődés között "háromszoros kölcsönviszony" áll fenn, ugyanakkor a szegénység mégsem teljesen azonos a kirekesztettséggel. Bár a szegények kirekesztettek, de a nem szegények között is vannak kirekesztettek. A társadalmi kirekesztettség inkább társadalmi csoportok jellemzője.

A társadalmi kirekesztettség a szegénységhatárt az egy főre jutó jövedelemmel fémjelzett szegénységhatár fölé emeli és nemcsak a munkaerő-piacról, a fogyasztásból való kizárást jelenti, hanem a jövőkép hiányát, "a saját és a gyermekük jövőjébe vetett hitük" hiányát.

Társadalmi kirekesztettség jellemző egy csoportra, ha az alábbi három feltétel közül valamelyik igaznak bizonyul:

- nem részesedik a gazdasági fejlettség adott szintjén a társadalom rendelkezésére álló anyagi és kulturális javak, szolgáltatások egy főre jutó átlagának legalább a felével,
- nem rendelkezik a javak és szolgáltatások átlagos mértékének tartós birtoklásához szükséges hatékony érdekvédelemmel,
- nincs lehetősége arra, hogy részt vegyen a teljes értékű állampolgári lét gyakorlásához szükséges politikai döntéshozatali folyamatokban.

A társadalmi kirekesztettség *mértékét, mélységét, a társadalmi integráció jövőbeni esélyét* az határozza meg, hogy e három kritérium közül az érintett csoport hányban és melyikben érintett. A legrosszabb helyzetben azok a társadalmi csoportok vannak, amelyek mindhárom kritérium alapján kirekesztettnek minősülnek.

A társadalmi kirekesztettséget azért is fontos vizsgálni, mert ez alkotja a *"jövedelmi szegénység" újratermelődésének alapját*. A társadalmi kirekesztettség mértéke határozza meg, hogy a szegénység mennyire átmeneti vagy tartós jelenség, hogy kik képesek és milyen társadalmi segítséggel kiemelkedni a jövedelmi szegénységből. (A tartósan szegények aránya Magyarországon becslés szerint 5–8%).

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **Az Szt.** meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti,

gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a Cst.** meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **az Ft.** célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelmére.

A társadalom úgy ítéli meg, hogy cigány az, aki annak születik, rasszjegyei alapján cigány vagy az általa folytatott életmódja alapján azzá vált. A cigány megnevezés manapság inkább jelzőként, melléknévként használatos. A sikeresen asszimilálódott cigányokat és a „nem cigány életmódot élő” fél-cigányokat a többségi társadalmak gyakran nem tekintik cigánynak.

A hazai cigányság arányának pontos becslését bonyolítja, hogy a jog, a politika, a statisztika és a társadalomtudomány nem ugyanazokat az embereket tekinti cigánynak. Az egyik megközelítés szerint cigánynak tekinthető az az ember, aki saját magát cigánynak tartja. A másik szerint ennél sokkal érdekesebb a társadalmi cigány kategóriája, amely azt az embert tekinti romának, akit a környezete is annak tart. A Központi Statisztikai Hivatal azt tekinti cigánynak, aki a nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó, nem kötelezően megválaszolható négy kérdés (mi a nemzetisége, melyik nemzet kulturális értékeihez, hagyományához kötődik, mi az anyanyelve, valamint családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ) közül legalább az egyiknél adott kisebbséghez tartozónak vallotta magát. Az információs és önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény értelmében a faji eredetre vonatkozó adat különleges adatnak minősül, csak az érintett hozzájárulásával kezelhető.

Pápán a cigány lakosság száma megközelítőleg – becslés szerint - 1 800–2000 fő lehet, amelyet a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat is reálisnak tart. A 2011. évi népszámlálás során mindössze **547 fő vallotta magát cigánynak.**

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység több társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, de a jövedelmi elégtelenség, vagy hiány mutatja meg a leginkább.

Az alacsony jövedelműek az Szt.-ben, a Gyt.-ben, valamint a települési önkormányzat rendeletében meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülhetnek, amennyiben nem rendelkeznek a jogszabályban meghatározott vagyonnal.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Nyilvántartott álláskereső száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskereső száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	11295	11230	22525	696	6,2	727	6,5	1423	6,3
2009	13401	8997	22398	1021	7,6	1108	12,3	2129	9,5
2010	11223	11034	22257	926	5,3	978	8,9	1904	8,6
2011	11153	10928	22081	769	6,9	743	6,8	1512	6,8
2012	10623	10495	21118	843	7,9	802	7,6	1645	7,8

forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú lakónépességhez viszonyítva a nyilvántartott férfi álláskeresők száma 2010 évig magasabb volt, mint a nők száma, 2011 évtől viszont ez az arány megfordult. Megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2009-ben volt kiugróan magas, azóta folyamatosan csökken.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők	fő	1533	2052	1909	1575	1645
20 éves és fiatalabb	fő	73	99	67	68	77
	%	4,8	7,8	3,5	4,3	4,7
21-25 év	fő	217	328	261	190	226
	%	14,2	16	13,7	12,1	13,7
26-30 év	fő	205	271	225	192	183
	%	13,4	13,2	11,8	12,2	11,1
31-35 év	fő	219	280	261	190	202
	%	14,3	13,6	13,7	12,1	12,3
36-40 év	fő	179	234	210	204	200
	%	11,7	11,4	11	13	12,2
41-45 év	fő	173	235	244	184	181
	%	11,3	11,5	12,8	11,7	11
46-50 év	fő	168	205	224	189	189
	%	11	10	11,7	12	11,5
51-55 év	fő	189	272	267	211	204
	%	12,3	13,3	14	13,4	12,4
56-60 év	fő	102	120	140	140	174
	%	6,7	5,8	7,3	8,9	10,6
61 év felett	fő	8	8	10	7	10
	%	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők száma korcsoportok szerinti megoszlásában megfigyelhető, hogy legalacsonyabb a 20 éves és annál fiatalabb, valamint a 61 év feletti korcsoport aránya. A többi korcsoportban a nyilvántartott álláskeresők aránya 11-14 % között mozog. A 20 éves és annál fiatalabb korosztály kedvező munkanélküliségi adatait az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja. A képzettség megszerzését követően nagyobb számban jelennek meg a munkaerő-piacon, ennek oka a nem megfelelő szakmaválasztás, szakmai tapasztalat hiánya.

A munkaerőpiac elvárásai már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a személyes kompetenciákra, gyakorlati tudásra is kiterjednek. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a megváltozott munkaképességűek és az alacsony iskolai végzettségűek.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

	regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	696	727	1423	368	379	747	52,9	52,1	52,5
2009	1021	1108	2129	625	630	1255	61,2	56,9	58,9
2010	926	978	1904	601	632	1233	64,9	64,6	64,8
2011	769	743	1512	432	349	781	56,2	47	51,7
2012	791	771	1562	385	366	751	51,25	48,75	45,65

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012. évi adatok szerint a regisztrált munkanélküliek 48 %-a 180 napnál régebben álláskereső. Általános tapasztalat, hogy összefüggés van a munkanélküliség időtartama és az elhelyezkedési arányok között: minél több időt töltenek álláskeresőként, annál jobban csökken az elhelyezkedési esélyük. Ehhez nyújtanak segítséget a különböző támogatási formák.

A tartósan munkanélküliek számára olyan helyzetet kell teremteni, hogy visszakerülhessenek a nyílt munkaerőpiacra, ennek egyik lehetséges módja a közfoglalkoztatás.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	5251	5717	10968	73	1,4	57	1	130	1,2
2009	5163	5581	10744	104	2	126	2,3	230	2,1
2010	5032	54632	14095	78	1,6	99	1,8	177	1,7
2011	4918	5303	10221	78	1,6	70	1,3	148	1,4
2012	n.a.	n.a.	n.a.	97	n.a.	92	n.a.	189	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pápán több mint 10 000 a 18-29 évesek száma, 2012-ben 1,4 %-uk nyilvántartott pályakezdő álláskereső. Ez az arány az elmúlt évekhez képest csökkent.

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	28048	14793	13255	25699	13233	12466	2349	8,4	1560	10,5	789	6
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen Fő	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1423	108	7,6	392	27,5	923	64,9
2009	2129	104	4,9	560	26,3	1465	68,8
2010	1904	110	5,8	531	27,9	1263	66,3
2011	1575	97	6,2	417	26,5	1061	67,4
2012	1568	101	6,4	459	29,3	1008	64,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt öt évben a regisztrált álláskereső iskolai végzettség szerinti százalékos megoszlása viszonylag állandó képet mutat. Még mindig magas a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya, esetükben a 8 osztály befejezését segítő képzések nyújthatnak megoldást. A 8 általános és annál magasabb végzettséggel rendelkezőknek az átképzés jelenthet segítséget a munkaerőpiacra való visszajutásban.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	36	0,17	8	0,25
2011	474	2,23	139	4,35
2012	528	2,53	167	5,32

Forrás: Önkormányzat adatai, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltség adatai. A romák száma becsült adat.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Az Ebktv. 21. § - 23. §-i rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

2012. évben összesen 528 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban, amely kedvezőbb az előző évi adatoknál, de ténylegesen nem csökkentette a tartós munkanélküliséget. A közfoglalkoztatottak többsége oktatási-nevelési, szociális, közművelődési intézményekben, a Pápai Polgármesteri Hivatalban és a Városgondnokságon dolgozott.

A foglalkoztatás emelkedésének egyik oka, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőknek 30 napot kötelező dolgozni, mert ellenkező esetben a támogatásuk megszűnik. Ténylegesen nőtt a közfoglalkoztatottak száma, ugyanakkor csökkent a foglalkoztatás időtartama, többségében az 1 hónapra szóló munkaszerződés volt jellemző.

A megkötött hatósági szerződés alapján látható, hogy 2013. évben a közfoglalkoztatottak száma csökken.

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	950.825	821.614	3	41
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	931.350	997.416	5	111
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1.394.672	988.025	5	368
2011	4465	599	147	n.a.	1.135.379	938.922	3	125
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1.242.927	1.059.294	2	188

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonaton	Kerékpárúton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	8 perc	30	18 perc	-	-	4,6 km	15 perc
Megye-székhely	45 perc	21	1 óra 20 perc	-	-	66 km	5 óra
Főváros	2 óra	18	4 óra	24	3 óra	-	-

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	Van	- Vállalkozóvá válás támogatása - TÁMOP 1.1.2 - Pályakezdők munkatapasztalat-szerzésének támogatása - Közfoglalkoztatás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	Van	- Vállalkozóvá válás támogatása - TÁMOP 1.1.2 - Pályakezdők munkatapasztalat-szerzésének támogatása - Közfoglalkoztatás
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	Van	- „Első munkahely garancia” program - Képzés - Munkahelyvédelmi akcióterv
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	Van	- „Első munkahely garancia” program - Képzés - Munkahelyvédelmi akcióterv

Forrás: helyi adatgyűjtés

Fenti programok hatásai és eredményei az elmúlt években is kedvezően befolyásolták a munkaerőpiacot. 2013-ban is hasonló támogatásokkal, aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel próbál a munkaügyi kirendeltség kedvezően hatni a foglalkoztatás növelésére.

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

fő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	30	32	30	32	0	0	0	0
2009	48	51	48	51	0	0	0	0
2010	50	54	50	54	0	0	0	0
2011	72	79	72	79	1	1	1	1
2012	190	175	190	175	16	23	16	23

Forrás: helyi adatgyűjtés

A munkaügyi kirendeltség a fiatalok munkaerő-piaci esélyeinek növelését szolgáltatások nyújtásával (egyéni-, csoportos tanácsadás, pályakorrekciós- illetve pályaaorientációs tanácsadás, önéletrajzírás, álláskeresési technikák javítása), át- és továbbképzésekkel segíti. A középiskolák végzős osztályai részére tájékoztató előadássorozat keretében bemutatja a munkaügyi kirendeltség tevékenységét, mellyel hozzájárul az iskolát befejező fiataloknak eligazodni az ügyeik intézésében.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Felsorolás
Felnőttképző programok a településen	- Angol alapfok - Angol középfok - Autóbuszvezető D + GKI - Betanított varrómunkás - CNC-forgácsoló - Csontozó munkás - Élelmiszer- és vegyi áru eladó + Pénztárgépkészítő - Fogyóelektródás, védőgázos ívhegesztő - Földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő - Fröccsöntőgép-kezelő - Hő- és hangszigetelő - Hulladékgyűjtő és –szállító - Karbantartó csőszelő - Logisztikai ügyintéző - Mezőgazdasági vontató vezető - Műanyagextruder kezelő - Német alapfok, középfok - Nyomdai gépkészítő - Panziós, falusi vendéglátó - Parkgondozó + kisgépkészítő - Pék - Ruházati eladó + Bolti pénztáros - Szakács - Szállodai szobaasszony + angol vagy német nyelv - Szárazépítő - Szerkezetlakatos - Szobafestő - Szociális gondozó és ápoló - Targoncavezető + raktárkezelő - Tehergépkocsi-vezető C + GKI

Felnőttképző programok a vonzásközpontban	- Angol alapfok, középfok - Autóbuszvezető D + GKI - Betanított varrómunkás - CNC-forgácsoló - Csontozó munkás - Élelmiszer- és vegyi áru eladó + - Pénztárgépkezelő - Fogyóelektródás, védőgázas ívhegesztő - Földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő - Fröccsöntőgép-kezelő - Gyakorló ápoló - Hő- és hangszigetelő - Hulladékgyűjtő és –szállító - Karbantartó csőszerelő - Logisztikai ügyintéző - Mezőgazdasági vontató vezető - Műanyageksztruder kezelő - Német alapfok, középfok - Nyomdai gépkezelő - Panziós, falusi vendéglátó - Parkgondozó + kisgépkezelő - Pék - Ruházati eladó + Bolti pénztáros - Szakács - Szállodai szobaasszony + angol vagy német nyelv - Szárazépítő - Szerkezetlakatos - Szobafestő - Szociális gondozó és ápoló - Szőlőtermesztő - Targoncavezető + raktárkezelő - Tehergépkocsi-vezető C + GKI
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	- Munkatanácsadás - Pályatanácsadás - Álláskeresési tanácsadás - Rehabilitációs tanácsadás - Pszichológiai tanácsadás - Munkaerő-piaci és foglalkozási információnyújtás - Információnyújtás - Mentori segítségnyújtás
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások vonzásközpontban	- Munkatanácsadás - Pályatanácsadás - Álláskeresési tanácsadás - Rehabilitációs tanácsadás - Pszichológiai tanácsadás - Munkaerő-piaci és foglalkozási információnyújtás - Információnyújtás - Mentori segítségnyújtás

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzás-központban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	115	167	115	167	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	101	58	101	58	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	73	52	73	52	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	57	110	57	110	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	73	56	73	56	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	61	38
2009	152	56
2010	258	95
2011	460	170
2012	365	135

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. 25. §-a szerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a települési önkormányzat jegyzője a törvényben meghatározott feltételek szerint foglalkoztatást helyettesítő támogatást, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatást, a képviselőtestület a törvényben és a rendeletében meghatározott feltételek szerint ápolási díjat, átmeneti segélyt, temetési segélyt állapít meg. A törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén természetbeni ellátásként közgyógyellátásra való jogosultság is megállapítható.

A Gyvt. alapján a gyámhatóság (jegyző) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, óvodáztatási támogatást, a képviselőtestület rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapít meg.

Fentieken túl - önkormányzati rendelet alapján - tankönyvtámogatásra, gyermekétkeztetési kedvezményre, települési szilárd hulladékra vonatkozó díjkedvezményre való jogosultság állapítható meg, amennyiben a rendeletben meghatározott feltételek fennállnak.

Állás keresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

Az Flt. 16. §-a alapján a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az állás keresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan állás keresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Álláskeresői segélyben részesülők száma

	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	22525	107	0,5
2009	22398	218	1,5
2010	22257	176	0,8
2011	22081	29	0,1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői ellátások ellátórendszere 2011-től gyökeresen átalakult. Az álláskeresői segély 3 típusát egyféle támogatási forma – nyugdíj előtti álláskeresői segély - váltotta fel. Ebből eredően a segélyezettek száma nagymértékben csökkent. Az álláskeresői segélyt csak a megfelelő munkaviszonnyal rendelkező, nyugdíj előtt álló személyek tudják igénybe venni.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	1533	317	20,7
2009	2052	500	24,4
2010	1909	305	16
2011	1575	245	15,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesettek	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában	fő	fő
2008	505	2,24	-	-	n.a.	-
2009	108	0,48	769	37,47	n.a.	-
2010	148	0,66	763	39,96	n.a.	-
2011	181	0,82	683	43,36	n.a.	4
2012	69	n.a.	652	n.a.	76	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. Segélyezési mutatók

Pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülők 2012. december 31-én

Támogatás megnevezése	Ellátási forma	Ellátás fajtája	Ellátottak száma	Cigány ellátottak becsült száma	Cigány ellátottak becsült aránya
rendszeres szociális segély	pénzbeli	rendszeres	69	23	34 %
foglalkoztatás helyettesítő támogatás	pénzbeli	rendszeres	652	215	33 %
közügyellátás (mértányos)	természetbeni	rendszeres	340	71	21 %
lakásfenntartási támogatás	vegyes	rendszeres	870	123	14 %
ápolási díj (mértányos)	pénzbeli	rendszeres	56	5	8 %
gyermekétkeztetési kedvezmény	természetbeni	rendszeres	119	10	8 %
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	vegyes	rendszeres	1468	675	46 %
tankönyvtámogatás	pénzbeli	eseti	15	-	0 %
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	vegyes	eseti	766	291	38 %
átmeneti segély	vegyes	eseti	892	375	42 %
temetési segély	pénzbeli	eseti	167	55	33 %
köztemetés	természetbeni	eseti	21	12	57 %
temetési kölcsön	pénzbeli	eseti	6	3	-

Forrás: Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztályának adatai

Munkanélküliséghez kapcsolódó ellátási forma az aktív korúak ellátása. Az önkormányzat rendelete szerint a jogosultság iránti kérelem benyújtója, vagy az ellátás jogosultja a jogosultság egyéb feltételeként köteles a lakókörnyezete rendezettségét biztosítani.

A lakókörnyezet akkor minősül rendezettnek, amennyiben a kérelmező vagy jogosult az általa lakott lakást vagy házat higiénikus állapotban tartja, és folyamatosan biztosítja tisztán tartását és takarítását, gondoskodik használatra alkalmas állapotú illemhelyről, azt rendeltetésszerűen használja és rendszeresen takarítja, fertőtleníti, az ingatlanhoz tartozó udvart és kertet rendszeresen gondozza, gyomtalanítja és a települési hulladék gyűjtésével kapcsolatban a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló önkormányzati rendeletben foglaltakat, valamint a környezet védelméről szóló önkormányzati rendeletben az ingatlan tulajdonosra vonatkozó kötelezettségeket, továbbá a parlagfű és egyéb allergén gyomok visszaszorításának szabályait maradéktalanul betartja.

A rendszeres szociális segély folyósításának feltétele az együttműködési kötelezettség, melynek keretében az ellátásban részesülő a megállapító határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül nyilvántartásba vételét kéri a Gondozási Központnál, részt vesz a beilleszkedést segítő program kidolgozásában, melyről

- írásbeli megállapodást köt a Gondozási Központtal,
- teljesíti a beilleszkedést segítő programban foglaltakat,
- rendszeresen kapcsolatot tart a Gondozási Központtal,
- részt vesz az egyéni képességeket fejlesztő, vagy az életmódot formáló foglalkozásokon, tanácsadáson, illetve a munkavégzésre történő felkészülést segítő programban és
- részt vesz a feljárnlott és az iskolai végzettségének megfelelő oktatáson, képzésben (különös tekintettel az általános iskolai végzettség és az első szakképesítés megszerzésére).

A Gondozási Központ által szervezett beilleszkedést segítő programok típusai:

- az egyéni tanácsadás, illetve esetkezelésen belül: személyes megerősítést, álláskeresési készségek kezelését, képzésbe eljuttatást, mentálhigiénés tanácsadást, szociális problémák kezelését biztosító programok,
- az 55. életévét betöltöttek esetén az egészséges és kiegyensúlyozott időskorra, a családi teendők ellátására felkészítő programok,
- a 14. éven aluli kiskorúakat nevelők esetén a gyermekgondozási és háztartási teendők ellátását, a gyermeknevelés melletti tanulást segítő programok.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Ez a fejezet a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemzi, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat.

Feltárja a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat.

Bemutatásra kerülnek a lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	13223	n.a.	600	59	586	59	n.a.	n.a.
2009	13304	n.a.	596	58	585	58	n.a.	n.a.
2010	13347	n.a.	587	58	577	58	n.a.	n.a.
2011	13350	n.a.	568	45	560	45	n.a.	n.a.
2012	13347	n.a.	564	59	552	59	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	38	49
2009	34	45
2010	38	61
2011	46	52
2012	43	53

Forrás: önkormányzati adatok

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	943	0
2009	976	0
2010	1227	0
2011	1250	0
2012	870	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.4.1. Pápa város lakhatási, infrastrukturális és közlekedési viszonyai¹⁰

Pápa lakhatási viszonya

A pápai lakások döntő hányada komfortos, azaz rendelkezik legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakoszobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel, melegvíz-ellátással és egyedi fűtési móddal (gázfűtéssel, szilárd vagy olajtüzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával).

870 család részesül lakásfenntartási támogatásban, mely a teljes lakásszámba vetítve alig több mint 6%.

Az önkormányzat Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállását tart fenn, jelenleg 20 férőhelyen működik. Európai Unió forrásból még ebben az évben elkezdődik a szálló felújítása és a férőhelyek 8 fővel történő bővítése.

A bérlakásra várók lakáshoz jutásának átlagos ideje a kérelem benyújtásához képest 10-15 év. Ennek legfőbb oka, hogy az önkormányzat a bérlakásainak jelentős részét értékesítette, újakat pedig forrás hiányában nem tud építeni.

Összességében az látszik, hogy a tényt egyre inkább elfogadják a cigány családok is és igyekeznek valamilyen olcsóbb ingatlant megvásárolni, vagy valamilyen komfortos kisebb lakást bérelni.

Egy három gyermekes cigány család különösebb nehézség nélkül képes megfizetni 15-20 ezer forintos havi bérleti díjat és a költségeket, tekintettel arra, hogy lakásfenntartási támogatás biztosításával ehhez az önkormányzat is hozzájárul. A kiadó ingatlanokkal rendelkező magyar családok nem zárkoznak el a cigány családok elől a bérbeadás tekintetében, hiszen az üres ingatlanaikat hosszú távra tervezik kiadni és minden esetben több havi kauciót kérnek.

Pápa infrastrukturális viszonyai

A város elektromos és gázhálózata kiépült, az energiaellátó rendszerek jól kiépítettek, mind a lakossági célú, mind az üzemi energiaigények kielégítésére alkalmasak. A telefonellátás az egész város területén vezetékes és mikrohullámú rendszerrel működik. Az üzemeltető a szabad kapacitás által az új igényeket folyamatosan és gyorsan kielégíti. A telefonhálózatot a közvetlen nemzetközi távhívás-rendszerre is rákapcsolták. A városi kommunikációs szolgáltatások révén az internetre való kapcsolódás és előfizetés korlátlanul biztosított.

A város ivóvíz és szennyvízcsatorna ellátottsága jó. Az ivóvízhálózat rekonstrukciója folyamatosan, a fejlesztési tervekkel összhangban történik. Az elmúlt években – részben európai uniós pályázati forrásoknak köszönhetően - jelentősen javult a város csapadékvíz-elvezetési helyzete.

¹⁰ <http://papa.hu/gazdasag/adottsagaink/infrastruktura>
http://papa.hu/sites/default/files/fajlok/gazdasagi_program_2011-2014.pdf

Pápa közlekedési viszonyai

A város közúton az M1-es autópályáról, Győr felől a 83. sz. főúton, Veszprém felől a 8-as és a 83-as főúton egyaránt könnyen elérhető. A tervek szerint 2014-2015 között megépül az M1-es autópályára vezető Pápát Győrrel összekötő gyorsforgalmi út, így Pápáról 30 perc alatt elérhető lesz az autópálya. Várhatóan ezzel párhuzamosan teljes körűen kiépül a Székesfehérvár-Veszprém közötti gyorsforgalmi út, ez is tovább javítja, gyorsítja a közlekedést.

A várost érintő közúthálózat jól kiépített, de felújításra szorul. 10 km hosszú körgyűrű tehermentesíti a várost és jobban megközelíthetővé teszi az ipari parkot. A város járdahálózata jól kiépített, de több helyen felújításra szorul. A helyi közösségi közlekedés autóbuszokkal történik.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	Rigó lakótelep	
Telepi lakások száma a településen:	2008	66
	2009	66
	2010	66
	2011	66
	2012	66
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	A szegregátum a város központi belterületének északi határán található	
A telep/ek megközelíthetősége:	A megközelítése aszfaltozott közúton lehetséges 100 méteres körzetben helyijáratú buszmegálló, 1 km-es körzetében vasútállomás található	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)	A telep közelében műveléssel felhagyott szeméttelep található, melynek rekultivációja folyamatban van. Egészségtelen üzem, létesítmény a telep közelében nem található	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A Rigó lakótelepen 244 lakos él 66 lakásban, melyből 40 alacsony komfortfokozatú. A városnak ezen területén található a komfort nélküli, illetve félkomfortos lakások 2,4%-a.

A Rigó lakótelep infrastrukturális ellátottsága hiányos: kiépített a gáz, a villany, a vezetékes víz, a szennyvízcsatornára azonban a lakások egy részét nem kötötték rá.

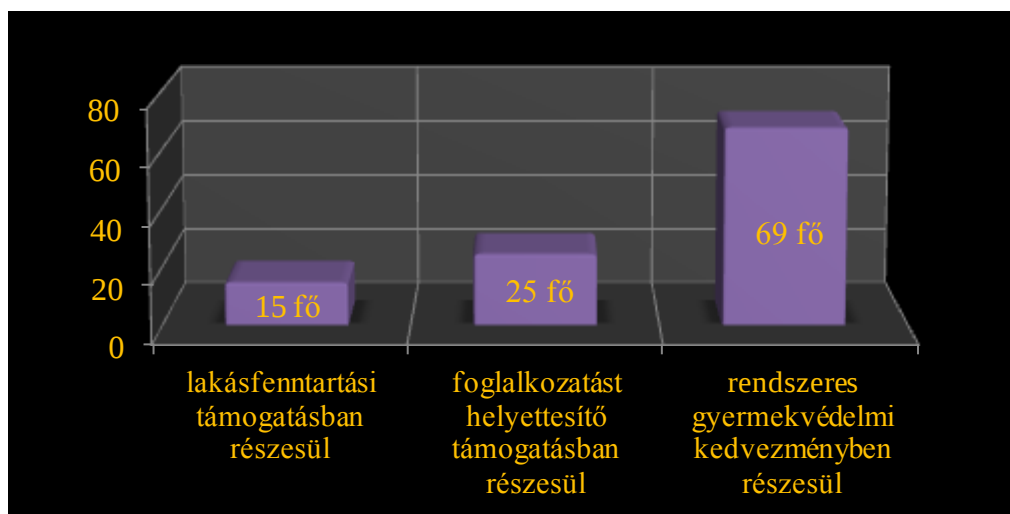
A lakótelep gyalogosan, tömegközlekedéssel és személygépkocsival egyaránt könnyen megközelíthető, jó minőségű közút és kiépített járda vezet a településrészig.

Az osztatlan tulajdonú telkeken a házak között aszfaltozás nem volt, a telepen nincs kiépített, pormentes út.

Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

összes lakás: 13347	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	1491	161	1612	40
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	11,00%	1,00%	12,00%	0,30%
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0	0	0	0
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0	0	0	0
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	13080	145	13014	66
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	98,00%	1,00%	97,50%	0,50%
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	13347	161	13281	66
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	100	100	99,5	0,5
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	11345	0	11327	18
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	85	0	85	0,1
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
Száma	12794	0	12768	26
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	96	0	96	0,2

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

A telepeken szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/ szegregátumokban élők száma és változása	2008			
	2009			
	2010			
	2011			
	2012	244	122	122
0-6-éves		33	17	16
7-14 éves		30	15	15
15-30 éves		76	42	34
31-45 éves		54	22	32
46-64 éves		42	23	19
65< éves		9	3	6
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		8	5	3
munkanélküli		56	38	18
Inaktív		131	68	63
eltartott		105	56	49
segélyezettek száma		131	25	106
hátrányos helyzetű gyermekek száma		69	37	32
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		69	37	32

3.5.1. Társadalmi helyzet

Pápa Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája szerint a városban egy „jól körülhatárolható” szegregátum van: a Rigó lakótelep, a Gém utca és a belterületi határ közötti terület, amely a külterületen található szeméttelép és a Gém utca közé ékelődött be.

Az akcióterületen élő 244 fő többsége (98%) roma származású. Ezen az egybetartozó és földrajzilag jól elhatárolható területen élő álláskereső nagy része halmozottan hátrányos helyzetű.

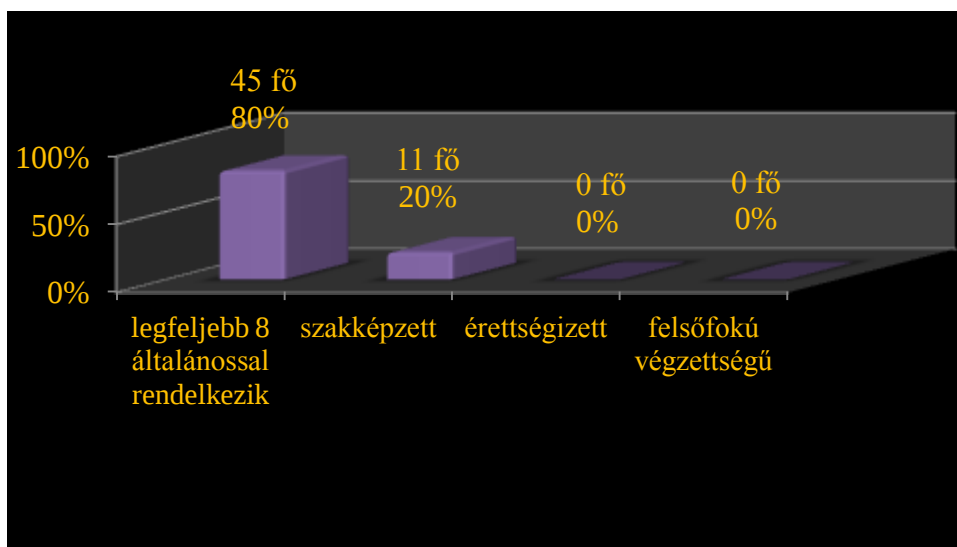
Szociális és gyermekjóléti ellátás a szegregátumban¹¹

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. A szegregátumban nincsen nevelési-oktatási intézmény, de a telep gyerekei a környék iskoláiban tanulhatnak integrált oktatás keretein belül. A gyermekek nagyon magas számban, 51%-ban nem tudták teljesíteni az adott tanév követelményeit, így osztályismétlésre kényszerültek. A magántanulók száma a városi átlagnál jóval magasabb, az iskolás gyermekek 57%-a hiányzott igazolatlanul.

A szegregátumban jelen lévő problémák megoldása, kezelése az önkormányzat kiemelt feladata, amely megjelenik a város több fejlesztési stratégiájában, koncepciótervében is, így pl. a sportkonceptióban, közoktatási esélyegyenlőségi programban, a bűnmegelőzési- és közbiztonsági stratégiában is.

3.5.2. Foglalkoztatási helyzet

A cigány lakosság foglalkoztatására vonatkozóan Pápán pontos statisztika nem áll rendelkezésre, a Munkaügyi Központ kirendeltségének nyilvántartása szerint a szegregátumban 56 fő álláskereső él, 16%-uk 25 év alatti, 18%-uk 50 év feletti, 66%-uk 25-50 év közötti. A telepen élő álláskereső nagy része halmozottan hátrányos helyzetű, a regisztráltak 73 %-a több mint egy éve, 27 %-uk ennél rövidebb ideje nyilvántartott. Az aktív korúak közül sokan kizárólag állami vagy helyi támogatásban részesülnek, a többiek pedig alacsony presztízsű munkakörben alkalmazzák a nem megfelelő iskolai végzettség miatt.¹² Az aktív korúak legfőbb megélhetési forrásai az anyasághoz kötődő támogatások (Gyes, Gyed, Gyet), társadalombiztosítási ellátások, segélyek, nyugdíjszerű ellátások, alkalmi munkából származó jövedelmek.

3.5.3. Közösségi szolgáltató intézmények

Pápa város intézményrendszere a város minden lakója, így a szegregátumban élők számára is elérhető és teljes: lefedi a bölcsődei, óvodai, általános iskolai, közép- és felsőfokú szintű oktatási területeket is.

A városban a bejelentett lakcím szerinti körzethez tartozó intézmény látja el a közoktatási feladatokat (óvoda, általános iskola). A középiskola nem kötött a lakcímhez, így a fiatalok eldönthetik, hogy mely intézményben kívánják folytatni tanulmányaikat.

A szociális intézményi integrált, gyakorlatilag a születéstől a halálig biztosít valamilyen ellátást és valamennyi pápai lakos számára elérhető.

¹¹ Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztályának adatai alapján

¹² Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztály által nyilvántartott adatok alapján

3.5.4. Egészségügyi helyzet, ellátórendszer

Egészségügyi alapellátás (házi orvosi, házi gyermekorvosi és védőnői ellátás) vonatkozásában a szegregátumban élők a lakcímük szerint illetékes házi- és gyermekorvosi körzet szolgáltatásait vehetik igénybe, mint bármelyik pápai lakos. A védőnők kiemelt figyelmet fordítanak a 0-3 éves korosztályra.

Az önkormányzat rendelete alapján biztosított méhnyakrák és nemi szervi szemölcsök elleni védőoltások a szegregátumban élők számára is elérhetőek, azonban a telepről az eddig meghirdetett három alkalommal senki nem élt a lehetőséggel.

A lakónépességhez képest magasabb a művi vetélések száma, ezért nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a születés-szabályozásra, családtervezésre.

A cigány népesség átlag életkora jelentősen alacsonyabb az országos átlagnál, amelynek egyik oka, hogy a szűréseken nem vagy csak ritkán vesznek részt, illetve elmulasztják a kontrollvizsgálatokat.

Életmódjuk miatt gyakori a tüdőbetegség (alulöltözöttség), valamint a szív- és érrendszeri megbetegedés is. A személyi higiéné hiánya a gyermekek esetében gyakoribb (fejtetvesség, rüh és egyéb bőrbetegség). Ezen betegségekről mind a háziorvos, mind a védőnő rendszeresen tájékoztatást nyújt.

A település más lakórészeiben élőkhöz viszonyítottnak nem magasabb a háziorvosi szolgáltatások igénybevételének száma, ellenben gyakoribb az ügyeleti szolgálat igénybevétele, különösen éjszaka.

3.5.5. Szociális és gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti szolgálat

Az elmúlt 2 év során a Rigó lakótelep 28 lakásába jártak a gyermekjóléti szolgáltatás családgyozozói. A szolgáltatás tevékenysége 138 főre terjedt ki, melyből a 18 év alatti gyermekek száma 70. A gyermekek közül tervszerű családgyozozási tevékenységet 48 kiskorú esetében végez a szolgálat.

A felmerülő problémák érdekében felajánlott szolgáltatások igénybe vétele¹³

A gyozozási tevékenység típusa szerint 31 fő önkéntes családgyozozásban részesült, 10 gyermeket Pápa Város Jegyzője védelembe vett, 6 gyermek került átmeneti nevelésbe.

A családokra jellemző, hogy az esetek többségében a családgyozozó aktivitásán múlik a kapcsolattartás, mivel a találkozások az otthonukban történő megkeresésre redukálódnak.

Családsegítés

A szegregátumban élő családok magukról ideiglenesen vagy véglegesen, elfogadható szinten társadalmi szolidaritás nélkül nem tudnak gondoskodni.

Az elmúlt 3 évben (2010-2012.) a szolgálattal kapcsolatba kerülők többsége 35-49 év közötti, egyedül élő és inaktív személy. Magas a 8, vagy annál kevesebb osztállyal rendelkezők aránya. Legtöbbsen anyagi helyzetük miatt fordult a szolgálathoz.

¹³ Egyesített Szociális Intézmény Családgyozozó és Gyermekjóléti Szolgálatának adatai alapján

3.5.6. Környezeti károk, szennyezettség

A városban, így a szegregátumban is a KÖZSZOLG Köztisztasági és Szolgáltató Kft. végzi a szemétszállítást, szelektív hulladékgyűjtő nem áll az itt lakók rendelkezésére.

A lakótelepen a rendszeres szemétszállítás ellenére is kiemelten jellemző az illegális hulladék elhelyezés (a felhalmozódott hulladék mennyisége kiemelkedő a város többi területéhez képest), kábelégetés és a lakókörnyezet rendezetlensége. A szolgáltató annak ellenéri gondoskodik a háztartási hulladék elszállításáról, hogy a lakók nem tesznek eleget a szolgáltatási díj megfizetési kötelezettségüknek és több millió forint tartozásuk áll fenn. Vannak olyan családok is, amelyek egyáltalán nem kötöttek szolgáltatási szerződést és nem szereztek be hulladékgyűjtő edényt sem, pedig az önkormányzat rendelete alapján – a családtagok számától függően – kisebb ürmértékű tároló megvásárlására is van lehetőségük.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Egészségügy

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete önkormányzati rendeletében 12 felnőtt háziiorvosi, 6 házi gyermekorvosi és 6 fogászati körzetet alakított ki. Emellett 10 iskolaorvosi, 7, iskolavédőnői és 10 védőnői körzetben történik a feladatellátás, négy védőnői tanácsadó és nyolc iskolaorvosi rendelő áll a rendelkezésükre.

Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	14	6
2009	1	14	6
2010	1	13	6
2011	1	13	6
2012	1	13	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés alapján a háziiorvosok az egészségügyi alapellátás körében gondoskodnak a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, valamint kötelesek részt venni a hétközi, hétvégi, ünnepnap és munkaszüneti napi ügyeleti szolgálatban.

A védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzésére irányuló preventív tevékenység, egészségnevelés, szűrővizsgálatok, gondozás. A területi védőnők feladatai: a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas anyák gondozása, 0-6 éves gyermekek gondozása, családgondozás.

Az iskola védőnők feladatai közé tartozik az egészségnevelés, szűrővizsgálatok, gondozás az oktatási intézményekben.

A védőnők gondozási feladataikat önállóan végzik, de együttműködnek a házi gyermekorvosokkal, iskolaorvosokkal, szülész szakorvosokkal és az Egyesített Szociális Intézmény családgondozóival. Szakmai felügyeletüket a vezető védőnő látja el.

Pályázati forrásból és önkormányzati önrészből 2006 őszére elkészült a minden igényt kielégítő európai uniós színvonalú központi ügyelet. A magasabb finanszírozással járó központi ügyeleti minősítés feltétele volt egy megkülönböztető jelzéssel felszerelt terepjáró jellegű gépkocsi üzembe helyezése, egy Suzuki SX4 SUV biztonsággal látja el feladatát nehezebb terep és időjárási viszonyok között is.

Az eszközállomány a kötelezően előírt tárgyi feltételeket mennyiségben és minőségben is meghaladja.

Bár a központi ügyelet a gyermek és felnőtt lakosság sürgősségi ellátását egyaránt elvégzi, Pápán egy évtizede működik úgynevezett „gyermek ügyelet”, amely lényegében ambuláns gyermek szakorvosi ellátás.

Közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	939
2009	1020
2010	1093
2011	1099
2012	1068

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közfogyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

A város és a térség fekvőbeteg és járóbeteg szakellátását a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő látja el. Az elbocsátott betegek száma 2011-ben 10 078 fő, 2012-ben 9853 fő volt.

A struktúra átalakítást követően 2012. július 1-től a kórház az következő szerkezetben működik:

Osztály	Ágyszám 2012. július 1-től	Megjegyzés
Belgyógyászat	60 (48+12)	belgyógyászati összevont osztály gasztroenterológia 12 ágyon működik
Sebészet	29	önálló osztály
Fül-orr-gégészet	12	önálló osztály
Gyermekegyógyászat	15	önálló osztály
Szülészet-nőgyógyászat	15 (10+5)	szülészet 10 ágy, nőgyógyászat 5 ágy
Intenzív Terápiás Osztály	6	
Sürgősségi Betegáallató Osztály	4	
Szemészet	0	
Urológia	0	
Ápolás	75	
Krónikus	30	
Mozgásszervi rehab	30	
Aktív összesen	141	
Krónikus összesen	135	
Krónikus+aktív összesen	276	

Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	95
2009	106
2010	119
2011	119
2012	122

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Rehabilitáció

2012. január 2-től az új gyógyászati épületben OEP által finanszírozott reumatológiai, fizioterápiás és mozgásszervi rehabilitációs szakrendelés várja a beutalóval érkező betegeket. Társadalombiztosítási kártyával nem rendelkező vagy külföldről érkező vendégek is igénybe tudják venni térítés ellenében a gyógyászati szolgáltatásokat.

A kétszintes épület 1500 m²-en áll a gyógyászati szolgáltatásokat igénybe vevők rendelkezésére. Az épület földszintjén található az információs pult, az orvosi rendelők, a tornaterem és a medencetér, melyben három gyógyvizes medence - tornamedence, súlyfürdő medence és pihenőmedence - szolgálja a betegek gyógyulását.

Az épület földszintjén alakították ki az öltözőket, zuhanyzókat és egyéb kiszolgáló helyiségeket is.

Az emeleti térben kaptak helyet a különböző kezelőegységek, így a masszázs, a parafangó, a sószoba, és itt zajlanak a tangentorkád-, galván-, glisson- és fizioterápiás kezelések. Az iméntiek közül új szolgáltatásként várja a gyógyulni vágyókat a parafangó, a súlyfürdő és a galván kezelés.

Az új gyógyászat különlegessége, hogy a vízben végzett kezelések és szolgáltatások pápai gyógyvízben történnek, mely az ország legjobb nyolc gyógyvize között van nyilvántartva. Mivel a víz hidrogén-karbonátot tartalmaz, alkalmas reumatológiai- és mozgásszervi panaszok (pl. Osteoporosis, Arthrosis, hát- és nyakproblémák) kezelésére, valamint segít az operációk utáni rehabilitációban.

Prevenció

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete prevenciós céllal harmadik éve támogatja a 13 éves lányok részére a méhnyakrák és a nemi szervi szemölcsök kialakulásáért elsősorban felelős Humán Papilloma Vírus elleni négykomponensű védőoltás beadását oly módon, hogy az oltássorozat második és harmadik oltásának költségét átvállalja.

2011. évben Pápa városában 56 fő, 2012. évben 42 fő élt az oltás lehetőségével, amely a programban érintett leánygyermekek 36 és 39 %-át tette ki. Az önkormányzat az oltáshoz 2012. évben 1.455.300 forint saját forrással járult hozzá.

A támogatással, valamint a védőoltással kapcsolatos feladatok megszervezése és lebonyolítása a Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztályának feladata. A védőoltások beadását a szülővel vagy más törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett időpontban a házi gyermekorvosok végzik.

Személyes gondoskodás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 56. §-a szerint a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják, mely magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Pápán a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat, valamint a gyermekjóléti szolgáltatást Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézmény nyújtja integrált formában. Emellett 3 bölcsődét is fenntart.

Az intézmény által biztosított:

- **szociális alapszolgáltatások:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, nappali ellátás (Idősek Klubja, Fogytékosok Nappali Intézménye),
- **szakosított ellátások:** ápolást, gondozást nyújtó intézmény (Idősek Otthona), átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza, Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása,
- **gyermekjóléti ellátások:**
- gyermekjóléti szolgáltatás
- bölcsőde.

Közétkeztetés

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődékben és a Gondozási Központban biztosítja a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak, figyelembe veszi a speciális étrend iránti igényeket is.

Sport

Pápa Város Önkormányzatának kiemelten fontos a város lakosságának egészsége, közérzete, a tulajdonában lévő létesítmények közül a Városi Sportcsarnok, a Perutz Stadion, a Spartacus Sporttelep, a Várkertfürdő, az Acsády Ignác Szakképző Iskola Mézeskalács utcai sportpályája alapvető bázisai a diák-, verseny-, és szabadidősportnak.

A városi tulajdonú iskolai sportlétesítmények az iskolai testnevelést és a diáksportot szolgálják, de több sportág edzéseinak is színhelyei.

Az önkormányzati tulajdonban lévő ligeti teniszpályákat piaci alapon üzemeltetik döntően szabadidősport igényeket kielégítve. Tapolcafő, Borsosgyőr, Kéttornyúlak sportpályái a településrészi sportegyesületeket szolgálják ki és a lakótelepi grundokhoz hasonlóan a szabadidősport lehetőségeit bővítik.

A Vasas sporttelep nem városi tulajdon. Sorsának alakulását fokozott figyelemmel kell kísérni, különös tekintettel a tekecsarnokra. Ennek a hagyományosan pápai sportágnak, mely a mai napig minőségi és tömegsport szempontból is meghatározó jelentőségű, keresni kell a kitörési lehetőséget jelenlegi helyzetéből.

Pápa városában működő közoktatási intézményekben lehetőségük van a tanulóknak alapozó sportágakkal ismerkedni, a testnevelés órák tananyagát meghaladó mértékben sportágakat választani, melyhez a személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak.

A Munkácsy Mihály Általános Iskola „sporttagozata” kellő alapot jelentett a labdarúgó utánpótlás nevelés befogadására, melynek középiskolai folytatási lehetőségét a Pápai Gazdasági Szakképző Iskolában működő labdarúgó osztály biztosítja.

A Weöres Sándor Általános Iskolában működik a helyi kézilabda utánpótlás nevelés bázisa.

Kosárlabda sportág tekintetében ugyanezt a feladatot a Tarczy Lajos Általános Iskola látja el. A tanulásban, értelmileg és mozgásban akadályozott diákok, sportolók a Balla DSE színeiben versenyeznek és érnek el sikereket.

A diáksport célja a tanórán kívüli, intézményi kereteken belül, megfelelő szakmai irányítással szervezett, rendszeres testmozgás lehetőségének megteremtése az iskola tanulói részére. Ennek érdekében szerveződnek a különböző iskolai sportcsoportok, ahol a tanulók nemcsak az érdeklődésüknek megfelelő sportolási lehetőséghez jutnak, de felkészülhetnek a diákolimpiai versenyeken való eredményes szereplésre is. A diáksport kettős célt szolgál: az eredményességet és a tömegsport megfelelő működtetését.

A Várkertfürdő átadásával városunkban olyan lehetőség nyílt meg az úszásoktatás terén, melynek kiaknázása nemcsak joga, hanem kötelezettsége is valamennyi közoktatási intézménynek. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló lehetőségek igénybevétele valamennyi intézmény, illetve valamennyi gyermek, tanuló számára azonos feltételek mellett biztosítható legyen Pápa Város Önkormányzata 2003. szeptemberétől megállapodást kötött a Pápai Termálvízhasznosító Zrt –vel, melynek keretében a városban működő közoktatási intézményekben – óvodák, általános és középiskolák - tanulói jogviszonnyal rendelkezők részére a közoktatási intézmény által a helyi nevelési program, valamint kerettanterv fejlesztési követelményeinek teljesítése érdekében szervezett foglalkozások megtartásához az uszoda-látogatást, továbbá a Nemzeti Aparenterben és az iskolák helyi tantervében meghatározott követelmények elsajátítása érdekében az óvodák és az általános iskolák 1-4 évfolyamos csoportjai részére az úszásoktatást ingyenesen biztosítja.

A rekreációs sportok nagymértékben hozzájárulnak a társadalom munkaképességének megőrzéséhez, így fontos annak támogatása. A lakosság számára elsősorban a rekreációs centrumok (Pl. fitness-, és kondicionáló termek), a szabadidősporttal is foglalkozó egyesületek illetve klubok, valamint a heti rendszerességgel adott helyszíneken megtartott sportfoglalkozások állnak rendelkezésre.

Elmondható, hogy a városban a sportolási lehetőségek köre viszonylag tág. Előrelépést jelent, hogy a társadalmi változásokkal szinkronban mind nagyobb számban alakulnak önálló, esetenként önfenntartó egyesületek, amelyek alapját jelenthetik egy új, alulról építkező szabadidősport struktúrának. A lakosság egy szűkebb részében továbbra is fokozatosan növekvő fizetőképes érdeklődés nyilvánul meg a testedzés egyes divatos formáinak szolgáltatásszerű igénybevétele iránt.

Az egészségügyet érintő és a szociális ellátásokhoz való hozzáférés a város minden lakója számára egyaránt biztosított, a szolgáltatások nyújtásakor érvényesül az egyenlő bánásmód követelményének alapelve.

3.7. Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A városban több helyszínen, sokféle szervezeti keret között végeznek közművelődési tevékenységet, amely eleve biztosíthatja a sokszínűséget, az igények viszonylag széles skálán történő kielégítését. Jelenleg a város fenntartásában lévő közművelődési intézmények és önkormányzati érdekeltségű gazdasági társaságok a következők:

Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ: magába foglalja a színház épületét, a városi sportcsarnokot, a városrészek művelődési házait, a pedagógus művelődési házat és a jelenleg átvétel alatt álló HEMO épületét, mely a jövőben ugyancsak a JMSZK telephelye lenne. Az intézmény ellátja a közművelődési alapfeladatokat. A gyerekek, fiatalok és felnőttek ügyességét fejlesztő művelődési és szórakoztató programoktól, a napi életet megkönnyítő praktikus ismeretek megszerzésétől, a szakmai tudást elmélyítő tanfolyamokig szervez programokat. Biztosítja az intézmény közösségeinek, klubjainak, szakköreinek működését. Befogadja és szakmai támogatást nyújt az önálló kezdeményezésű közösségeket, tanfolyamokat. Önálló időszaki kiállításokat szervez.

Jókai Mór Városi Könyvtár: Az intézmény biztosítja az önkormányzat nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos alapfeladatait. Mindenki számára biztosítja az információhoz való hozzáférést a kultúra és az irodalom területén. Őrzi és ápolja a klasszikus könyv-, zene- és könyvtárkultúrához kapcsolódó értékeket. Szervezett programjaik a könyv ünnepeihez, kulturális évfordulókhoz és helyi értékekhez kötődnek, de helyet kapnak a programokban könyvbemutatók, író-olvasótalálkozók is. Szolgáltatásaival, irodalmi és kulturális programjaival és helyismereti dokumentumok gyűjtésével sokrétű tevékenységet végez. A hagyományos könyvtári funkciók javítását új dokumentumok beszerzésével valamint a számítógépes feldolgozásával érik el. A könyvtár szolgáltatásai kialakításával arra törekszik, hogy mindenki szabadon és korlátozás nélkül hozzájusson az információkhoz. A tájékoztatás a könyvtárban magas színvonalú, a helyben megtalálható tájékoztatási segédleteken túl igénybe vehetők az internet nyújtotta lehetőségek is.

Gróf Esterházy Károly Múzeum: Az intézmény fenntartását 2013. január 1-től vette át az önkormányzat, a múzeum jelenleg Esterházy-kastély székhellyel és Kékfestő Múzeum telephellyel működik. Feladata a múzeum gyűjteményének őrzése, raktározása, állagvédelme, restaurálása, a gyűjtemény gyarapítása, leltározása. Az intézmény lehetőséget ad kutatásra és publikációs tevékenységre. A közművelődési funkció keretében a nagyközönség számára kiállításokat, múzeumpedagógiai foglalkozásokat szervez.

Pápai Platán Nonprofit Kft.: Feladata az Esterházy-kastély már működő és kialakítandó turisztikai attrakcióinak működtetése, a megújult Fő tér hasznosítása.

Várkertfürdő: minden korosztály számára kínál pihenési, szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget.

Egyéb a városban működő közművelődési feladatokat ellátó színterek:

- Történelmi Egyházak helyi közösségei
- Pápai Református Kollégium intézményei
- Városban működő köznevelési intézmények
- Polgári közösségek, alapítványok, egyesületek pld.: Hagyományok Hegye
- Vendéglátással foglalkozó közösségi színterek pld.: Edvy Malom Fogadó és Barokk Udvarház, Esti Kornél Kávéház
- Mozi
- Pegazus Színház

Polgárok közösségei:

Működésük egyre meghatározóbb. Részt vesznek a kultúra közvetítésében, a különböző korosztályok szabadidejének hasznos eltöltésében. Az élet számos területén elismerést hoznak a városnak. A különböző társadalmi rétegek és csoportok érdekeit érvényesítő egyesületek, alapítványok speciális törekvéseik mellett mind jobban erősítik a városban élők lokálpatriotizmusát. A művészeti, hagyományőrző területet felölelő szervezetek tevékenységükkel, rendezvényeikkel jól kiegészítik a város kulturális kínálatát.

Partnervárosi kapcsolatok:

Elénk hatást fejtenek ki a közművelődés területén. A kölcsönösen megvalósuló meghívások, programok számos lehetőséget teremtenek a művészeti együttesek, képzőművészek bemutatkozására.

Média:

A kommunikáció és a helyi értékek bemutatása terén fontos szerepe van a város honlapjának, a Pápa Városi Televíziónak, a Pápa és Vidéke újságnak, valamint a papa-ma.hu internetes honlapnak.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat részére a települési önkormányzat a megújult Városháza épületében biztosít helyiséget és átvállalja a működési költségek egy részét, emellett segítségnyújtást az adminisztrációban, jegyzőkönyvek készítésében, továbbá fénymásoló is rendelkezésre áll.

A Nemzetiségi Önkormányzat közreműködik a városban élő cigány lakosok szociális problémáinak kezelésében, ennek keretében ügyfélszolgálatot biztosítanak az irodájukban, segítséget nyújtanak a kérelmek kitöltésében, információkat kérnek a Pápai Polgármesteri Hivaltól, közös családlátogatáson vesznek részt a családsegítőkkal, közreműködnek a hivatalos ügyek intézésében. Rendszeresen szerveznek programokat gyerekek részére: Ki mit tud?, Farsang, nyári programok, Mikulás-nap, stb.

Több, a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ által elnyert projektben is részt vettek partnerként (Tudásháló, Tudás-Szín-Tér), melyben a cigány kultúra megismertetése, a gyerekek hátrányainak leküzdése volt a cél.

Közreműködnek és szervezési feladatokat látnak el a Veszprém Megyei Rendőr-Főkapitányság Áldozatvédelmi projektjének megvalósításában, az Országos Roma Önkormányzat által szervezett képzési, foglalkoztatási programok végrehajtásában.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Egészségügy : • alacsony részvétel szűrővizsgálatokon, • a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely fokozatos környezet- és egészségtérhelési veszéllyel párosul, • egyes településrészekeken hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek.	1. Egészségügy: • szűréseken való részvétel erősítése, segítése (szűrőbusz,) • környezettudatosság fejlesztése (tájékoztatók, közösségi akciók), • Szolgáltató pont kialakítása, amely biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges eszközöket és helyiségeket.
2. Oktatási, nevelési szolgáltatások: • jellemző az iskolai lemorzsolódás, • gyakoriak az osztályisméltések.	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások : • hátrányos helyzetű iskoláskorúak iskolai lemorzsolódásának és osztályisméltésének csökkentése, • a magántanulói státusz csökkentése, • az óvodai közösségi programok, rendezvények (nyílt nap, közösségi- információs programok) számának növelése.
3. Képzettség, foglalkoztatás: • alacsony iskolai végzettség, • tartós munkanélküliség.	3. Képzettség, foglalkoztatás: • képesség, készség- és kompetencia- fejlesztő programok, • új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, • az általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel, • közfoglalkoztatás erősítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az önkormányzati adatok alapján 2012. december 1-én 622 fő kiskorút tartott nyilván veszélyeztetettként Pápa Város Önkormányzata. A veszélyeztetett családok száma, melyben a veszélyeztetett kiskorúak éltek 249 volt. A veszélyeztetettség okai: környezeti (237 fő), magatartási (293 fő), anyagi (84 fő) és egészségügyi (8 fő) .

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	védelembe vett 18 év alattiak száma	megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	75	20	429
2009	83	23	461
2010	89	31	600
2011	121	31	630
2012	108	63	630

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzati adatok alapján Pápa városában lakóhellyel rendelkező kiskorúak számához viszonyítva a védelembe vettek aránya 1,8 %. A védelembe vettek számának emelkedése 2010. évhez képest 2011-re vonatkozóan a jogszabály változásoknak köszönhetően, miszerint az 50 órát meghaladó, igazolatlanul mulasztott kiskorúak vonatkozásában kötelezően a hatóság védelembe vételt rendelt el.

A 2012-ben a védelembe vettek számának csökkenése szintén jogszabályi változás miatt történt, ugyanis a jogszabály a 16. életévet betöltött gyermekek tekintetében nem tette kötelezővé az 50. órát meghaladó mulasztás esetén a védelembe vételt. Ezt tükrözi, hogy a megszüntetett esetek száma 2011. évhez képest 2012-ben duplájára nőtt.

A 2012-es adatokat figyelembe véve a 108 kiskorú védelembe vettek közül 34 fő környezeti, 17 fő szülőnek felróható magatartási, 39 fő gyermeknek felróható magatartási, 13 fő kiskorú által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény miatti és 5 fő bántalmazás miatt szerepelt a nyilvántartásba. A védelembe vett kiskorúak 52 családban éltek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	1429	21	n.a.	n.a.	865
2009	1520	19	n.a.	n.a.	883
2010	1742	32	n.a.	n.a.	852
2011	1643	73	n.a.	n.a.	1165
2012	1468	53	n.a.	n.a.	766

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg.

Kedvezményes óvodai – iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	283	n.a.	n.a.	n.a.	-	257
2009	297	n.a.	n.a.	n.a.	24	220
2010	295	n.a.	n.a.	n.a.	65	293
2011	277	n.a.	n.a.	n.a.	64	0
2012	275	n.a.	n.a.	n.a.	64	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

1. a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
2. gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
3. akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	13	0	4	0	20	0
2009	35	0	63	0	22	0
2010	26	0	62	0	23	0
2011	25	0	41	0	18	0
2012	22	0	7	0	20	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedéjjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt.

A SAC/17 programhoz kapcsolódóan migráns családok érkeztek, ellátásuk érdekében csoportbővítés történt a Pápai Városi Óvodák tagintézményében, a Fáy András lakótelepi Óvodában. Az egyik legfontosabb feladat a gyermekek beilleszkedésének segítése. A nyelvi problémák áthidalására Európai Unió pályázati támogatással interkulturális program és a magyar, mint idegen nyelvi program kidolgozása, bevezetése valósult meg.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
	963	14	324	4	0	0
Megközelítés elérhetőség perc	-	kb. 30 perc	-	40 perc	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban élő, 20 hetestől 3 éves korúak bölcsődei ellátását a Rigó lakótelephez legközelebb található Fenyveserdő Bölcsőde látja el. Az óvodáskorúakat a körzet szerinti Vajda Péter Lakótelepi Óvodába írathatják be a szegregátumban lakók.

Összegző megállapítások: A városban a szociális intézményrendszer működése megfelelő, mind a szegregátumban élők, mind a város egyéb lakói számára elérhetőek a szolgáltatásai. A lakosok 8,5%-a, a

szegregátumban élők közül minden 3. lakos fordult az elmúlt években valamely problémával akár a gyermekjóléti, akár a családsegítő szolgálathoz.

A település szegregált lakókönyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
2065	244	4	Helyben

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, Tankerületi adatok

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

Szegregált, telepszerű lakókönyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / feladat-ellátási hely	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a szegregátumban lakó tanulók száma
038568	Balla Róbert Téri Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és EGYMI	126	4
037009	Weöres Sándor Általános Iskola	374	0
037007	Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	442	3
037006	Munkácsy Mihály Általános Iskola	518	14
037010	Tarczy Lajos Általános Iskola	605	1
037172	Petőfi Sándor Gimnázium	326	0
037185	Türr István Gimnázium és Kollégium	581	0
037219	Acsády Ignác Szakképző Iskola	621	3
037193	Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	1507	1

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

Az általános iskolákba körzetek szerinti beiratkozás lehetséges, mely alapján a Rigó lakótelepen élő gyermekek általános iskolai oktatását a Munkácsy Mihály Általános Iskola látja el, amely nagy hangsúlyt fektet a hagyományok ápolására.

Az intézmény a délutánok során napközit, szabadidős programokat és széles szakköri palettát biztosít tanítványainak.¹⁴

A Munkácsy Mihály Általános Iskolában már évek óta működik a „Szülők Iskolája” program. A tavalyi évben ennek keretében kiemelten foglalkoztak a tanulási zavarokkal, a tanulási képességek fejlesztésének lehetőségeivel, illetve a gyerekekre, fiatalokra leselkedő veszélyekkel, így a dohányzással, drogokkal. Ezeken a programokon a szegregátumban élők csak kis számban, vagy egyáltalán nem képviseltetik magukat.

¹⁴ <http://www.papa.hu/papaiak/intezmenyek/oktatas-kultura/iskolak/alapfok>

Az iskolai felzárkóztatás érdekében az általános iskola a következő lehetőségeket biztosítja a tanulóinak:

- A diákoknak lehetőségük van részt venni szakember vezette tanulószobai foglalkozásokon.
- A magántanulóknak havonta biztosítanak konzultációs lehetőséget a sikeres osztályozó vizsga érdekében.
- Novemberben, illetve áprilisban azok a szülők, akiknek gyermekei nem teljesítik a tantárgy minimális követelményeit, tájékoztatást kapnak a gyermekek előmeneteléről, illetve a korrepetálások időpontjáról, amit a gyermeke a bukás elkerülése érdekében igénybe vehet.
- Augusztus közepétől lehetőséget biztosítanak arra, hogy a pótvizsgára kényszerülő gyerekek szakmai segítséget vegyenek igénybe.

Ezeket a szolgáltatásokat, lehetőségeket a Rigó lakótelepen élő szülők csak részben vagy egyáltalán nem veszik igénybe.

A közép- és felsőfokú végzettséget adó iskolák vonatkozásában nincs körzeti beiratkozási rend, így a tanulók saját és szüleikkel közös döntésük alapján folytathatják valamely városi iskolában tanulmányaikat a diákok.

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

	év	település egésze	szegregátum 1.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	29	0
	2011	28	13
	2012	38	13
Tartós nevelésbe vétel	2010	1	0
	2011	0	0
	2012	1	0
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	7	0
	2011	11	0
	2012	11	0
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	5	0
	2011	26	0
	2012	40	0

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése**Egészségügyi alapellátás**

Pápa Város Önkormányzat Képviselőtestületének 4/2002. (IV.23.) önkormányzati rendelete alapján a városban az alábbi egészségügyi alapellátási körzetei működnek: 12 felnőtt háziorvosi körzet, 6 házi gyermekorvosi körzet és 6 fogorvosi körzet melyek feladataikat utcajegyzék szerint (körzetekben) látják el. Emellett az alapellátás keretében biztosított a védőnői (10 területi védőnői és 7 iskolavédőnői körzet) és iskolaorvosi (10 körzet) ellátás.

Hétköznapiokon 16-20 óráig, hétvégén és ünnepnapokon 8-11 óra és 15-20 óra közötti gyermekorvosi alapellátási ügyeletet a város biztosítja, 20 óra után ezt a feladatot, valamint a fekvő- és járóbeteg ellátást a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő látja el.

Az egészségügyi alapellátás részét képező védőnői ellátás a vonatkozó előírásoknak megfelelően biztosított, területi elven működő, a településen lakó és életvitelszerűen ott tartózkodó személyek számára hozzáférhető, ingyenes szolgáltatás. Pápa város közigazgatási területén 10 területi védőnői körzet került kialakításra.

A területi védőnők végzik a településen élő gyermekek gondozását megszületéstől a tanulói jogviszony megkezdéséig, valamint az oktatási intézménybe nem járó tanköteles korú gyermekek és a várandós anyák ellátását.

A védőnők 4 korszerűsített, jól megközelíthető, akadálymentesített, megfelelően felszerelt tanácsadóban dolgoznak. Valamennyi területi védőnői szolgálat heti 2 órában önálló tanácsadást tart nők, várandós anyák, valamint heti 2 órában csecsemők, gyermekek, ifjak részére. Szükség esetén, időpont egyeztetéssel tanácsadási időn kívül is felkereshetők.

A területi védőnők feladatellátásának másik fő helyszíne a családok otthona. A hátrányos helyzetű családok gondozásában kiemelt jelentősége van a védőnői családlátogatásoknak, mivel esetükben a tanácsadásokon való megjelenésük alacsonyabb.

Az általános és középiskolás tanulók ellátását 7 iskolavédőnői szolgálat biztosítja.

A szociális és egészségügyi állapotuk miatt rászorulóknak igénybe vehetik az Egyesített Szociális Intézmény támogató szolgáltatását is annak érdekében, hogy a helyi közszolgáltatásokat – beleértve az egészségügyi ellátást is – a rászorulóknak elérhessék. A korcsoportokat is figyelembe véve az Egyesített Szociális Intézmény szükség esetén étkeztetést és házi segítségnyújtást is biztosít.

Egészségügyi szűrések

Az 1, 3, 6 hónapos valamint 1, 2, 3, 4, 5 és 6 éves korban végzendő – az 51/1997.(XII.18.) NM rendelet által meghatározott- védőnői szűrővizsgálatokat a területi védőnők a heti rendszerességgel tartott önálló tanácsadásaikon, szükség esetén (amennyiben a gyermekkel tanácsadáson nem jelennek meg) családlátogatás során végzik el. Az esedékes vizsgálatokról minden gyermek törvényes képviselője egyénileg tájékoztatást kap. A vizsgálatok teljesülése érdekében a védőnők szükség esetén, – különösen intézménybe járó gyermekek dolgozó szülei igényeihez alkalmazkodva - nem ritkán tanácsadási időn, akár munkaidőn túl is végzik a szűréseket. Az észlelt elváltozásokról a védőnő értesíti a gyermek házi gyermekorvosát.

A kötelező védőnői adatszolgáltatás alapján Pápán 2012. évben az 1 évesek védőnői szűrése a gyermekek 99,2 %-ánál, a 3 évesek 97,6 %-ánál, az 5 évesek 99,3 %-ánál teljesült. A fokozott gondozást igénylő, hátrányos helyzetű családok körében a szűrővizsgálatokon (és pl. védőoltásokon) való megjelenést gyakran csak számos családlátogatás, nagyfokú meggyőző munka árán tudják elérni a védőnők.

A népegészségügyi szűrővizsgálatokkal kapcsolatban a védőnők fontos feladata az általános tájékoztatás, valamint a figyelemfelhívás a vizsgálaton való megjelenés fontosságára. Ezt a nővédelmi gondozás, a várandós és gyermekágyas anyák gondozása során folyamatosan végzik családlátogatások, tanácsadások keretén belül.

Felvilágosító programok, egyéni tanácsadás

Az alapellátás dolgozói minden jelentős városi rendezvényen jelen vannak ingyenes egészségmegőrző és prevenciós programokkal (vérnyomásmérés, testzsír mérés, vércukorszint mérés). A védőnők is folyamatosan szerveznek a lakosság számára felvilágosító programokat (pl. szoptatás világnapja alkalmából).

A területi ellátást végző védőnők hosszú évek óta 3 helyszínen (Kópé Vár Játsszóházban, Anna téri és Vajda lakótelepi védőnői tanácsadóknban), a folyamatosan működő baba-mama klubok keretein belül vezetnek egészségfejlesztési programokat, melyekkel kiemelten a 0-3 éves gyermekeket nevelő szülők számára közvetítenek egészségmegőrzéssel, gyermekgondozással, neveléssel stb. kapcsolatos ismereteket.

Évente két alkalommal szülésre, szülői szerepre felkészítő tanfolyamot szerveznek a gyermeket váró párok részére. Ezek a programok ingyenesek, mindenki számára hozzáférhetőek. Sajnos a szegregátumban élők megjelenése nem jellemző a rendezvényeken.

Pápán 24 órás, ingyenesen hívható önkéntes lelkisegély-szolgálat működik, ahol képzett szakemberek nyújtanak tanácsot az őket megkeresőknek.

Valamennyi iskola tantervében szerepel, hogy a gyermekek számára felvilágosító órákat tartanak a városi védőnők, melyek kitérnek a szexuális életre is, felkészítik a gyermekeket a megfelelő szexuális kapcsolatra, megfelelő családképet, mintákat, modelleket mutatva.

2009. óta a veszprémi Alkohol- Drogsegély Ambulancia Pápán is működteti a szenvedélybetegség közösségi ellátását, amely a segítségnyújtáson túl folyamatosan figyelemmel kíséri a szolgáltatásokat igénybe vevők állapotát és rehabilitációját, továbbá szociális és mentális gondozást is vállal. Az ellátást évente több mint 100 fő veszi igénybe.

Ezen felül az elmúlt 5 évben az alábbi programok valósultak meg:

- 2007-ben városi szintű kortárssegítő képzés került megszervezésre .
- 2008-ban a Türr István Gimnáziumban, 2009-ben pedig az Acsády Ignác Szakképző Intézetben 10 alkalommal tartott foglalkozásokon külön témaként szerepelt az alkohol fogyasztás és dohányzás káros hatása.
- 2009-ben a Petőfi Sándor Gimnáziumban addiktológiai konzultáns tartott képzéssorozatot a függőség kialakulásának folyamatáról.
- 2011-ben a Gyermekjóléti Szolgálat és a Rendőrség 40 fő hátrányos helyzetű gyermeknek tartott előadást.
- 2011-ben AIDS nap került megszervezésre. 2012-ben városi drogfertőzöttség felmérés keretében 1 000 diákon végeztek attitűdvizsgálatot az alkohol-fogyasztáshoz és dohányzáshoz való hozzáállásuk tekintetében.

A városban rendszeresen működnek olyan csoportok, egyesületek, amelyek valamilyen betegségcsoportból felgyógyult betegeket tömörítenek egy közösségbe (pl. emlőműtöttek, stoma -klub, mozgássérültek klubja). Ezek a klubok a rendezvényeikre házi orvosokat, szakorvosokat, szakembereket hívnak meg, akik segítik a megfelelő lelki feldolgozási folyamatokat is.

Étkezési szokások, gyermekétkeztetési szokások

A városban 1 444 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, amely alapján bölcsődében és óvodában napi ötszöri, általános iskola 1-8. osztályában napi egy alkalommal (meleg étel) ingyenesen étkezhetnek.

A helyi problémák közösségi megoldásának segítése, koordinálása

A helyi közösség egészségügyi állapotára jelentős hatással van az illegális hulladék elhelyezés, kábelégetés, a lakókörnyezet rendezetlensége. Ezeknek a közérdekű problémáknak a megoldásában szorosan együttműködik a Pápai Rendőrkapitányság, a Közterület felügyelet, a környezetmérnök, a Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya, valamint a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete.

Segítség nyújtása az egészségügyi ellátórendszerben való eligazodáshoz

A városban a betegek elsősorban a háziorvosi ellátást keresik fel, ezt követően a háziorvos utalja őket el a szakorvosi ellátásokra. A betegek - bár tisztában vannak a betegúttal - szívesen és sokszor indokolatlanul veszik igénybe az ügyeleti ellátásokat.

Az egészségi állapothoz kapcsolódóan a nyugdíjszerű ellátások és a rokkantsági ellátások, fogyatékossági támogatás igénybevételéhez szükséges nyomtatványok kitöltéséhez, iratok beszerzéséhez, közgyógyellátási igazolvány kérelemhez a családsegítő szolgálat valamint a Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya is segítséget nyújt.

Védőnői álláshelyek száma

	Védőnői álláshelyek száma	Védőnői álláshelyekből területi védőnői álláshely	0-35 hónapos korú gyermekek száma /havi átlag/	Egy területi védőnőre jutó 0-35 hónapos korú gyermekek száma /havi átlag/	3-6 éves korú gyermekek száma /havi átlag/	Egy területi védőnőre jutó 3-6 éves korú gyermekek száma /havi átlag/
2008	19	10	866	86,6	1039	103,9
2009	19	10	846	84,6	1027	102,7
2010	19	10	834	83,4	1035	103,5
2011	19	10	759	75,9	1074	107,4
2012	19	10	757	75,7	1069	106,9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés - védőnői kötelező adatszolgáltatás

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz. Pápa Város Önkormányzata Egészségügyi Alapellátási Intézete által fenntartott területi védőnői álláshelyek száma: 10, főállású iskolavédőnői álláshelyek száma: 7.

A VMKH Pápai Járási Hivatal 2 védőnői álláshellyel rendelkezik, de az ott dolgozó védőnők gyermekek ellátásában nem vesznek részt. A területi védőnők a megszületéstől a tanulói jogviszony megkezdéséig gondozzák a gyermekeket, valamint az oktatási intézménybe nem járó tanköteles korúakat.

Az iskolavédőnők az általános és középiskolákban tanuló gyermekek ellátását végzik. Jelenleg valamennyi területi védőnői és iskolavédőnői álláshely betöltött. 1 fő területi védőnő és 2 fő iskolavédőnő gyermekgondozás miatt átmenetileg nem dolgozik. Helyettesítésük biztosított.

A 10 területi védőnői körzet gondozotti létszáma kiegyensúlyozott, nincs jelentős különbség a létszámok közt. A gondozott gyermekek és várandós anyák száma valamennyi körzetben megfelel a 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben meghatározott keretnek. Azon körzetekben, ahol magasabb a fokozott gondozást igénylők aránya, nagyobb a védőnők ezen családokkal kapcsolatos leterheltsége.

A területi védőnők az ellátási területükön lakcímmel rendelkezőket, valamint a körzetben életvitelszerűen tartózkodó azon személyeket látják el, akik az ellátás iránti igényüket jelzik. A gyermekek védőnői gondozásba vételének menetét az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai protokollja szabályozza.

Az újszülöttek gondozásba vétele a szülészeti intézményektől kapott születési értesítés, illetve az újszülött bejelentése alapján történik. Életvitelszerűen tartózkodás esetén az állandó lakhely szerinti illetékes védőnőt a gondozást végző védőnőnek értesítenie kell. Beköltözés, elköltözés esetén a régi és új lakcím szerint illetékes védőnőknek hivatalosan értesíteniük kell egymást, a gondozottak védőnői dokumentációjának megküldése szabályozottan történik annak érdekében, hogy ne maradjon ki gyermek a védőnői gondozási körből. Gyakran költözködő hátrányos helyzetű családok nyomon követéséhez, megfelelő ellátásához elengedhetetlenül szükséges a családdal kapcsolatba kerülő szakemberek (gyermekorvos, védőnő, gyermekjóléti szolgálat, kórház stb.) közötti információcsere.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális indokból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	3	384	46	150
2009	3	404	56	150
2010	3	463	66	226
2011	3	394	49	226

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek felvétele időrendi jelentkezés sorrendben történik, de érvényesül az az alapelv, hogy előnyt élvez az a gyermek, akit munkavállaló egyedülálló szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja, akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú hozzátartozója nevel, akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	7	0
2011	7	0
2012	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	11	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	1075	
Óvodai csoportok száma	45	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	Városi óvodák 2 hét, egyházi 4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	96	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	94	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	59	0
Kisegítő személyzet	18	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodákban biztosított a személyi létszám a nevelőmunkához, a nevelőmunkát segítő feladatok elvégzéséhez és a működési feltételekhez.

A Pápai Városi Óvodák intézményében elegendő férőhely biztosított az óvodás korosztályú gyermekek fogadására.

Korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni.

Óvodai nevelés adatai

	3-5 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	827	44	1050	11	1034	1
2009	871	45	1075	11	1031	1
2010	874	45	1075	11	1036	1
2011	874	45	1075	11	1060	1
2012	n.a.	45	1075	11	1078	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Minden óvodába beírt gyermek számára biztosított az óvodai férőhely. A csoportbővítés a nem magyar állampolgárságú gyermekek óvodai férőhelyének biztosítása céljából történt. A beírt gyermekek száma az óvoda esetében augusztus 31-ig emelkedik, hiszen a gyermekeket folyamatosan íratják be a szülők.

Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Szivárvány óvoda székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	37	39	36	40	0	152
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	0	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	22	19	18	13	0	72
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	8	7	4	9	0	28
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	3	3	0	1	0	7
Csókai Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	27	19	20	28	5	99
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	1	0	0	2
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	11	11	12	22	2	58
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	16	9	12	20	5	62
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	9	6	8	14	4	41

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Erzsébetvárosi Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	18	24	20	31	2	95
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	2	6	2	3	1	14
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	11	11	9	18	1	50
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	4	2	6	1	13
Fáy A. Itp-i Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	39	38	31	26	0	134
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	9	17	18	5	0	49
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	2	6	5	0	19
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	0	2	0	0	3
Huszár Itp-i Óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	29	34	38	30	2	133
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	0	0	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	5	7	9	9	1	31
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	5	5	9	8	0	27
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	2	5	0	9
Kéttornyúlaki Óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	8	5	10	1	30
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	1	1	0	2
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	3	0	5	0	11
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	2	0	2
Nátuskerti Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	23	28	29	22	1	103
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	1	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	13	9	9	6	0	37
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	8	5	4	0	19
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	2	2	1	0	5

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Tapolcafői Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	9	1	10	6	0	26
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	1	0	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	0	3	1	0	6
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	0
Tótkerti Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	21	22	26	11	0	80
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	1	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	2	4	2	4	0	12
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	4	9	2	0	17
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
Vajda P. Itp-i Óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	16	32	38	21	0	107
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	0	1	0	2
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	4	9	16	8	0	37
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	11	14	7	0	35
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	3	8	4	0	17
Gyógypedagógiai csoport						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	1	1	2	0	4
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	0	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Városi Óvodák összesítő						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	225	246	254	227	11	963
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	4	2	2	0	9
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	68	83	87	71	4	313
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	59	60	71	79	6	275
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	16	19	26	32	6	99

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely Szent Anna Római Katolikus Óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	23	30	34	26	1	114
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	4	3	2	0	10
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	10	10	11	1	0	32
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	5	4	5	3	0	17
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A halmozottan hátrányos helyzetű (hhh) gyermekek mindegyike önkormányzati fenntartású óvodába jár. Integrációs pedagógiai program működik az Erzsébetvárosi és a Csókai Óvodákban. Az abban megfogalmazottak szerint segítik a mielőbbi óvoda kezdetét az érintett családok gyermekeinek.

Az új pedagógiai módszerek bevezetésével folyamatos dolgozó magas létszámban hhh gyermekeket fogadó óvodában az a tapasztalat, hogy hatékonyabbá vált a nevelés. Ennek bemutatását, jó gyakorlatként való terjesztését folytatják az óvodai csoportokban.

Az óvodákban kidolgozták a hátrányos, halmozottan hátrányos és a tanköteles korú gyermekek hiányzásának jelzőrendszerét és intézkedési folyamatát. Ennek köszönhetően nincs igazolatlan hiányzás, illetve a kapcsolódó szakszolgálatokhoz is azonnal tudják a problémajelzéseket küldeni, esetmegbeszéléseken a megoldást együtt keresni.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a fogalmat a Gyvt. fogja tartalmazni¹⁵.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították.

E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére.¹⁶

¹⁵ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

¹⁶ 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Szent Anna Római Katolikus óvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	0	0	0	0	0	0
Csoport 2	5	2	0	0	0	0
Csoport 3	6	0	2	0	0	0
Csoport 4	4	2	1	0	0	0
Csoport 5	2	1	0	0	0	0
Csoport 6	0	0	0	0	0	0
Összesen	17	5	3	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Városi Óvodák székhely (Szivárvány óvoda)						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	6	3	1	0	0	0
Csoport 2	4	0	1	1	0	0
Csoport 3	5	1	3	0	0	0
Csoport 4	5	1	3	4	1	1
Csoport 5	2	1	0	1	0	0
Csoport 6	6	3	2	1	0	0
Összesen	28	7	10	7	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Csókai Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	15	5	6	12	2	3
Csoport 2	21	6	3	15	4	2
Csoport 3	12	18	11	6	14	10
Csoport 4	14	10	8	8	10	7
Összesen	62	39	28	41	30	22
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	2	3	4	2	2
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Erzsébetvárosi Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	14	2	0	0	0	0
Csoport 2	13	3	2	7	0	0
Csoport 3	11	1	2	3	0	2
Csoport 4	12	3	2	3	0	2
Összesen	50	9	6	13	0	4
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	1	1	1	1	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Fáy András lakótelepi Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	4	2	1	1	1	1
Csoport 2	0	1	3	0	0	0
Csoport 3	2	1	3	1	0	1
Csoport 4	6	0	1	0	0	0
Csoport 5	2	0	0	0	0	0
Csoport 6	4	1	0	1	0	0
Összesen	19	5	8	3	1	2
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Huszár lakótelepi Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	3	0	1	1	0	0
Csoport 2	3	1	2	1	1	1
Csoport 3	3	0	0	0	1	0
Csoport 4	7	1	0	4	1	0
Csoport 5	6	0	0	2	1	0
Csoport 6	5	0	4	1	0	1
Összesen	27	2	7	9	4	2
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0

Kéttornyúlaki Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	11	0	1	2	0	0
Összesen	11	0	1	2	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Nátuskerti Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	6	0	1	3	0	1
Csoport 2	3	0	1	0	0	0
Csoport 3	6	3	4	1	1	1
Csoport 4	4	2	1	1	1	1
Összesen	19	5	7	5	2	3
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0

Tapolcaféi Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	6	0	2	1	0	0
Összesen	6	0	2	1	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0

Tókeri Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	5	0	0	0	0	0
Csoport 2	4	2	1	0	0	0
Csoport 3	8	0	0	1	0	0
Összesen	17	2	1	1	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Vajda Péter lakótelepi Tagóvoda						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	13	7	6	8	5	3
Csoport 2	4	2	1	3	1	3
Csoport 3	12	4	8	6	2	6
Csoport 4	6	2	4	0	0	0
gyógyped.csop	1	0	1	0	0	0
Összesen	36	15	20	17	8	12
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Városi Óvodák összesen						
csoport	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Összesen	275	84	90	99	19	46
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	6	3	4	5	3	3
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1 Székhely	n.a.	n.a.	n.a.	152	28	18	7	5
Körzet 2 Csókai	n.a.	n.a.	n.a.	99	62	63	41	41
Körzet 3 Erzsébetváros	n.a.	n.a.	n.a.	95	50	53	13	14
Körzet 4 Fáy A.	n.a.	n.a.	n.a.	134	19	13	3	3
Körzet 5 Huszár	n.a.	n.a.	n.a.	133	27	20	9	7
Körzet 6 Kéttornyúlak	n.a.	n.a.	n.a.	30	11	37	2	7
Körzet 7 Nátuskerti	n.a.	n.a.	n.a.	103	19	18	5	5
Körzet 8 Tapolcafői	n.a.	n.a.	n.a.	26	6	23	1	4
Körzet 9 Tókeri	n.a.	n.a.	n.a.	80	17	21	1	1
Körzet 10 Vajda	n.a.	n.a.	n.a.	107	35	33	17	16
Körzet 11 Gyógyp.	n.a.	n.a.	n.a.	4	1	25	0	0
Összesen	n.a.	n.a.	n.a.	963	275	28	99	10

Forrás: Önkormányzati adatok

Óvodai létszám-megoszlás

Városi Óvodák székhely (Szivárvány óvoda)									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	25	6	24	0	0	4	0	1	1
Csoport 2	25	4	16	1	4	3	1	0	
Csoport 3	26	5	19	0	0	3	0	0	
Csoport 4	25	5	20	4	16	3	2	0	
Csoport 5	26	2	8	1	4	1	1	0	
Csoport 6	25	6	24	1	4	4	1	0	
Összesen	152	28	18	7	5	18	5	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Csókai Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	25	15	60	12	48	15	12	1	4
Csoport 2	26	21	81	15	58	21	15	0	0
Csoport 3	24	12	50	6	25	12	6	0	0
Csoport 4	24	14	58	8	33	14	8	0	0
Összesen	99	62	63	41	41	62	41	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	5	5	100	4	80	5	4	1	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Erzsébetvárosi Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	21	14	67	0	0	15	0	0	0
Csoport 2	26	13	50	7	27	14	7	0	0
Csoport 3	23	11	48	3	13	11	3	1	4
Csoport 4	25	12	48	3	12	13	3	0	0
Összesen	95	50	53	13	14	53	13	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	2	1	50	1	50	1	1	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fáy András lakótelepi Tagóvoda

csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermek összlétszámá hoz viszonyítva	hhh arány a gyermek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	22	5	23	1	5	4	1	0	0
Csoport 2	25	0	0	0	0	0	0	0	0
Csoport 3	23	2	9	1	4	1	1	0	0
Csoport 4	18	6	33	0	0	5	0	1	5
Csoport 5	24	2	8	0	0	1	0	0	0
Csoport 6	22	4	18	1	5	3	1		0
Összesen	134	19	14	3	14	14	3	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Huszár lakótelepi Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámá hoz viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	22	3	14	1	5	2	1	0	0
Csoport 2	23	3	13	1	4	2	1	0	0
Csoport 3	23	3	13	0	0	2	0	0	0
Csoport 4	22	7	32	4	18	6	3	1	1
Csoport 5	19	6	32	2	10	4	2	0	0
Csoport 6	24	5	21	1	4	4	1	1	1
Összesen	133	27	20	9	7	20	7	2	2
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	2	0	0	0	0	0	0	1	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kéttornyúlaki Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	30	11	37	2	7	37		7	0
Összesen	30	11	37	2	7	37		7	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	1	0	0	0	0	0		0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0		0	0
Tapolcaféi Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	26	6	23	1	4	23	4	0	0
Összesen	26	6	23	1	4	23	4	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nátuskerti Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	26	6	23	3	12	6	3	0	0
Csoport 2	27	3	11	0	0	3	0	0	0
Csoport 3	25	6	24	1	4	6	1	0	0
Csoport 4	25	4	16	1	4	3	1	0	0
Összesen	103	19	19	5	5	19	5	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	1	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tókeri Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	27	5	19	0	0	6	0	0	0
Csoport 2	23	4	17	0	0	5	0	0	0
Csoport 3	30	8	27	1	3	10	1	0	0
Összesen	80	17	21	1	1	21	1	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Vajda Péter lakótelepi Tagóvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	27	13	48	8	30	12	7	0	0
Csoport 2	26	4	15	3	12	4	3	0	0
Csoport 3	27	12	44	6	22	11	6	0	0
Csoport 4	27	6	22	0	0	6	0	0	0
gyógyped. csoport	4	1	25	0	0	25	0	4	100
Összesen	111	36	58	17	16	58	16	4	100
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VÁROSI ÓVODÁK ÖSSZESÍTŐ									
Összesen	963	275	28	99	10			10	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	11	6	55	6	55	1	1	2	2

Szent Anna Római Katolikus Óvoda									
csoport	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	24	0	0	0	0	0	0	0	0
Csoport 2	22	5	23	0	0	23	0	0	0
Csoport 3	22	6	27	0	0	27	0	0	0
Csoport 4	21	4	19	0	0	19	0	0	0
Csoport 5	25	2	8	0	0	8	0	0	0
Csoport 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	114	17	15	0	0	15	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az előjegyzett gyermekek beíratását követően a 11 óvodával egyeztetve történik a gyermekek óvodai elhelyezése. Törekednek az arányos létszám kialakítására és a hátrányos helyzetű gyermekek egyenlő elosztására. Az integrált nevelés eszközeivel segítik a szocializációjukat, az elvárható mintaátadással a magatartás, az erkölcsi minták, a szokás és szabályrendszer tartós beépülését személyiségükbe.

Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	1422	1398	2820	1484	52,6
2011/2012	1362	1380	2742	1333	48,6
2012/2013	1484	1339	2823	1301	46,1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	összesen	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	összesen	db
2010/2011	56	57	113	6	8	14	8
2011/2012	54	58	112	6	7	13	8
2012/2013	50	53	103	5	6	11	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	2100
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	347
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a.
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	719
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	247

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Iskolai körzethatár

Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskoláiba járó tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak létszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak létszámához viszonyítva
Erkel F. Ének-Zenei Ált. Isk. és Egységes Pedagógiai Szakszolg.	442	80	3,8%	19	0,9%	15,5%	8,4%
Munkácsy Mihály Általános Iskola	518	140	6,7%	48	2,3%	27,1%	21,4%
Tarczy Lajos Általános Iskola	605	95	4,6%	82	3,9%	18,4%	36,6%
Weöres Sándor Általános Iskola	374	120	5,8%	28	1,3%	23,2%	12,5%
Balla R. Téri Ált. Isk., Elők. Szakisk. és EGYMI	126	81	3,9%	47	2,2%	15,6%	20,9%
Összesen	2065	516	24,9%	224	10,8%		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A városban az iskolai körzethatárok kialakítása figyelembe veszi azt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya a különböző intézményekben hasonló legyen.

Munkácsy Mihály Általános Iskolában azért magasabb ez az arány, mert ez az intézmény biztosítja a Rigó lakótelepen, a szegregátumban élő gyermekek kötelező felvételét.

Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	46	0
Szaktanítást végző tanítók száma	88	0
Szaktanítást végző tanárok száma	303	0
Gyógypedagógusok létszáma	33	0
Gyermekvédelmi felelős	11	0
Iskolaorvos	5	1
Iskolapszichológus	4	1,5
Kisegítő személyzet	90	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	477
2011/2012	412
2012/2013	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban a Munkácsy Mihály Általános Iskolában és a Weöres Sándor Általános Iskolába járnak. A magántanulók aránya a Tarczy Lajos Általános Iskolában a kiemelkedő. A magántanulói státuszt kérheti a szülő, vagy ha a tanuló magatartási nehézségekkel küzd, és erről szakvéleménye van abban az esetben az iskola is.

Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban 2012-2013. tanév

Tarczy Lajos Általános Iskola														
Osztály	Tagozat	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az nevelési osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1.a	Norm.	25	22	6	4	16%	0	0%	0	0%	0	0	0	0
1.c	Inf.	23	23	0	13	56,5%	1	4,3%	2	8,7%	1	0	0	1
1.e	Kéttny.	26	25	1	2	7,7%	0	0%	0	0%	0	1	0	0
2. a	Norm.	24	22	1	3	12,5%	5	20,8%	1	4,2%	1	2	0	0
2. c	Inf.	26	23	2	6	23,1%	7	26,9%	0	0%	0	2	0	0
2.e	Kéttny.	22	21	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0	0
3. a	Norm.	16	16	2	4	25%	9	56,3%	1	6,3%	0	0	0	1
3.c	Inf.	24	23	3	6	25%	1	4,2%	0	0%	0	0	0	0
3.e	Kéttny.	29	28	3	1	3,4%	0	0%	0	0%	0	0	0	0
4.a	Norm.	30	28	5	8	26,7%	6	20%	1	3,3%	0	1	0	0
4.c	Inf.	29	24	2	5	17,2%	2	6,9%	0	0%	0	2	0	0
4.e	Kéttny.	30	26	2	3	10%	0	0%	0	0,00%	0	0	0	0
5.a	Norm.	21	0	2	3	14,3%	11	52,4%	2	9,5%	1	4	2	0
5.c	Inf.	27	0	0	4	14,8%	4	14,8%	2	7,4%	0	0	0	0
5.e	Kéttny.	21	0	0	0	0%	0	0%	2	9,5%	0	0	0	0
6.a	Ktny.-em.	32	0	2	0	0%	0	0%	2	6,3%	0	0	0	1
6.b	Norm.	19	0	1	4	21,1%	13	68,4%	3	15,8%	2	1	3	0
6.c	Inf.	23	0	6	4	17,4%	3	13%	1	4,3%	1	0	0	0
7.a	Ktny.-em.	30	0	4	1	3,3%	1	3,3%	1	3,3%	0	0	0	0
7.b	Norm.	29	0	5	10	34,5%	8	27,6%	3	10,3%	0	2	8	0
7.c	Inf.	27	0	3	4	14,8%	1	3,7%	1	3,7%	0	0	0	0
8. a	Ktny.-em.	29	0	3	3	10,3%	1	3,4%	0	0%	0	0	0	0
8.b	Norm.	20	0	0	4	20%	9	45%	1	5%	0	1	5	0
8.c	Inf.	23	0	8	3	13%	0	0%	2	8,7%	0	0	0	0
Összesen:		605	281	59	95	15,7%	82	13,6%	25	4,1%	6	16	18	3

Munkácsy Mihály Általános Iskola														
Osztály	Tagozat	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Év ismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. A-T	ált.+ sport	22	22	2	8	36,36%	0	0	1	4,5%	0	0	0	1
1. N	nemzetis.	26	26	8	2	7,6%	0	0	0	0	0	0	0	0
2. A	általános	22	22	0	11	50%	2	9,09%	1	4,5%	0	0	0	1
2. N	nemzetis.	30	29	1	4	13,3%	0	0	1	3,3%	0	0	0	1
2. T	sport	22	22	1	12	54,5%	2	9,09%	0	0	0	0	0	0
3. A	általános	22	22	0	9	40,9%	2	9,1%	1	4,5%	0	0	0	1
3. N	nemzetis.	23	22	2	1	4,3%	0	0	0	0	0	0	0	0
3. T	sport	17	17	0	6	35,3%	5	29,4%	0	0	0	0	0	0
4. A	általános	21	20	1	7	33,3%	4	19,4%	0	0	0	0	0	0
4. N	nemzetis.	22	18	2	5	22,7%	0	0	0	0	0	0	0	0
4. T	sport	18	15	3	7	38,9%	2	11,1%	0	0	0	0	1	0
5. A	általános	25	0	2	8	40%	6	24%	0	0	0	2	1	0
5. N	nemzetis.	24	0	2	2	8,3%	0	0	0	0	0	0	0	0
5. T	sport	27	0	0	9	33,3%	3	11,1%	1	3,7%	0	2	0	1
6. A	általános	18	0	2	10	55,5%	7	38,8%	3	16,6%	1	1	0	3
6. N	nemzetis.	28	0	1	1	3%	0	0	0	0	0	0	0	0
6. T	sport	21	0	2	5	23,8%	2	9,5%	3	14,3%	1	0	0	3
7. A	általános	19	0	3	8	42,1%	5	26,3%	2	10,5%	1	3	0	2
7. N	nemzetis.	23	0	4	2	8,7%	0	0	2	8,7%	0	0	0	2
7. T	sport	26	0	4	7	26,7%	0	0	0	0	0	0	0	0
8. A	általános	21	0	4	9	42,8%	7	33,3%	2	9,5%	1	0	1	2
8. N	nemzetis.	21	0	2	2	9,5%	0	0	0	0	0	0	0	0
8. T	sport	20	0	3	5	25%	1	5%	3	15%	0	1	0	3
Összesen:		518	235	49	140		48		20		4	9	3	20

Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat														
Osztály	Tagozat	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Év ismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. A	általános	32	31	1	8	25%	1	3,1%	10	3,1%	0	1	1	0
1. B	zenei	32	32	2	0	0%	0	0%	0	0	0	0	0	0
2. A	általános	29	29	3	6	20%	1	3,4%	0	0	-1	0	0	0
2. B	zenei	27	27	3	5	18%	1	3,7%	0	0	-1	0	0	0
3. A	általános	26	23	0	5	19,2%	1	3,8%	1	3,8%	0	0	2	0
3. B	zenei	28	27	2	4	14,2%	0	0%	0	0	0	0	0	0
4. A	általános	33	0	3	9	27,2%	63	2,7%	0	0	-3	0	2	0
4. B	zenei	27	0	2	6	22,2%	2	7,4%	0	0	-2	0	0	0
5. A	általános	29	0	0	9	31%	3	10,3%	0	0	-3	3	3	0
5. B	zenei	28	0	8	7	25%	2	7,1%	3	10,7%	1	0	0	0
6. A	általános	22	0	1	4	18,1%	1	4,5%	3	13,6%	2	1	1	0
6. B	zenei	25	0	0	4	16%	1	4%	2	8%	1	0	0	0
7. A	általános	28	0	2	4	14,2%	1	3,5%	4	14,2%	3	0	0	0
7. B	zenei	32	0	5	6	18,7%	0	0%	4	12,5%	4	0	0	0
8. A	általános	22	0	2	1	4,5%	0	0%	4	13,5%	4	0	0	0
8. B	zenei	22	0	2	2	9%	0	0%	3	13,6%	3	0	0	0
Összesen:		442	169	36	80	18%	19	5,6%	25	5,6%	+8	5	9	0

Weöres Sándor Általános Iskola														
Osztály	Tagozat	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Év ismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. A	általános	19	19	1	10	53	5	26	1	5	1	3	0	0
1. B	általános	22	22	2	9	41	0	0	0	0	0	2	0	0
2. A	általános	27	26	0	12	44	3	11	0	0	0	0	0	0
3. A	általános	22	22	4	16	73	3	14	1	5	0	0	0	0
3. B	általános	23	22	4	8	35	1	4	0	0	0	0	0	0
4. A	általános	24	23	0	7	29	6	25	2	8	0	1	1	0
4. B	általános	28	28	1	5	18	1	4	0	0	0	0	0	0
5. A	általános	22	14	1	9	41	2	9	1	5	1	0	0	0
5. B	általános	23	7	3	10	43	2	9	4	17	1	1	0	0
6. A	általános	28	1	5	7	25	2	7	9	32	1	3	2	0
6. B	általános	29	0	1	3	10	1	3	4	14	1	2	1	0
7. A	általános	26	0	1	11	42	0	0	8	31	0	2	3	0
7. B	általános	23	0	0	5	22	1	4	1	4	0	0	0	0
8. A	általános	17	0	1	4	24	1	6	7	41	1	2	0	0
8. B	általános	21	0	0	0	0	0	0	5	24	0	0	0	0
8. C	általános	20	0	2	4	20	0	0	5	25	0	0	0	0
Összesen:		374	184	26	120	32	28	7	48	13	6	16	7	0

Balla Róbert Téti Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és EGYMI														
Osztály	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva %	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva %	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva %	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Év ismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1.	AN.AK	12	12	6	4	33	1	8	12	100	1	0	0	0
1.	ÉRT.AK.	2	2	1	1	50	1	50	2	100	1	0	1	0
1.	AUT.CS	2	2	2	1	50	0	0	2	100	0	0	0	0
2.	TAN.AK	8	8	3	3	25	2	25	8	100	2	2	0	0
2.	ÉRT.AK.	2	2	2	1	50	0	0	2	100	0	0	0	0
2.	AUT.CS	2	2	1	1	50	0	0	2	100	0	0	0	0
3.	TAN.AK	9	9	6	9	100	3	33	9	100	3	1	0	0
3.	ÉRT.AK.	3	2	0	2	66	2	67	3	100	2	0	0	0
3.	AUT.CS	1	1	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0
4.	TAN.AK	12	10	5	9	75	2	17	12	100	2	3	0	0
4.	ÉRT.AK.	1	1	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0
5.	TAN.AK	19	11	3	12	63	9	47	19	100	9	3	1	0
5.	ÉRT.AK.	2	1	1	2	100	1	50	2	100	1	0	0	0
6.	TAN.AK	12	6	4	8	66	5	42	12	100	5	4	1	0
6.	ÉRT.AK.	2	1	1	1	50	1	50	2	100	1	0	0	0
7.	TAN.AK	17	10	7	14	82	9	53	17	100	9	8	0	0
7.	ÉRT.AK.	7	5	4	4	57	3	43	7	100	3	0	0	0
8.	TAN.AK	11	8	4	8	73	8	73	11	100	8	4	1	0
8.	ÉRT.AK.	1	0	1	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0
8.	AUT.CS	1	1	1	1	100	0	0	1	100	0	0	0	0
Összesen:		126	96	52	81	64%	47	37%	126	1000	47	25	4	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

Kompetenciamérési adatok

Erkel-Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szolgáltató							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1536	1483	1527	1465	1558	1276	1472
8. évfolyam	1656	1583	1592	1577	1593	1292	1567
Matematika							
6. évfolyam	1537	1498	1432	1486	1535	1289	1489
8. évfolyam	1644	1622	1553	1601	1621	1284	1612

Tarczy Lajos Általános Iskola Pápa, Jókai u. 18.							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1524	1483	1431	1465	1520	1353	1472
8. évfolyam	1493	1583	1629	1577	1501	1289	1567
Matematika							
6. évfolyam	1579	1498	1623	1486	1577	1354	1489
8. évfolyam	1597	1622	1640	1601	1750	1602	1612

Tarczy Lajos Általános Iskola Pápa, Jókai u.37.							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1832	1483	1687	1465	1639		1472
8. évfolyam	1770	1583	1781	1577			
Matematika							
6. évfolyam	1828	1498	1608	1486	1788		1489
8. évfolyam	1731	1622	1683	1601			

Munkácsy Mihály Általános Iskola							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1472	1483	1437	1465	1491		1472
8. évfolyam	1623	1583	1529	1577	1571		1567
Matematika							
6. évfolyam	1478	1498	1488	1486	1517		1489
8. évfolyam	1688	1622	1547	1601	1654		1612

Weöres Sándor Általános Iskola							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1352	1483	1434	1465	1421		1472
8. évfolyam	1512	1583	1521	1577	1490		1567
Matematika							
6. évfolyam	1417	1498	1458	1486	1454		1489
8. évfolyam	1509	1622	1557	1601	1492		1612

Petőfi Sándor Gimnázium							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
8. évfolyam	1712	1583	1679	1577	-		-
10. évfolyam	1708	1620	1691	1617	1708		1603
Matematika							
8. évfolyam	1738	1622	1636	1601	-		-
10. évfolyam	1741	1613	1715	1635	1730		1632

Türr István Gimnázium és Kollégium							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1690	1483	1608	1465	1610	-	1472
8. évfolyam	1793	1583	1809	1577	1744	-	1567
10. évfolyam	1828	1620	1810	1617	1769	-	1603
Matematika							
6. évfolyam	1675	1498	1634	1486	1664	-	1489
8. évfolyam	1789	1622	1865	1601	1756	-	1612
10. évfolyam	1816	1613	1847	1635	1790	-	1632

Acsády Ignác Szakképző Iskola							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
10. évfolyam	1408	1620	1450	1617	1434		1603
Matematika							
10. évfolyam	1445	1613	1486	1635	1460		1632

Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium Székhelyintézménye							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
10. évfolyam	1624	1620	1587	1617	1564		1603
Matematika							
10. évfolyam	1584	1613	1627	1635	1587		1632

Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium Tagintézménye							
Országos kompetencia-mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
10. évfolyam	1712	1620	1699	1617	1668		1603
Matematika							
10. évfolyam	1690	1613	1721	1635	1671		1632

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetencia mérés a 6., a 8. és a 10. évfolyamos tanulók részvételével történik. A felmérés során a tanulók szövegértési képességeit és matematikai eszköztudását vizsgálják.

A szakközépiskolákban és a szakiskolákban azért marad alul az intézmények átlaga az országos átlaghoz viszonyítva, mert az ilyen típusú iskolákban a gyengébb képességekkel rendelkező tanulók járnak, akik között nagyobb arányban fordul elő sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanuló.

A Weöres Sándor Általános Iskolában és a Munkácsy Mihály Általános Iskolában marad az országos átlaghoz képest alul az iskola átlaga, mely azzal magyarázható, hogy a városban e két iskolában a legmagasabb a hátrányos helyzetű tanulók és sajátos nevelési igényű tanulók aránya.

A két gimnáziumban a kompetenciamérés eredménye az országos átlaghoz képest sokszor magasabb. Ezekbe az iskolákba a jobb képességekkel rendelkező tanulók jelentkeznek, és az is látható, hogy a Türr István Gimnáziumban működik az Arany János tehetséggondozó program is.

Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlét	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	26,25	0	42,5	42,5	29	38,6	0,8	2,2	0,1	0,8
2009/2010	34,05	3	37,12	20,29	24,06	40,72	0,4	2,6	0,04	0,4
2010/2011	24,50	13	46,50	11	25,2	38,53	0,8	3,5	0,09	0,8
2011/2012	25,50	10	39,25	20	29,8	33,44	0,9	3,4	0,09	0,8
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A középfokú intézményekbe beiratkozó tanulók adatai azt tükrözik, hogy a városban elsősorban a szakközépiskolákba jelentkeznek a tanulók, melynek egyik magyarázata lehet a sokféle szakma kínálata. Egyértelműen kimutatható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók inkább a szakiskolai képzést részesítik előnybe. Szerencsére elenyésző a száma azoknak a tanulóknak, akik nem tanulnak tovább.

Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

Tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	4,20%	4,60%	2,40%	4,00%	4,40%	7,06%
2009/2010	3,90%	8,90%	2,50%	4,70%	4,20%	8,90%
2010/2011	3,40%	7,10%	3,20%	4,90%	3,70%	8,20%
2011/2012	4,70%	9,50%	2,40%	3,40%	2,70%	6,60%
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Hátránykompenzáló programok

Tanév	tanodai program létszám	HH/HHH tanulók létszáma	tehetség-gondozó program	HH/HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/HHH tanulók étszáma	Alapfokú művészet-oktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	0	0	146	54/15	210	24	355	n.a.
2009/2010	0	0	141	50/13	181	6	332	n.a.
2010/2011	25	18	135	54/10	190	5	330	n.a.
2011/2012	25	18	137	43/9	185	3	298	18

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A városban a Türr István Gimnázium végez kiemelkedő tehetséggondozó tevékenységet az Arany János Tehetséggondozó Program keretében, amelyet 2000-ben indította el a Kormány. A Program létrejöttét az az elv segítette, hogy meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezessen.

A Program alapelve, hogy minden tanuló – függetlenül az adott település földrajzi és anyagi helyzetétől – a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon.

4.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés és szűk területre koncentrálódott a kommunikációs lehetőség a gyerekekkel foglalkozó szakemberek között.	„Kerekasztal a gyerekekért” - Fórum a HEP gyerekekkel foglalkozó kollégái és partnereik között.
Nőtt a veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek száma.	A „közösségi színtér” programokat, szabadidő eltöltési lehetőségeket és esélyegyenlőséget segítő szolgáltatásokat biztosít a célcsoportnak.
Nőtt az intézményi hiányzások száma. A kompetenciamérés eredményei hullámzóak.	„Alternatív pedagógia, mint az esélyteremtés új eszköze”, az intézményi hiányzások csökkentése, a kompetencia mérés eredménymutatóinak növelése, a tehetséggondozás kiszélesítése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A női lakosság esélyegyenlősége mélyen gyökerező társadalmi sztereotípiákon nyugvó, ezáltal rendkívül nehezen befolyásolható. Az Európai Unió országok közös problémájaként definiálható a nők és a férfiak esélyeinek eltorzulása, ami az élet minden területén fellelhető. A nők életminőségét a leginkább meghatározó munkaerő-piaci, társadalmi és gazdasági szerepvállalás, erőszakos cselekmények áldozattá válásában, családtervezés, gyermeknevelésben betöltött szerepén keresztül történő elemzésével tekinthetjük át.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	11574	9907	10748	9200	826	707
2009	11421	10087	10332	9125	1089	962
2010	11293	10136	10287	9233	1006	903
2011	10853	10427	10064	9641	789	786
2012	10664	10246	9830	9444	834	802

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

2011. évben Pápa város lakosságából 52,22% a nők aránya, ami 16 536 főt jelent. Az aktív korú nők száma 10 427 fő. A legnagyobb létszámú csoport problémája kiemelt figyelmet érdemel. Az aktívi korú nők 7,53%-a volt 2011. évben munkanélküli, ez az arány 2012. évben 7,82%, ami a KSH azonos időszakra vonatkozó országos adatához képest magas (2012. évben az országban a munkavállalási korú nők 6,6%-a volt munkanélküli), ami a gazdasági környezettel magyarázható. Szükséges és érdemes a munkanélküli nők iskolai végzettség szerinti további elemzése.

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben		Résztvevők száma	Résztvevő nők száma
2008	52		403	167
2009	15		227	58
2010	38		177	52
2011	21		238	110
2012	34		141	56

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	707	56	226	261	38	104	15	7
2009	962	53	309	367	52	145	26	10
2010	903	54	301	329	51	126	27	15
2011	786	54	270	260	48	118	24	12
2012	802	53	276	273	44	124	24	8

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők közül kiemelhetők az alábbi csoportok, akik különösen hátrányos helyzetűek a munkavállalás terén:

- 45 év felettiek, a változó képzettségi követelmények miatt
- gyesen lévő, kisgyermeket nevelők
- kisgyermeket egyedül nevelők
- pályakezdők
- megváltozott munkaképességűek
- alacsony iskolai végzettségűek .

Lehetőséget kell teremteni, a 8 osztálynál alacsonyabb iskolai végzettségű munkanélküliek felzárkóztatására.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma jogszabályi követelmény, törvényi kötelezettség, melyet az Alkotmány, és a Munka törvénykönyve is rögzít. Természetesen nem helyi sajátosság, de mégis komoly problémát jelent a nők hátrányos megkülönböztetése a munkaerő-piacon és a munkavállalás, bérezés során.

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napköziben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	1123	3	150	0	0	0	150
2009	1168	3	150	0	0	0	150
2010	1095	3	226	0	1	7	233
2011	1044	3	226	0	1	7	233
2012	n.a.	3	226	0	1	7	233

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A kisgyermekes édesanyák nem merik elmondani az állásinterjú alkalmával, hogy gyermeket nevelnek, mert tapasztalatuk alapján elutasításra kerülnek. A munkaügyi központ munkatársai a személyes kontaktus során gyakran hallanak ilyen és ehhez hasonló eseteket.

A nők jog és érdekérvényesítő képességének javításában az első lépés, hogy tisztába legyenek a jogaikkal. Mindenki számára érthető módon biztosítani kell az aktív korú nők tájékoztatását a munkavállalásukkal kapcsolatos jogaikról, tájékoztató kiadványok, rendezvények, helyi sajtó bevonásával, lehetőség szerint pályázati források bevonásával.

A munkáltatók motiváltsága a különböző női munkavállalói csoportok speciális körülményeinek figyelembe vételére nagyon alacsony. Az elmúlt évek során számtalan olyan pályázati lehetőség volt, ahol a munkahely érzékenységet díjazták (pl. családbarát munkahely, legjobb női munkahely, stb.). A munkáltatók számára a

pályázati lehetőségekről nyújtott tájékoztatás, önkormányzat által létrehozandó pályázat lehetőségének megvizsgálása. Ami azonban ezen intézkedésekkel párhuzamosan fontos feladat, a helyi sajtónyilvánosság megteremtése a megfelelő munkáltató attitűd társadalmi elismerése érdekében.

A nők munkavállalását támogatja a város három bölcsődéje, ahol 226 kisgyermek napközbeni ellátása megoldott. Mind az óvodai, mind a bölcsődei nyitvatartási idő lehetővé teszi, illetve elősegíti a munkaerőpiaci visszatérést a kisgyermekes anyák számára.

Területi védőnői munka során tapasztalt problémák

Megélhetési gondokkal küzdő családok nőtagjai számára korlátozott a lehetőség a családtervezésre. A fogamzásgátló eszközök, készítmények magas fogyasztói ára nem teszi lehetővé, hogy saját igényeik szerint megtervezzék a gyermekvállalást, elkerüljék a nem kívánt terhességet.

A családtervezéssel, fogamzásgátlással kapcsolatos ismereteket valamennyi védőnői gondozás alatt álló várandós és gyermekét nevelő anya megkapja. Az oktatási intézményekben az iskolavédőnők, – az iskolák igényeinek megfelelően - végeznek családtervezéssel kapcsolatos ismeretterjesztést a tanulók körében. Nem kívánt terhesség létrejöttékor vagy művi terhesség megszakítást kérelmeznek, (ami legtöbb esetben szintén térítési díjköteles), vagy megszülik a nem tervezett, nem várt gyermeket.

Van, aki a terhesség megszakítás díját sem tudja kifizetni, a nem kívánt gyermek megszületése pedig további anyagi, fizikai, pszichés terhet ró a családra. Az örökbeadás lehetőségét kevesen tartják megfelelő kiútnak.

Nagy probléma a fiatalok nem kívánt terhessége, a körökben végzett terhesség megszakítások magas száma.

Hátrányos helyzetű családi környezet esetében a megbízható fogamzásgátláshoz nem áll rendelkezésre az anyagi háttér. A családtervezés módszereihez, fogamzásgátláshoz való hozzáférés terén az esélyegyenlőség nem biztosított, holott mindenkinek biztosítani kellene a jogot, lehetőséget ahhoz, hogy elkerülhesse a terhesség létrejöttét, amennyiben nem kíván gyermeket vállalni.

Megoldást kellene találni a fogamzásgátlásra igényt tartó nők részére – rászorultság feltételek meghatározása mellett - pénzügyi támogatás biztosítására, amelyet kizárólag fogamzásgátlásra használhatnak fel. Nagyon fontos feladat a családtervezéssel, felelős gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek hatékony átadása már serdülőkortól kezdődően. Minél többször kerül sor tájékoztatásra, tanácsadásra, annál nagyobb az esély a felelős családtervezés gyakorlati megvalósulására. (Egészségfejlesztés színtere lehet pl.: iskola, a család otthona (védőnői látogatás), védőnői tanácsadó, kórház, anyaothton, közösségi programok, rendezvények, stb.) Fontos a tudás, annak elfogadása és gyakorlatba való beépülése.

A fiatalok részére a nőgyógyászati szakrendelésen belül elkülönített rendelési időben történő ellátás megszervezése, segítséget nyújthat a hátrányos helyzetű, gyakran szülei előtt is titkolózó kamaszok fogamzásgátlással kapcsolatos problémáinak hatékonyabb kezelésére.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	Heti 4-5 alkalom	109	2
2009	Heti 4-5 alkalom	103	5
2010	Heti 4-5 alkalom	73	2
2011	Heti 4-5 alkalom	64	11
2012	Heti 4-5 alkalom	86	7

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A helyi adatgyűjtés korlátozottsága miatt az egységes nyomozóhatósági és ügyészégi bűnügyi statisztika (ENYÜBS) figyelembevételével lehet a probléma nagyságát felmérni. Az ENYÜBS adatai szerint 2011. évben hozzátartozó sérelmére elkövetett erőszakos cselekmények száma országosan 6400 eset volt, aminek sajnálatos módon 1,5 %-a emberölés volt.

A számszerűsített esetek közül párkapcsolati cselekmény 3 169 eset volt (49,8%), ami különböző súlyosságú esetekből tevődik össze pl. zaklatás, bántalmazás, személyes szabadság korlátozása. A párkapcsolati cselekmények 90%-a nők ellen irányult, akik feleségek, élettársak barátnők voltak az elkövető életében. Hangsúlyozni kell, hogy ezek a számok a rendőri intézkedéssel járó esetek, ennek becslések szerint sokszorosa a családon belüli erőszakos cselekmények száma. A pápai rendőrkapitányság rendszeresen tart a középiskolai tanulók számára áldozatvédelemmel kapcsolatos előadásokat. Az interaktív előadás során több esetben derült fény kamaszok elleni párkapcsolati erőszakos cselekmények gyakori előfordulására.

Az országos adatok és a helyi tapasztalatok birtokában rendkívül fontos feladat a családon belüli erőszak elleni küzdelem, melynek eszköze lehet: előadások szervezése, írásos tájékoztatók eljuttatása minden érintett korosztály részére, esetleg irodalmi pályázat kiírása, helyi sajtó bevonása, közösségi kezdeményezések támogatása, öngyógyító csoport létrehozásának segítése, kapcsolatfelvétel a NANE egyesület munkatársaival, részvétel a családon belüli erőszakkal kapcsolatos országos programokban.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	Önkormányzati anyaoththon a településen	Önkormányzati anyaoththon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a település 50 km-es körzetében
2008	1	1	1	2
2009	1	1	1	2
2010	1	0	1	3
2011	0	0	1	5
2012	0	0	1	5

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A krízishelyzetben lévő anyák, nők a településen működő anyaoththont vehetik igénybe, ahol várólista alapján történik az elhelyezés, de a súlyos krízishelyzetben lévő családok elhelyezése - különösen bántalmazás esetén - távolabbi anyaoththonban is biztosítható. A társadalmi hagyományok által determinált berögződések, amelyek a nők szerepét, helyét meghatározzák napjainkban is, a felnövekvő generáció ismereteinek bővítésével befolyásolható, formálható.

Az iskoláskorú gyermekek körében az alábbi témákban történő felméréssel pontosabb képet kaphatunk, a konkrét problémák beazonosításával:

- esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek
- munkavállalás, munkaerő-piaci esély
- családtervezés, szülői szerepre felkészülés
- egészségtudatos magatartási formák
- konfliktuskezelés, indulatkezelési problémák
- családon belüli erőszak
- rasszizmus

Pályázati forrás bevonásával lehetőség lenne a felmérés módszertanának kidolgozására, a felmérés végrehajtására és értékelésére.

A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	20	3	1	0	-	-
2009	20	3	1	0	-	-
2010	20	3	1	0	-	-
2011	12	2	1	0	-	-
2012	12	2	1	0	-	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	3	0	0	0	3
2009	3	0	0	0	3
2010	3	0	0	0	3
2011	3	0	0	0	3
2012	2	0	0	0	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nőket érintő társadalmi problémákkal kapcsolatos programok száma alacsony, amelyben a civil szervezetek nem is vettek részt, ezért fontos feladat a nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szerveződések létrehozása.

A nők és kiemelten a hátrányos helyzetű nők egészségvédelme kiemelt helyen kell, hogy szerepeljen az esélyegyenlőségi programban. A szűrőprogramok részvételi aránya alacsony, joggal feltételezhető, hogy ez az arány a hátrányos helyzetű nők körében még rosszabb. A helyi egészségügyi intézmény és a védőnői szolgálat bevonásával, illetve az önkormányzat segítségével szűrőprogram szervezése a hátrányos helyzetű nők körében, valamint a szegregátumban élő női lakosság körében.

Az egészségtudatos magatartás elősegítésére, formálására, olyan közösségi tér létrehozása, ahol az ehhez szükséges programok megvalósíthatók.

5.1. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a településen élő nők körében a terhesség megszakítások száma és alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya.	• a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében fogamzásgátló eszközökhöz, gyógyszerekhez való hozzájutás önkormányzati rendeletben történő támogatása, • a kamaszok részére a felnőtt nőgyógyászati rendelőtől elkülönített rendelési idő biztosítása, • célzott szűrővizsgálat szervezése a védőnői hálózat és a járó-beteg szakellátás segítségével, • tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára.
2. Magas a családon belül elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma. Tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad.	• családon belüli erőszakkal kapcsolatos pályázat kiírása diákoknak, • tájékoztatás az osztályfőnöki órákon, • tájékoztató anyagok készítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az elmúlt öt év lakónépességi adatait vizsgálva évről-évre kisebb méretű népesség csökkenés figyelhető meg, mely 562 fő fogyást eredményezett.

Pápa városában a 60 év felüliek száma 7298 fő (23,04%), melyből a nők száma 4424 fő (13,04%). Az össznépességen belül a 60 éven felüliek arányában a női nem dominanciája érvényesül.

Az időskorúak családi állapotára városi szinten az özvegyek számának a növekedése a női egyedülállók magas száma a meghatározó elem.

A népesség előregedését az öregedési index jelzi. Az adat kifejezi, hogy a 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A településen 2008 óta a 65 év felüliek számának mérsékelt emelkedése, a 14 év alatti lakosok számának minimális, de folyamatos csökkenése tapasztalható. Ebből következik, hogy a számított öregedési index növekedő tendenciát mutat, mely 2011. évben 119,54% értéket mért.

A fentiekből megállapítható legfőbb demográfiai folyamat jellemzők az alábbiak:

- fogy az állandó lakosság száma
- növekedik az átlag életkor
- csökken az élve születések száma
- nő a 65 éven felüliek száma
- a halandóság a középkorú férfiak körében magas
- a nők élettartama magasabb
- az özvegyek és egyedülállók körében a női nem dominál

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	3931	5778	9709
2009	3885	5665	9550
2010	3834	5523	9357
2011	3815	5630	9445
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú; és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

1. Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Munkavállalás tekintetében az idős megfogalmazás, ha az esélyek, a diszkrimináció szintjén közelítünk, már az 50 éven felüli korosztályt érintheti. Ebben az életkorban megélt állásnélküliség, egzisztenciavesztés, csökkenő és egyre gyengülő munkaerő piaci esélyeket indukál. Az elmúlt 5 évben regisztrált 50 év feletti munkanélküliek számának vizsgálatakor az összes álláskeresők számához képest folyamatos emelkedésnek lehetünk tanúi. A 20 év és 60 év közötti megbontásnál minden évben kiemelkedően magas az 51-55 év közötti regisztrált munkanélküliek száma. Figyelembe véve az 50 év feletti álláskeresők magas számát a nyugdíjasok nyugdíj melletti főállású jövedelem szerzésének esélye elenyésző.

2. Tevékeny időskor

(pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen.) Az idősök a Szociális Kerekasztal tagjain, a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesülete a lakótelepi és munkahelyi nyugdíjas klubok a delegáltakon keresztül érvényesítik az aktív közéleti életbe való bekapcsolódást, a lakossággal való partneri viszony javítását a lakosság öngondoskodásának és érdekérvényesítésének megerősítését. Az idősök informatikai jártassága alig éri el a 25 %-ot. Az élethosszig tartó tanulás igényként merül fel az idősebb korosztály részéről informatikai ismeretek, nyelvtanulás témakörében. A munkaügyi központ által támogatott ez irányú pályázatok száma az elmúlt öt évben évente 10-13 közé tehető.

3. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A 20 év és 60 év közötti megbontásnál minden évben kiemelkedően magas az 51-55 év közötti regisztrált munkanélküliek száma. Figyelembe véve az 50 év feletti álláskeresők magas számát a nyugdíjasok nyugdíj melletti főállású jövedelem szerzésének esélye elenyésző. Sok a fiatal és pályakezdő munkanélküli, álláskereső.

Tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati (db)	Munkaügyi Központ által támogatott (db)	Civil (db)	Egyéb (db)	Összesen (db)
2008	0	10	0	0	10
2009	0	13	0	0	13
2010	0	8	0	0	8
2011	0	10	0	0	10
2012	0	12	0	0	12

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	1533	130	8	419	32	8
2009	2051	187	9	617	51	8
2010	1909	223	12	741	79	11
2011	1575	209	12	392	47	12
2012	1636	214	13	413	45	11

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	5059	47	1
2009	5111	40	1
2010	5179	47	1
2011	5217	36	1
2012	n.a.	25	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Pápa Város Önkormányzata biztosítja az idős személyek számára az egészséges életkörülményekhez, koruknak és állapotuknak megfelelő színvonalú egészségi és szociális szolgáltatáshoz való jogosultságot, egyenlő bánásmódot.

A 64 év feletti lakosság számából a vártnál alacsonyabb a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó nappali ellátást igénybe vevők száma.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt feladatokat is ellát. (idősök tartós bentlakásos otthona, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása Farkasgyepű és Bakonyjákó településeken). Az idős ellátást az alapellátástól a szakosított ellátásig az Egyesített Szociális intézmény biztosítja.

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció biztosítja. Fontos az aktív életvitel fenntartása, mert ezzel kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Pápa város önkormányzata a következő szolgáltatásokat biztosítja:

Idősök Otthona összesen	137 férőhely, ebből
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Barát u. 3.)	49 férőhely
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Teveli út 3.)	31 férőhely
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Vörösmarty u. 12.)	42 férőhely
fokozott ápolást-gondozást nyújtó (Barát u.4-6.)	15 férőhely

Időskorúak Gondozóháza (Barát u. 4-6.)	20 férőhely
---	--------------------

Szociális alapszolgáltatások:

• Étkeztetés	275 fő
• házi segítségnyújtás	112 fő
• jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	142 fő
• támogató szolgáltatás	35 fő
• Idősök Klubja (Barát u. 4.-6.)	40 fő

Pápa Város Önkormányzata kiemelt figyelemmel fordul idősödő polgáraihoz. Ennek megfelelően folyamatosan bővítette az elérhető szolgáltatások körét, ezáltal váltak teljessé a szociális szolgáltatások. A célcsoport életminőségének felmérése, vizsgálata alapozza meg a mindenkor Szolgáltatástervezési Konceptió irányait.

Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	15
2009	14
2010	13
2011	13
2012	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés 55 felettek tekintetében

Év	Mozi-előadás látogatás	Színház-előadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatás	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallás-gyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	150	72	64	7540	46	328	146
2009	157	65	61	7942	43	349	145
2010	90	68	73	8664	201	377	106
2011	72	79	49	9310	139	378	144
2012	46	112	105	10385	119	384	138

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés a város minden polgára részére biztosított, egy része az időskorúak számára szerveződik. A szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat.

A rendezvényeken az 55 év feletti lakosság részvételi aránya az elmúlt 5 évben folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. Mindezt megalapozza a széleskörű programajánlat és a nyitott igénybevételi lehetőség. Kizárólag időseket célzó programok száma a vizsgált időszakban megnőtt. 2012 évben ez 319 alkalom volt.

Az Egyesített Szociális Intézmény mellett az idősek ellátásában közreműködő, továbbá szabadidejének tartalmas és hasznos eltöltésére lehetőséget biztosító alapítványok, egyesületek, klubok:

- Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesülete
- „Az időskorúak szociális ellátásáért,, Alapítvány
- Acsády Ignác Szakképző iskola Nyugdíjas Klubja
- Életmód Klub
- Jócai Kör Egyesület
- Tapolcafői Kertbarát Kör
- Magyar Máltai Szeretet Szolgálat pápai csoportja
- Magyar Vöröskereszt pápai csoportja
- Vajda Péter Lakótelepi Nyugdíjas Klub
- Megújulás Klub
- Kamillánus Család
- Nyugdíjas Énekkar
- Nyugdíjas tánckar
- Honismereti Kör
- Nők Klubja
- Textiles Nők Klubja
- Daloló Nyugdíjasok Köre
- Távközlési Nyugdíjasok Klubja
- Támaszadó Szolgálat

Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	63	8	12,7	8	12,7
2009	78	24	30,8	24	30,8
2010	115	32	27,8	32	27,8
2011	146	41	28,1	41	28,1
2012	180	46	25,6	46	25,6

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A XXI. században már elképzelhetetlen egy családban, hogy ne legyen számítógép. A gyerekek, unokák életének elválaszthatatlan része. A generációk külön élnek egymástól, sok esetben több száz kilométerre. A gyors és modern kommunikáció elengedhetetlen része az internet használat. Az unoka-nagyszülő közötti kapcsolat fontos és elvárható igénye lehet az idősebb korosztály informatikai ismeretének bővítése, tanítása.

Az egyedül élő idős ember számára a számítógép használata által kitágul a világ, új ismeretekhez, információkhoz juthat. Egyre többen rendelkeznek ezen ismeretekkel és egyre több az igény az informatika elsajátítására, tovább tanulásra, ezáltal az élethosszig tartó tanulás igénye is könnyebben valósul meg.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A JMSZK, az Idősek Otthona, a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesülete, illetve civil szervezetek által kínált programok az idősek számára:

- Kortárs csoportok látogatása az Idősek Otthonában (tájékoztatók és bemutatás)
- Önkéntes tevékenységek az Idősek Otthonába a kortárs csoportok bevonásával
- Prevenció célú, egészség megőrző, előadások
- Ünnepi szokásokhoz, hagyományokhoz, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó rendezvények
- Majálisok, kerti partik
- Zenés, irodalmi összeállítások
- Ki-mit-tud?
- Generációk egymásért (Tarczy Lajos Általános Iskola diákjai, Csókai óvoda csoportjai, stb.)

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	256
2009	285
2010	307
2011	331
2012	319

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A JMSZK a pápai kistérség legnagyobb közművelődési intézménye, feladata a városi nagyrendezvények, megemlékezések, ünnepek (pl. Magyar Kultúra Napja, Költészet Napja, Idősek Világnapja stb.), továbbá az időseket célzó prevenciós célú, egészségmegőrző előadások; ünnepi szokásokhoz, hagyományokhoz, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó rendezvények megszervezése.

A Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesülete mindig nagy hangsúlyt fektet a közösségépítő rendezvények megtartására, olyan programok szervezésére, amelyek összekovácsolják a jelentős taglétszámmal rendelkező szervezetet. Ilyen programok pl. a kirándulások, majálisok, kerti partik, kulturális fesztiválok, zenés, irodalmi összeállítások, klubfoglalkozások, amatőr művészeti csoportok segítése (Nyugdíjas Énekkar, Nyugdíjas Tánckar, Versmondó csoport).

Az egyesület tagjai szívesen végeznek önkéntes tevékenységet az Idősek Otthonában, hisz az ellátottak lelki egészségéhez nagymértékben hozzájárulhat egy-egy kedves szó, egy beszélgetés vagy éppen fizikai segítségnyújtás, pl. a bevásárlás.

A generációk együtt, egymásért alapeszméire épül a Győrben rendszeresen megrendezett Ki mit tud?, melyen az Idősek Otthona több csoporttal képviselteti magát már hosszú évek óta.

A nemzedékek közti együttműködést szolgálja az eredményes és rendszeres kapcsolat ápolása a Tarczy Lajos Általános Iskola több osztályával, illetve jó kapcsolatot ápol az intézmény a többi iskolával, óvodával is, akik műsorral kedveskednek az ünnepek alkalmával.

Rendszeresek a találkozások, a közös programok az idősek és a fiatalok közt, ezáltal erősödik a generációk közötti kapcsolat a tiszteletadás.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Elmagányosodás - magas az egyedül élő idősek aránya - generációk és család közötti kapcsolatok hiánya - alacsony informatikai jártasság	- aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése, meglévő szolgáltatások fenntartása, - generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása, - számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba.
2. Áldozattá válás	Az idős személyek életének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011-es népszámlálás során 157 000 fő vallotta magát fogyatékkal élőnek és 561 000 fogyatékoságot jelöltek meg, mely a népesség 4,6%-át jelenti. Ezen adatsor a népszámlálás önkéntes adat szolgáltatására épül, a fogyatékoság minősítése szubjektív. Veszprém megyében a magukat fogyatékkal élőnek valló személyek száma 14 657 fő.

A fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés értékelhető statisztikai adat áll rendelkezésre, amely alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Fontos cél olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A városban élő fogyatékkal élő személyek száma az országos átlagnak megfelelően alakul. Megközelítőleg 2000 főre tehető, mely az összlakosság 6,2 %-a.

2011-es évi adatok alapján Pápa városában a magasabb összegű családi pótlékban részesülők aránya 494 fő.

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	391	27
2009	371	37
2010	354	34
2011	n.a	n.a
2012	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- rehabilitációs ellátásban részesül,
- aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.(Flt. 57/B §.)

Fogyatékosági támogatásban 453 fő, vakok személyi járadékában 14 fő részesül.

A célcsoport részére szervezett ellátások, szolgáltatások az egyes intézkedések az egyéni szükségletek alapján kerülnek megállapításra. A hátránnyal küzdők körében a munkába állásban, elhelyezkedésben számos az egészséges embertársainknál több akadállyal kell megküzdeni. Problémaként merül fel a kevés foglalkoztatási lehetőség, a munkáltatói előítéletek, a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés hiánya a speciális eszközök és feltételek megléte.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	20	0	0
2009	22	0	0
2010	23	0	0
2011	21	0	0
2012	23	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

Pápa Város Önkormányzata pályázati finanszírozás keretében munka-rehabilitációs foglalkoztatást biztosít 14 fő részére. A központi támogatásból létrejött foglalkoztatás tárgyi feltételei biztosítottak. A foglalkoztatottak által végzett munka sokszínű, kert és parkgondozási feladatokon, a kézműves tevékenységen át, az alapvető környezeti higiénés tevékenységekig terjed. Pápa városában két nonprofit szervezet foglalkoztat fogyatékkal élőket. (MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt., FŐKEFE Nonprofit Kft.) A foglalkoztatás területei: varrodai munka, szőnyegszövés, szerelési munkák, csomagolás, faipari tevékenységek. A védett munkahelyen foglalkoztatottak száma 162 fő.

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	0
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	14	0	0
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	162	0
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		0	170	0
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		n.a	n.a	n.a

Forrás: Helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A célcsoport részére szervezett ellátások, szolgáltatások az egyes intézkedések az egyéni szükségletek alapján kerülnek megállapításra. A hátránnyal küzdőknek a munkába állásban, elhelyezkedésben számos, az egészséges embertársainknál több akadályt kell leküzdeni. Problémaként merül fel a kevés foglalkoztatási lehetőség, a munkáltatói előítéletek, a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés hiánya, a speciális eszközök és feltételek megléte.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékos személyek szervi deficitjeik és szegregációjuk kapcsán elszigeteltek a társadalomban, ezáltal a családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami az értelmi fogyatékosok, a pszichiátriai és szenvedélybetegek esetében még fokozódhat. A diszkrimináció mentesség, a szegregáció mentesség, a halmozottan hátrányos helyzet és a társadalmi integráció támogatása, előmozdítása valósul meg kisebb nagyobb mértékben Pápa városában az alábbi célcsoporttal foglalkozó intézmények, szervezetek létével.

Az önkormányzat fenntartásában működő Fogyatékosok Nappali Intézménye 2010 évben 35 fő, 2011 évben 28 fő, 2012 évben pedig 26 fő számára nyújtott szolgáltatást. A magas színvonalú szakmai munka, a színes programok, az ellátottak elégedettsége, a támogatók és önkéntesek folyamatosan növekvő száma jelenti a szolgáltatás szükségességét.

A településen biztosított szociális szolgáltatásokat igénybe vevő, fogyatékkal élő személyek száma

	Állami/ önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
étkeztetés	18	20	19	0	0	0	0	0	0
házi segítségnyújtás	14	12	11	0	0	0	0	0	0
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	21	22	24	0	0	0	0	0	0
családsegítés	12	22	15	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0
támogató szolgáltatás	36	48	30	0	0	0	74	71	70
nappali ellátás	21	22	21	0	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fogyatékkal élők önálló életvitelét támogató intézmények, egyesületek stb:

- Fogyatékosok Nappali Intézménye
- Vakok és Gyengén látók Pápai Csoportja
- Siketek és Nagyothallók Pápai Csoportja
- Barátság klub
- Megújulás klub
- Szívesház
- Szociális Rekreációs Társaság
- Szívvel és Lélekkel a Pápai Mozgássérültekért Alapítvány
- Pax Animae Mentálhigiénés Egyesület
- Mozgássérültek Veszprém Megyei Egyesületének Pápai Csoportja
- Balla Róbert Térségi Általános és Előkészítő Szakiskola
- Támogató szolgáltatás: Egyesített Szociális Intézmény, MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt., Máltai Szeretet Szolgálat.

A JMSZK-n belül működő közösségek száma 60, ebből fogyatékkal élőkkel 7 közösségek foglalkozik. (11,6 %). A Civil Háló Szövetség civil szervezeteinek száma 35, fogyatékkal élőkkel foglalkozó 10 (12 %).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek által igénybe vehető kedvezményeknek csak egy részét biztosítja a helyi önkormányzat, így az adatszolgáltatás korlátozott.

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

Pénzbeli ellátás (Szt. alapján) 2012. évben	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	0
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	24
Lakásfenntartási támogatás	31
Ápolási díj	0
Temetési segély	4
Átmeneti segély	16
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	35
Közügygyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	24
Adósságkezelési szolgáltatás	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Egyéb ellátási formák:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22.§-a alapján a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a alapján szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatások, programok akadálymentesített helyszínen érhetők el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás csak az akadálymentesítés feltételeinek biztosításával történhet. A fenti jogszabályi környezet meglétével zajlanak az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöld területek, játszóterek felújításai.

Ma már kötelezőn, jogszabályban előírt az akadálymentesítés, amelynek betartása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Az akadálymentesítés teljes végrehajtásából a legtöbb helyen hiányzó elemként az infokommunikációs eszközök megléte tapasztalható. A város közintézményeinek 54%-ban van rámpa, 75%-ban lift és 80%-ban került kialakításra mozgáskorlátozottak részére mosdó.

A szociális szolgáltatásokat nyújtó Egyesített Szociális Intézmény minden telephelye és részlegei akadálymentesítettek.

Akadálymentesítés

Intézmény/telephely		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	Alapfok (Tarczy Lajos Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	
	Alapfok (Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	
	Alapfok (Munkácsy Mihály Általános Iskola)	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	
	Alapfok (Balla Róbert Téri Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és EGYMI)	igen	nem	igen	nem	igen	nem	nem	igen	
	Alapfok (Weöres Sándor Általános Iskola)	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	
	Alapfok (Szent István Római Katolikus Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
	Alapfok (Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola)	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Középfok (Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium)	igen	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	
	Középfok (Acsády Ignác Szakképző Iskola)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
	Középfok (Petőfi Sándor Gimnázium)	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	
	Középfok (Türr István Gimnázium és Kollégium)	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	
	Középfok (Pápai Református Kollégium Gimnáziuma)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás (kórház)	igen	-	igen	igen	-	-	-	-	
	járó beteg szakellátás (ambulancia)	igen	-	igen	igen	-	-	-	-	
	Alapellátás (Béke tér 3.) háziorvosi rendelő	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Aradi u. 33.) háziorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Anna tér 11.) központi ügyelet	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-

Intézmény/telephely		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Egészségügyi intézmények	Alapellátás (Anna tér 10.) gyermek ügyelet, háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Jókai u. 5-9.) kórház, fogorvosi rendelők	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Vajda P. ltp. 27/A) gyermek-háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Huszár ltp.) háziorvosi rendelők, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Vízmu u. 1.) orvosi rendelők, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Aradi u. 10-12.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	nem	nem	nem	igen	nem	-
	Alapellátás (Fő tér 6.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Külső-Veszprémi út 2.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	-
	Alapellátás (Erkel F. u. 39.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Jókai u. 18.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Korona u. 27.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Várkert u. 4.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Közép u. 6.) háziorvosi rendelő	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Jókai u. 5-9.) háziorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
	Alapellátás (Március 15. tér 9.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-

Intézmény/telephely	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
kulturális, művelődési intézmények (könyvtár)	igen	nem	igen	nem	nem	nem	igen	nem	Nagy betűs monitor, öregbetűs könyv
kulturális, művelődési intézmények (ref. könyvtár)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (képfestő+GEKSZ)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (JMSZK)	nem	nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	-
kulturális, művelődési intézmények (Kastély)	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	-
kulturális, művelődési intézmények (Mozi)	nem	nem	igen	nem	nem	nem	igen	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény	igen	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	
rendőrség	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
Igazságszolgáltatási ügyészség	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 3.)	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 4-6.)	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Teveli út 3.)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Vörösmarty u. 12.)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Komáromi u. 14.)	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Arany J. u. 4.)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 11.)	nem	igen	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 7.)	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 9.)	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem

Forrás: Helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékosügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Munkahelyek akadálymentesítettsége

A városban fogyatékkal élőket foglalkoztató védett munkahelyekenn rámpa, vakvezető sáv és mozgáskorlátozottak részére mosdó jelenti a részleges akadálymentesítést.

Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. varroda, iroda (Pápa, Komáromi út 87.)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. szerelés, csomagolás (Pápa, Komáromi út 17.)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-
MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. faipari tevékenységek (Pápa, Külső-Veszprémi út 65.)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem

Forrás: Helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Intézmények ahol a felmérés történt: oktatási (alapfok, középfok), egészségügyi (fekvőbeteg ellátás, járó beteg szakellátás, háziorvosi rendelők –felnőtt- gyermek, ügyelet, iskolaorvosi rendelők) intézmények, kulturális, művelődési intézmények (könyvtár, múzeumok, JMSZK, filmszínház) szociális ellátást nyújtó intézmények, önkormányzati, közigazgatási intézmények, rendőrség, ügyészség.

Pápa városában a fenti intézményekben az akadálymentesítés százalékos aránya: Vakvezető sáv: 12 %, mozgáskorlátozott mosdó: 80 %, rámpa: 54 %, hangos tájékoztatás: 24 %, indukciós hurok: 8%, tapintható információ: 18 %, jelnyelvi segítség: 6 %, lift (emeletes épületek esetében): 75 %.

Az adatokból megállapítható, hogy az infokommunikációs akadálymentesítés hiánya a fogyatékos csoportok részéről elvárható jogos igényként merül fel. A fizikai akadálymentesítés aránya ennél jóval magasabb.

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	35	28	26
rehabilitációs intézmény	0	0	0
lakóotthon	0	0	0
támogatott lakhatás*	0	0	0
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen a fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szolgáltatások: Az Egyesített Szociális Intézmény a következő szolgáltatásokat nyújtja: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, támogató szolgáltatás, nappali ellátás.

A támogató szolgáltatás 2005 óta szolgálja a fogyatékos személyeket. A szolgáltatás a szükségletek speciális kielégítését végzi az ellátott életkorának, élethelyzetének, egészségi állapotának megfelelően a meglévő képességeinek fenntartásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakóköznyezeten belül és kívül. Az önkormányzaton kívül két civil intézmény lát el támogató szolgálati feladatokat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés. - az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása. - lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására és abban való aktív részvételre.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződés, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A városban székhellyel rendelkező, bejegyzett civil szervezetek száma 220.

Ha megvizsgáljuk, közülük mennyien foglalkoznak a HEP-ben taglalt célcsoportokkal, az alábbi szervezeti arány látható:

Mélyszegénységben élőkkel, romákkal foglalkozók: 5%, gyermekszegénységgel foglalkozók: 15%, nőkkel foglalkozók: 1%, idősekkel, fogyatékkal élőkkel foglalkozók: 8%

A városban a nem bejegyzett szervezetek, vagyis a civil társaságok túlnyomó többsége a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központban működik, számuk: 35. Közülük 13 (37%) foglalkozik valamelyik célcsoporttal.

Az egyházakhoz kötődő és egyéb, a célcsoportot segítő szervezetek az alábbiak

- Ordo Militaris Teutonicus
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-dunántúli Régió Pápai Csoportja
- Református Nőszövetség Gyülekezete
- Kánaán-Ház Közhasznú Alapítvány
- Magyar Vöröskereszt Pápai Területi Szervezete
- Nagycsaládosok Országos Egyesületének Pápai Csoportja
- Időskorúak Szociális Ellátásáért Alapítvány
- A történelmi egyházak mindegyike, továbbá több kisegyház is jelen van a város területén és aktívan részt vesznek a szociális ellátásokban.

A **Szent Anna Római Katolikus Plébánia** karitatív célokra (gyógyszer, tüzelő, mosószer és élelmiszer támogatás) jelentős összeget fordít a plébánia költségvetéséből és a Szent Anna perselyből.

Részt vesznek a Boszorkánykonyha gyorsétteremben megmaradt főtt ételek, valamint Török Kálmán pékmester által adományozott kenyér és péksütemények kiosztásában.

Az évente megrendezett Szent Erzsébet-napi jótékonyági műsor a szegényekért rendezvény bevétele is karitatív célokat szolgált. A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) pápai csoportja csomagokat készített a rászorulóknak, a Kamilliánus Család pápai csoportja pedig mozgáskorlátozott gyermekeket ajándékozott meg. Napi rendszerességgel 6-8 családot segítenek élelmiszerrel, amelyet a plébánián osztanak ki. Használt ruhát, bútorokat és háztartási gépeket gyűjtenek a hívek felajánlásából, amelyekből a családokat támogatják.

A **Pápai Református Egyházközség** karitatív tevékenység keretében az idősek otthonának telephelyein, havonta egy alkalommal, a kórházban pedig heti rendszerességgel istentiszteletet tartanak.

Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat működik már több éve, amelynek szervezésében és gondozási munkájában a gyülekezet is részt vesz.

Az idősek részére karácsonykor tartós élelmiszerekből összeállított csomagot adnak át, a hajléktalan személyeknek pedig december elején ajándékcsomagot készítenek, ruhaadományokat gyűjtenek.

A **Református Nőszövetség Gyülekezete** rendszeres lelki támogatást nyújt, áhítattal és szeretetvendégséggel várja a városban élő hajléktalanokat.

A **Pápai Evangélikus Egyházközség** karitatív és szociális jellegű tevékenysége keretében havonta egy alkalommal és egyházi ünnepnapokon az idősek otthonaiban tesz látogatást.

Minden hétfőn és egyházi ünnepnapokon a kórházban istentiszteletet tartanak, emellett vasárnaponként rendszeresen, keddenként pedig alkalmanként a betegszobákban látogatja meg a lelkes a betegeket.

A Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezet

Évente megszervezi a cipős doboz-akciót az országos felhíváshoz csatlakozva, több száz doboznyi összegyűjtött ajándékot juttatva el a rászorulóknak.

A Pápai Többcélú Kistérségi Társulásnak rendszeres időközönként elektronikai cikkeket, bútort, élelmiszert és ruhaadományt juttatott el, a Fogyatékosok Nappali Intézményének számítógépet és készségfejlesztő eszközöket adományozott, a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelőt orvosi és egészségügyi eszközökkel támogatta.

A Kánaán-Ház Közhasznú Alapítvány 2004. kora tavaszán jött létre azzal a céllal, hogy az angol Canaan Christian Centre alapítványával közösen összefogva létrehozzon Pápán egy otthont a bántalmazott, otthonról elzavart leányanyák, anyák és gyermekeik részére. Ehhez a szolgálathoz a várostól használatba kaptak egy rossz állapotban lévő épületet a Csatorna utcában, melynek vállalták a felújítását, valamint az épületben segítő tevékenység beindítását.

A cél érdekében 2005 év végén együttműködési megállapodást kötöttek a Baptista Szeretetszolgálat Alapítvánnyal, akik mind anyagi téren, mind pedig szakértelmükkel segítették a Kánaán-ház megvalósulását. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2009 februárjában az Alapítvány egyetértésével az Önkormányzat és a Kánaán-Ház Közhasznú Alapítvány között létrejött megállapodást megszüntette, ezzel egyidejűleg felhatalmazta a polgármestert, hogy a korábban kötött megállapodásban foglalt célok és feltételek megtartása mellett hasonló tartalommal új megállapodást kössön a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezettel.

Az **Ordo Militaris Teutonicus** (Teuton lovagok) képviselői az elmúlt években többször szállítottak nagyobb mennyiségű adományt a városban élő jogosultak részére (bébiétel, bébiital, tápszer, müzli, textília, cipő, ruházat), melyek kiosztásában a Gondozási Központ működött közre.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-dunántúli Régió Pápai Csoportja rendszeres tevékenység keretében:

- minden hónap első szombatján ruhaosztást tart az Árok u. 13. szám alatti raktárban;
- az irodájukban szeretetklubot működtetnek egyedülálló nyugdíjasoknak, heti egy alkalommal;
- az Ifjúsági Centrumban átlagosan 40 gyermek felügyeletét látják el a közoktatási intézmények éves működésében meghatározott, tanítás nélküli időszakaiban;
- nyári üdülési lehetőséget biztosítanak a Szent Anna Máltai Turistaházban a rászoruló gyermekek családjainak.
- Lehetőségeikhez képest részt vesznek intézmények támogatásában is, pl. Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállásán, valamint a Családok Átmeneti Otthonában élők részére tartós élelmiszert, ruhát, édességet osztanak.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal partnereként a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet felajánlásából - élelmiszersegély-program keretében - lisztet, tésztát, cukrot és háztartási kekszet osztottak ki a családgondozók a létminimum közelében élők, munkanélküliek, hajléktalanok, kisnyugdíjasok és hátrányos helyzetű családok részére.

Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek közül a **Pápai Nagycsaládosok Közhasznú Egyesülete** több kezdeményezésével segítette különösen a szegény gyermekek helyzetének javítását (pl. gyermekruha-vásár).

Az Egyesített Szociális Intézmény működési feltételeinek javítása céljából **Az Időskorúak Szociális Ellátásáért Alapítvány** támogatásokat nyújtott pl. szakmai és kulturális programokra, karácsonyi ajándékok és hasznos eszközök vásárlására az ellátottak részére.

A **Magyar Vöröskereszt Pápa Területi Szervezete** a Pápán és a kistérségben élőknek nyújt támogatást: lehetőségeihez mérten ruhaneműkkel és tartós élelmiszerekkel segít a hozzájuk fordulóknak, nagyobb mértékű adományozást az ünnepek alkalmával végez, segíti a nagycsaládosokat, hajléktalanokat, valamint a Családok Átmeneti Otthonának lakóit.

A **Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesülete** kiterjedt tevékenységet folytat az idősök segítése terén. Több száz fős szervezetükön belül és azon kívül is felkarolják az elesetteket, segítik a rászorulókat, látogatják a betegeket, gyűjtéseket szerveznek nehéz helyzetbe került társaik számára. Ezen túl közülük kerülnek ki a legaktívabb önkéntesek, akik minden közösségi cél mögé szívesen és nagy örömmel sorakoznak fel, most éppen egy lakótelepi közösségi színtér működtetésére nyújtottak be pályázatot.

Pápán a közérdekű önkéntesség elterjesztésére irányuló szervező, fejlesztő és közvetítő munkát a **CIVILSZERVIZ Közösségfejlesztők Közhasznú Egyesülete** látja el - egy sikeres TÁMOP projektnek köszönhetően - Önkéntes Pont irodai szolgáltatás keretében. 2012 decembere óta az önkéntes tevékenységben regisztrált önkéntesek száma 295 fő, a teljesített önkéntes munkaórák száma 2891 óra.

Az önkéntesség elsősorban az idősök, fogyatékkal élők, hátrányokkal küzdő gyermekek célcsoportra irányult. A CIVILSZERVIZ Közösségfejlesztők Közhasznú Egyesülete évek óta munkaszervezete a Civil Háló Szövetségnek, mely több mint 80, a városban és a kistérségben működő civil szervezetet tömörít. Sok olyan partnerséget segített az egyesület, amely a fogyatékkal élők megismerését, elfogadását célozta: pl. *Miénk a ház!* program interaktív foglalkozásai, vak szoba, tolokocsis akadálypálya, stb.

Aki önkéntesen részt vesz valamilyen segítő munkában, személyes meggyőződésből teszi, motivált és elkötelezett, tehát kiváló segítője az esélyegyenlőség megteremtéséért dolgozó szakembereknek. Az Önkéntes Pont nagyon hatékony és gazdaságos forrásteremtő eszköz, a HEP szükséges humánerőforrásának jelentős részét tudja előteremteni.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésében részt vettek az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett intézmények, szervezetek, partnerek: Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézménye, a Pápai Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége, Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, Pápai Rendőrkapitányság, Pápai Városi Óvodák, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Gyámhivatal, Pápa Város Önkormányzatának Egészségügyi Alapellátási Intézete, Balla Róbert téri Általános Iskola Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Sarokkő Baptista Gyülekezet Kánaán-ház Anya- és Leányotthon, Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi-Érdekképviselői Szervezete, Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Pápai Tankerülete.

Pápa Város Önkormányzatának 2013-2018. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját a **Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat**, a **Pápai Német Nemzetiség Önkormányzat**, a **Pápai Örmény Nemzetiségi Önkormányzat**, az **Egészségügyi és Szociális Bizottság**, a **Humánerőforrás Bizottság**, **Borsosgyőri Városrész Önkormányzata**, **Tapolcafői Városrész Önkormányzata**, valamint a **Szociálpolitikai Kerekasztal** is megtárgyalta, amelynek tagjai az *Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke*, *Pápa Város Önkormányzata Egyesített Szociális Intézményének vezetője*, *a történelmi egyházak képviselői*, *a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi Érdekképviselői Egyesületének képviselője*, *a Magyar Vöröskereszt Pápai Területi Szervezetének képviselője*.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fogadja el, amely elérhető lesz Pápa város www.papa.hu honlapján, így az érintettek megismerik a program részletes tartalmát, a tervezett intézkedéseket, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Egészségügy : • alacsony részvétel szűrővizsgálatokon, • a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely fokozatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul, • egyes településrészekben hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek.	1. Egészségügy: • szűréseken való részvétel erősítése, segítése (szűrőbusz,) • környezettudatosság fejlesztése (tájékoztatók, közösségi akciók), • Szolgáltató pont kialakítása, amely biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges eszközöket és helyiségeket.
	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások: • jellemző az iskolai lemorzsolódás, • gyakoriak az osztályismétlések.	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások : • hátrányos helyzetű iskoláskorúak iskolai lemorzsolódásának és osztályismétlésének csökkenése, • a magántanulói státusz csökkentése, • az óvodai közösségi programok, rendezvények (nyílt nap, közösségi-információs programok) számának növelése.
	3. Képzettség, foglalkoztatás: • alacsony iskolai végzettség, • tartós munkanélküliség.	3. Képzettség, foglalkoztatás: • képesség, készség- és kompetencia-fejlesztő programok, • új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, • az általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel, • közfoglalkoztatás erősítése.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Gyermekek	Kevés és szűk területre koncentrált a kommunikációs lehetőség a gyerekekkel foglalkozó szakemberek között.	„Kerekasztal a gyerekekért” - Fórum a HEP gyerekekkel foglalkozó kollégái és partnereik között.
	Nőtt a veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek száma.	A „közösségi színtér” programokat, szabadidő eltöltési lehetőségeket és esélyegyenlőséget segítő szolgáltatásokat biztosít a célcsoportnak.
	Nőtt az intézményi hiányzások száma. A kompetenciamérés eredményei hullámzóak.	„Alternatív pedagógia, mint az esélyteremtés új eszköze”, az intézményi hiányzások csökkentése, a kompetencia mérés eredménymutatóinak növelése, a tehetséggondozás kiszélesítése érdekében.
Nők	1. Magas a településen élő nők körében a terhesség megszakítások száma és alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya.	- a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében fogamzásgátló eszközökhöz, gyógyszerekhez való hozzájutás önkormányzati rendeletben történő támogatása, - a kamaszok részére a felnőtt nőgyógyászati rendelőtől elkülönített rendelési idő biztosítása, - célzott szűrővizsgálat szervezése a védőnői hálózat és a járó-beteg szakellátás segítségével, - tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára.
	2. Magas a családon belül elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma. Tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad.	- családon belüli erőszakkal kapcsolatos pályázat kiírása diákoknak, - tájékoztató az osztályfőnöki órákon, - tájékoztató anyagok készítése.
Idősek	2. Elmagányosodás - magas az egyedül élő idősök aránya - generációk és család közötti kapcsolatok hiánya - alacsony informatikai jártasság	- aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése, meglévő szolgáltatások fenntartása, - generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása, - számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba.
	3. Áldozattá válás	Az idős személyek életének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása.
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés. - az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása. - lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására és abban való aktív részvételre.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Egészségügyi Program	Felelős: Egészségügyi Alapellátási Intézet Partnerek: • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport, • Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztály, • Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete, • Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, • KÖZSZOLG Kft.
	2. Köznevelési napok	Felelős: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Partner: Városi Óvodák
	3. Esélyegyenlőség a foglalkoztatásban	Felelős: Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltség Partner: Egyéb képzőintézmények
Gyermekek	1. Fórum létrehozása	Felelős: A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport Partnerek: • intézményfenntartók, • HEP fórum tagjai, • a Gyvt. szerinti észlelő és jelzőrendszeri tagok, • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztály.
	2. Időszakos, majd állandó közösségi színtér létrehozása	Felelősök: • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport, • JMSZK. Partnerek: • HEP Fórum tagjai, • Civilek, • önkéntesek.
	3. Alternatív pedagógia, mint új nevelő-oktató módszer alkalmazása	Felelősök: • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport, • Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Partnerek: • pedagógusok, • intézményfenntartók, • HEP fórum tagjai, • civilek, • önkéntesek.

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Nők	1. Egészségvédő programok	Felelősök: - Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő, - Egészségügyi Alapellátási Intézet. Partnerek: - Pápa Város Önkormányzata és Bizottságai, - Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya.
	2. Család erőszak nélkül	Felelős: - A nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport, - Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás. Partnerek: - Pápai Rendőrkapitányság, - Klebsberg Intézményfenntartó Központ, - Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, - helyi médiumok.
Idősek	1. Elmagányosodás kezelése	Felelős: Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport Partnerek: - Egyesített Szociális Intézmény, - Klebsberg Intézményfenntartó Központ, - Pápai Városi Óvodák, - önkéntesek.
	2. Áldozattá válás megelőzése	Felelős: Idősek helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport Partnerek: - Pápai Rendőrkapitányság, - Egyesített Szociális Intézmény, - Polgárőrség, - Veszprém Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat, - Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi-Érdekképviselői Egyesülete, - Pápa Városi Televízió.
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése	Felelős: Idősek, Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport Partnerek: - Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, - támogató szolgáltatások, - Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, - Egyesített Szociális Intézmény, - egyesületek, civil szervezetek, önkéntesek, - helyi médiumok.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége 1.

Intézkedés címe:	Egészségügyi Program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	1. alacsony részvétel szűrővizsgálatokon 2. a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely fokozatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul 3. egyres településrészek hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek.
Célok: Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás <i>Rövidtávú cél:</i> lakosság tájékoztatása és igényfelmérés <i>Középtávú cél:</i> adatok feldolgozása és ütemterv kidolgozása, szűrések megszervezése <i>Hosszú távú cél:</i> a szűréseken való rendszeres és önkéntes részvétel 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés <i>Rövidtávú cél:</i> lakosság tájékoztatása, meghívók kiküldése a környezet tudatos életmód fontosságát bemutató fórumokra <i>Középtávú cél:</i> fórumok szervezése, megvalósítása <i>Hosszú távú cél:</i> szemlélet váltás 3. higiéniai szükségletek kielégítése <i>Rövidtávú cél:</i> Tervezés (önkormányzati tulajdonú ingatlanok felmérése, költségbecslés) <i>Középtávú cél:</i> Szolgáltató pont kialakítása <i>Hosszú távú cél:</i> Higiéniai szükségletek kielégítése, rendszeres használat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás a) tájékoztató anyagok és jelentkezési adatlap készítése, b) adatok összesítése, c) egyeztetés az egészségügyi intézmények vezetőivel, d) lebonyolítás. 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés a) tájékoztatók anyagok és meghívók elkészítése, b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása, c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között, d) hatásvizsgálat. 3. higiéniai szükségletek kielégítése a) a Szolgáltatópont kialakításához szükséges költségek meghatározása, önkormányzati ingatlanok felmérése, b) forrás biztosítása a megvalósításhoz (pályázati és saját forrás), c) a kiválasztott önkormányzati ingatlanban a Szolgáltatópont kialakítása (tárgyi eszközök beszerzése), d) engedélyezési eljárások, e) folyamatos működtetés, állagmegőrzés.

Résztvevők és felelősök	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás Egészségügyi Alapellátási Intézet 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés • Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, • Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete 3. higiéniai szükségletek kielégítése • Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztálya, • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya
Partnerek	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: Egészségügyi intézmények 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya, • Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, • KÖZSZOLG Pápai Köztisztasági és Szolgáltató Kft., • Egészségügyi Alapellátási Intézet, • Gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport. 3. higiéniai szükségletek kielégítése • Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, • önkéntesek, • Egészségügyi Alapellátási Intézet.
Határidő(k) pontokba szedve	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: 2014. december 31. 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés a) tájékoztatók anyagok és meghívók elkészítése: 2013.08.31. b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása: 2013.09.15. c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között (fórum) 2013.09.30. d) hatásvizsgálat – folyamatos 3. higiéniai szükségletek kielégítése a) a Szolgáltatópont kialakításának költség meghatározása, önkormányzati ingatlanok felmérése: 2014.02.28. b) forrás biztosítása a megvalósításhoz (pályázati és saját forrás): folyamatos c) a kiválasztott önkormányzati ingatlanban a Szolgáltatópont kialakítása (tárgyi eszközök beszerzése): folyamatos d) engedélyezési eljárások: folyamatos e) folyamatos működtetés, állagmegőrzés: folyamatos

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: jelentkezési adatlap 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés a) fórumon való megjelenési aktivitás, forrás: jelenléti ív b) közszolgáltatási szerződések megkötése, forrás: KÖZSZOLG Kft. c) közszolgáltatási díjak megfizetése, forrás: KÖZSZOLG Kft. lakókörnyezet ellenőrzése: forrás: Városfejlesztési Osztály, Emberi Erőforrás Osztály, Közterület-felügyelet, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete. 3. higiéniai szükségletek kielégítése a megvalósult Szolgáltatópont által nyújtott szolgáltatásokat használók száma (igénybevételi napló). 1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: betegjogok miatt nem releváns. 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés: folyamatos ellenőrzés. 3. higiéniai szükségletek kielégítése: költségvetési források és az igénybevételi adatok figyelembe vételével dönthető el.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: Kockázata, gyengesége, hogy a jelentkezési lapok alacsony százalékban érkeznek vissza. Kockázat csökkentés lehetősége: személyes megkeresés. 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés: Kockázata, gyengesége, hogy alacsony a részvételi arány a fórumokon. Kockázat csökkentés lehetősége: figyelemfelhívás a lehetséges jogszabályi következményekre. 3. higiéniai szükségletek kielégítése: Kockázata, gyengesége, hogy nem áll rendelkezésre pályázati forrás, illetve a beruházás nem éri el a célját és nem lesz megfelelő a kihasználtság. Kockázat csökkentés lehetősége: védőnői szolgálat és a családgondozók aktív közreműködése.
Szükséges erőforrások	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás: emberi erőforrások rendelkezésre állnak, orvosi rendelők biztosítottak. Tárgyi feltételek a mobil szűrőbusz, vagy a szűrés helyére való eljutáshoz szükséges busz biztosítása saját vagy pályázati forrást igényel. 2. hulladékkezelés, környezet- és egészségterhelés: rendelkezésre állnak. 3. higiéniai szükségletek kielégítése: emberi erőforrások rendelkezésre állnak, az egyéb feltételek biztosításához pályázati forrás is szükséges.

Mélyszegegyesben élők és a romák esélyegyenlősége 2.

Intézkedés címe:	Köznevelési napok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jellemző az iskolai lemorzsolódás, gyakoriak az osztályisméltések
Célok: Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<i>Rövidtávú cél:</i> óvodai közösségi programok, rendezvények, melyek célja, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek és szüleik az intézménybe járó gyerekekkel és szüleikkel kölcsönösen megismerjék és elfogadják egymást. <i>Középtávú cél:</i> A kölcsönös elfogadás megkönnyíti a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedését. <i>Hosszú távú cél:</i> az iskolai lemorzsolódások és az osztályisméltések csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a) tagóvodánként a hatéves korosztályba tartozó gyermekek és szüleik számára közösségi –információs program, nyílt nap szervezése, b) pedagógusok közreműködésével játékos formában készségfejlesztő gyakorlatok a gyermekeknek, c) az iskolai életre való felkészítő tréning a szülők számára.
Résztvevők és felelős	• Pápai Városi Óvodák, • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport.
Partnerek	• Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, • pedagógusok.
Határidő(k) pontokba szedve	a) tagóvodánként a hatéves korosztályba tartozó gyermekek és szüleik számára közösségi –információs program, nyílt nap szervezése: 2014. május 15. b) pedagógusok közreműködésével játékos formában készségfejlesztő gyakorlatok a gyermekeknek: folyamatos 2014. június 15. c) az iskolai életre való felkészítő tréning a szülők számára: folyamatos 2014. június 15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a) A Köznevelési napokon résztvevő szülők és gyermekek száma: jelenléti ív, b) szülők aktivitása a tréningeken, c) gyermekek aktivitása a játékos programokon, d) baráti kapcsolatok kialakulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázata, gyengesége az alacsony részvételi arány. Kockázat csökkentés lehetősége: szülői értekezleteken, megfelelő propagandával.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások rendelkezésre állnak, helyszín, tárgyi feltételek az óvodaépületek területén már adottak.

Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége 3.

Intézkedés címe:	Esélyegyenlőség a foglalkoztatásban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	alacsony iskolai végzettség - tartós munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<i>Rövid távú cél:</i> képesség, készség és kompetencia-fejlesztő valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel, <i>Középtávú cél:</i> új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, közfoglalkoztatás erősítése <i>Hosszú távú cél:</i> aktív részvétel a munkaerő-piacon
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a) képesség, készség és kompetencia-fejlesztő, valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programok szervezése b) új szakképesítés megszerzésére, átképzésre irányuló tanfolyamok indítása a munkaerő-piac igényeinek megfelelően c) közfoglalkoztatás erősítése
Résztevők és felelősök	Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltség
Partnerek	Egyéb képzőintézmények
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a) indított képzések száma, b) képzésekre jelentkezők száma, c) képzést eredményesen befejezők aránya, d) közfoglalkoztatásban résztvevők száma, e) elhelyezkedési mutatók.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázata, gyengesége : • felzárkóztató képzésekre, átképzésre jelentkezők száma alacsony, • lemorzsolódás Kockázat csökkentés lehetősége: médiumok bevonásával tájékoztató anyagok közzététele, képzési támogatás biztosítása
Szükséges erőforrások	rendelkezésre állnak

Gyermekek esélyegyenlősége 1.

Intézkedés címe:	Fórum létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés és szűk területre koncentrálódott a kommunikációs lehetőség a gyerekekkel foglalkozó szakemberek között: • Kommunikációs hiányosságok a gyermekek esélyegyenlőségét segíteni kívánó szakemberek és szolgáltatást nyújtók között, • Nincs olyan fórum, ahol együtt kommunikálva segítik a probléma megbeszélését, javaslatokkal, jó gyakorlatokkal a megoldáshoz közelítést.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fórum sorozat létrehozása „Kerekasztal a gyermekekért” címmel (3 alkalom) • 2013. október • 2014. január • 2014. március
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fórumok témái: • közös nyelvrendszer használata, fogalmak értelmezésének pontosítása, • közösségbe kerülés minél előbb, (bölcsőde, óvoda), • közösségben tartás – hiányzás, intézményváltás csökkentése, • közösségi programlehetőségek feltételeinek megteremtése már a megszületést követően, (pl.: baba-mama klub, baba-torna) • szakmai párbeszéd: a „sikeres” esetek megbeszélése, kipróbált, hatékony módszerek elemzése,.
Résztevők és felelős	• A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport tagjai, • HEP fórum tagjai, • Gyvt. 17. §-ban felsorolt észlelő és jelzőrendszer tagok.
Partnerek	• intézményfenntartók • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	Fórumok időpontjai • 2013. október , 2014. január, 2014. március
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a) Az érintett korosztályhoz tartozó szakszavak, kifejezések mindenki által azonos értelmezésbe kerülnek, b) szorosabb együttműködés és kommunikáció alakul ki az érintett felek között, c) a jó gyakorlatok, a bevált és az új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté, d) saját intézményi szinten mintaként szolgálnak, e) Indikátor: három megtartott fórum. f) Dokumentálása: jegyzőkönyv, jelenléti ív, fotó, helyi sajtó Fenntarthatósága: Következő években a fórum folytatódik, évi három alkalommal, a HEP folyamatos megvalósítása, éves értékelése, majd a következő év terveiben szereplő célok megfogalmazásához kapcsolódó témákban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázata, gyengesége, hogy az új lehetőségek bevezetése gyakran nehézségekben ütközik. Kockázat csökkentés lehetősége: a jó gyakorlatok, a pozitív példák bemutatása a gyakorlatban.
Szükséges erőforrások	• fórum helyszínének biztosítása Pápa Város Önkormányzatának közreműködésével, • önkéntes szervezők.

Gyermekek esélyegyenlősége 2.

Intézkedés címe:	Időszakos, majd állandó közösségi szintér létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nőtt a veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek száma. A veszélyeztetett kiskorú és a védelembe vett gyerekeknek csak alkalmanként, mindig más helyszínen, vagy iskolákban (ahova nem szívesen megy be) biztosított a közösségi szintér.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• A közösségi szintér szabályzatának, metodikájának, céljainak meghatározása, • a civilekkel való együttműködés, erőforrásaik bevonása a létrehozás és a működtetés tekintetében, • költségtervezés, • programok tervezése: a) a célcsoporttal egyeztetve, pl. sportlehetőségek, korrepetálás, egyéni problémameghallgatás, internet, művészeti, kreativitást segítő programok, b) a célcsoport formálását, megsegítését megcélozva: az egészséges életmód, az internet adta „hasznos információk” mint tudásbővítés; tehetséggondozás sport területen: tenisz, korcsolya oktatás, művészetben, népi kismesterségek elsajátításában; tudás feltérképezése, matematika másképp – Észkerék Egyesület, c) „váróterem „ – következő programig (különóra, korrepetálás) vagy hazaindulásig, d) idősebb generáció bevonása – „generációs híd” építése: „ pótnagyi” felügyelet, korrepetálás, e) életvezetési, családtervezési tanácsadás, f) klubok, alternatív gyerekmegőrző programok, g) tanulásra motiválás.
Résztevők és felelős	• A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport tagjai, • JMSZK munkatársai .
Partnerek	• 0-18 éves korosztály érdekeit képviselő civil szervezetek, • Önkéntes Pont regisztrált önkéntesek, • HEP Fórum tagjai, • sporttevékenységek felelősei, • Generation Bridge megvalósítói.
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• Heti rendszerességgel biztosított a célcsoport számára a közösségi szintér, • az érintett korosztály bekapcsolása egy közösségi szintéren keresztül a tágan vett tanulásba, • kommunikáció az érintett célcsoport és a kortársak között: ezzel másfajta szemlélet érzékeltetése, alternatívák megmutatása számukra, • Indikátor: 15 program, 2013. októbertől 2015. augusztus 31- ig 1-1 alkalommal, délutáni időszakban 4-4 órában. Dokumentálása: jegyzőkönyv, jelenléti ív, fotó, helyi sajtó. Fenntarthatósága: Következő években a program az indikátorokban meghatározottak szerint folytatódik, a gyakorisága a sikerkritériumok függvényében nőhet.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a helyszín biztosítása összehangolást és egyeztetést igényel Kockázat csökkentése: önkormányzati fenntartású intézmények szabad helyiségeinek igénybe vétele Kockázat: Érdektelenség a célcsoport részéről. Kockázat csökkentése: • tájékoztatás több csatornán keresztül, • elsőként a célcsoport igényfelmérése, ehhez kell igazítani a programokat és szolgáltatásokat. Kockázat: Kortárs segítő nem vállalja a közreműködést. Kockázat csökkentése: • a program céljának korrekt megismertetése, előzetes felkészítés, • munkájuk közösségi szolgálatként való elismerése, • az értékek átadása később mindenki számára eredményt hoz, ennek tudatosítása. Kockázat: A gyerekek viselkedése a közösségi szintérben. Kockázat csökkentése: • szabályok korrekt tisztázása az első belépéskor, • az előrevetítendő végeredmény, mint vonzó cél kitűzése, ebben az érintett aktiválása, érdekeltté tétele, • a gyerekek által elfogadott személyek, hozzáértő szakember jelenléte, • számukra is érdekes, vonzó programok, szolgáltatások biztosítása.
Szükséges erőforrások	Közösségi szintér helyszíneinek biztosítása (jégpálya, tenispálya, önkormányzati tulajdonú, szabad kapacitású helyiség), szakemberek partnersége, önkéntes szervezők, ügyeletet tartók, programot bemutatók, tájékoztató kiadványok, már meglévő internet – számítógép, sporteszközök.

Gyermekek esélyegyenlősége 3.

Intézkedés címe:	Alternatív pedagógia, mint új nevelő-oktató módszer alkalmazása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nőtt az intézményi hiányzások száma. A kompetenciamérés eredményei hullámzóak. A hátrányos helyzetű gyerekek nevelését-oktatását megcélzó új, alternatív és adaptív módszerek megismertetése, elsajátíttatása, a gyakorlatba történő átültetése a pedagógusok részéről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az intézményi hiányzások számának csökkentése, kompetencia mérés eredményeinek javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• 2013. szeptember: Konferencia megszervezése: „A fiatalokkal történő problémamegoldás színterei”. • 2014. IV. negyed év: nyitott műhely • 2014. I. és IV. negyed év : drámafoglalkozás 2 alkalom. Konferencia témái: • alternatív pedagógiák a problémák kezelésében, a tehetséggondozásban • adaptív iskola bemutatása, • az új módszerek alkalmazásának egy eredménye – videó felvétel, vagy beszámoló képekkel.
Résztvevők és felelős	• HEP fórum gyermek munkacsoport tagok, • drámapedagógus tanárok, • előadók, • pedagógusok, • meghívott vendégek. Koordinátor: Tankerület munkatársa
Partnerek	• 0-18 éves korosztály érdekeit képviselő civil szervezetek, • Önkéntes Pont regisztrált önkéntesek, • Teleszterion Színházi Műhely .
Határidő(k) pontokba szedve	2013. szeptember - konferencia 2014. január - nyitott műhely 2014. március, október – drámafoglalkozás az intézményekben

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: • szorosabb együttműködés és kommunikáció alakul ki pedagógusok és a diákok között, • a jó gyakorlatok, a bevált, új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté, • saját intézményi szinten mintaként szolgálnak, • változatosabb pedagógiai eszköztár, javuló eredményesség az oktató-nevelő munkában, esély a tehetségek kibontakoztatására. Indikátor: • egy szakmai konferencia az alternatív pedagógia elterjesztése érdekében, • 1 alkalom a nyitott műhely bemutatkozására, megtekintése 5-5 kortárs diák, 5-5 pedagógus számára, • 2 intézményben, 2 alkalommal drámafoglalkozás. Dokumentálás: jegyzőkönyv, jelenléti ív, fotó, helyi sajtó Fenntarthatósága: Következő években az indikátorok szerint megtartásra kerülnek a drámafoglalkozások. Szakmai konzultáció szervezése évente 1-1 alkalommal. (5 év fenntarthatóság)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: A megszokott, rutin nevelési-oktatási módszerektől nehéz a pedagógusoknak megválniuk. Kockázat csökkentése: • Az alternatív pedagógia módszerének megismertetésével, a nevelő-oktató munka eredményességének bemutatása. • A pedagógus eredményességének kiemelése a megújulás által, melynek legkézenfekvőbb példája a gyerekek teljesítményének növekedése, a tudás elsajátításhoz való pozitív igénye. • A pedagógus életpálya előmenetelének alapja a megújulni tudás, az alkalmazkodás az oktatás változásához. Kockázat: Bizalmatlanság a célcsoport részéről. Kockázat csökkentése: A célcsoport és a pedagógusok párbeszéde segíti a bizalom kialakulását.
Szükséges erőforrások	Konferencia helyszíne a JMSZK épületében, JMSZK munkatársainak szervező tevékenysége, Teleszterion Színházi Műhely önkéntesei, internet címlista az érintettektől, drámafoglalkozást tartók, helyi pedagógusok.

A nők helyzete, esélyegyenlősége 1.

Intézkedés címe:	Egészségvédő programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a településen élő nők körében a terhesség megszakítások száma és alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• a terhesség megszakítások számának csökkentése, • a szűrővizsgálaton való részvételi arány növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. terhesség megszakítások számának csökkentése • önkormányzati rendelet megalkotása: fogamzásgátló eszközökhöz való hozzáférés támogatása, • kamaszok részére elkülönített nőgyógyászati rendelés biztosítása, • tájékoztató előadások szervezése. 2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése • tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével, • a szűrésen részt vevő nők részére a rendszeres szűrés fontosságát kiemelő tájékoztató anyagok átadása.
Résztvevők és felelős	• Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő (szakorvosok), • Egészségügyi Alapellátási Intézet (Védőnői szolgálat, háziorvosok).
Partnerek	• Pápa Város Önkormányzata, • Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztálya.
Határidő(k) pontokba szedve	1. terhesség megszakítások számának csökkentése • önkormányzati rendelet megalkotása: 2014. • kamaszok részére elkülönített nőgyógyászati rendelés biztosítása: 2014.január 1. • tájékoztató előadások szervezése: először a 2013/2014 tanévben, majd folyamatosan. 2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése • tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével: - tájékoztató anyagok összeállítása: 2013. szeptember - előadások szervezése: 2014. évben havi bontásban • a szűrésen részt vevő nők részére a rendszeres szűrés fontosságát kiemelő tájékoztató anyagok átadása: folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. terhesség megszakítások számának csökkentése • önkormányzati rendelet alapján igényelt támogatások száma: kérelem, • kamaszok részére elkülönített nőgyógyászati rendelés biztosítása: rendelésen megjelentek száma, • tájékoztató előadásokon megjelentek száma (jelenléti ív szerint), • terhesség megszakítás számának figyelembe vételével az eredményesség felmérése. 2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése • előadásokon való részvételi arány, • a szűrővizsgálaton megjelentek vonatkozásában összehasonlító adatok elemzése az előző évihez viszonyítva.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: A vizsgálatról való félelem, alacsony szintű egészségtudatosság. Kockázat csökkentése: A tájékoztató anyagokkal és a személyes meggyőzéssel a motiváció növelhető. A vizsgálat során a megfelelő körülmények, intimitás megteremtése, várakozási idő minimalizálása.
Szükséges erőforrások	Kórházban és az Egészségügyi Alapellátási Intézetnél a humán erőforrás rendelkezésre áll. Költségmentesen merül fel a szóróanyagok sokszorosítási költsége. Költségvetési forrás a fogamzásgátló eszközök támogatásához.

A nők helyzete, esélyegyenlősége 2.

Intézkedés címe:	Család erőszak nélkül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a családon belüli elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma. Tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<i>Rövidtávú cél:</i> az érintettek tájékoztatása a családon belüli erőszakkal kapcsolatban. <i>Középtávú cél:</i> fórumok szervezésével, pályázat kiírásával elérni, hogy az erőszakot elszenvedők bizalommal forduljanak a segítőkhez. <i>Hosszú távú cél:</i> családon belüli erőszak csökkentése, a rejtett cselekmények felszínre kerülése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Tájékoztató anyagok, pályázati kiírás előkészítése, • előadások megszervezés és lebonyolítása, • pályázati kiírás „Családon belüli erőszak” címmel.
Résztvevők és felelős	• A nők helyzete esélyegyenlősége munkacsoport tagjai, • Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás.
Partnerek	• Pápa Rendőrkapitányság, • Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, • Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, • helyi médiumok képviselői.
Határidő(k) pontokba szedve	• Tájékoztató anyagok, pályázati kiírás előkészítése 2013. IV. negyedév, • előadások megszervezés és lebonyolítása 2013. IV. negyedév, • pályázati kiírás „Családon belüli erőszak” címmel. 2014. január-február.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• a pályázatra érkezett pályaművek száma, regisztráció alapján, • előadáson résztvevők száma, • segítőkhez fordulók száma, • hatóságok mutatószámai.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A családon belüli erőszak egyben „szégyen” tabu témának számít, ennek leküzdése érdekében szükséges az anonim segítségkérés lehetőségének feltérképezése, civil szerveződés támogatása.
Szükséges erőforrások	A pályázat díjazására anyagi forrás biztosítása, szóróanyagok sokszorosítási költsége.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 1.

Intézkedés címe:	Elmagányosodás kezelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	- magas az egyedül élő idősek aránya, - generációk és család közötti kapcsolatok hiánya, - alacsony informatikai jártasság.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a) aktivitás, függetlenség megőrzése, b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása, c) informatikai jártasság emelkedése az idősek körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: - programokra vonatkozó igények felmérése, - a programok megszervezése (helyiség, célcsoport és előadók meghívása). b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: - új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből a generációs programokhoz való csatlakozáshoz, - távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvétel. c) számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba.
Résztevők és felelős	Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport
Partnerek	- Egyesített Szociális Intézmény - Klebelsberg Intézményfenntartó Központ - Pápai Városi Óvodák - önkéntesek, civil szervezetek - nyugdíjas egyesületek

Határidő(k) pontokba szedve	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: – programokra vonatkozó igények felmérése: 2014. I. negyedév, – a programok megszervezése (helyiség, célcsoport és előadók meghívása): 2014.II. negyedév. b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: – új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből a generációs programokhoz való csatlakozáshoz,; 2013. IV. negyedév, – távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvétel: folyamatos. c) számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba: folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programokon résztvevők száma: jelenléti ív, b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: – generációs programokban résztvevő oktatási-nevelési intézmények, gyermekek száma, – intézményben ellátottak esetében a látogatások száma. d) számítógépes tanfolyamra jelentkezők és résztvevők, valamint a tanfolyamot eredményesen elvégzők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: Kockázat: megfelelő érdeklődés hiánya. Kockázat csökkentésének egyik módja lehet a személyes felkeresés és kortárscsoportok, egyesületek agitációs tevékenysége. b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: Kockázat: kevés oktatási-nevelési intézmény jelentkezik. Kockázat csökkentésének egyik módja lehet a programban már résztvevők tapasztalatainak megosztása, élménybeszámolója. e) számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba. Kockázat: pályázati forrás nem áll rendelkezésre. Kockázat csökkentés lehetősége: használt számítógéppark felmérése, felajánlások kérése, önkéntesek bevonása.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás: tanulók, pedagógusok, önkéntesek, JMSZK munkatársai, ESZI munkatársai. Tárgyi feltételek: helyiség, számítógép, meghívók, tájékoztató anyagok

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 2.

Intézkedés címe:	Az áldozattá válás megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az áldozattá válás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Az áldozattá válás megelőzését és az áldozatsegítést szolgáló Veszprém megyei komplex rendszer működtetése a társadalmi kohézió erősítésével. • Pápai Rendőrkapitányság módszertani DVD-jének bemutatása a Pápa Városi Televízió közreműködésével.
Résztvevők és felelős	Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport
Partnerek	• Pápai Rendőrkapitányság, • Egyesített Szociális Intézmény, • Polgárőrség, • Veszprém Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat, • Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi-Érdekképviselői Egyesülete, • Pápa Városi Televízió.
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban megfogalmazott tevékenységek célja, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése a Pápai Rendőrkapitányság statisztikai adatai alapján.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázata, hogy a figyelemfelhívó és tájékoztató tevékenység (DVD, sétáló rendőr stb.) nem jár az áldozattá válás csökkenésével. Kockázat csökkentés érdekében a megelőző programot a lakosság széles körében és rendszeresen be kell mutatni, a helyi médiumok közreműködésével.
Szükséges erőforrások	rendelkezésre állnak

Fogyatékosok helyzete, esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés, - utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása, - lehetőség biztosítása a sportolásra (Gördülő táncsoport, ülő röplabda) stb.), kulturális programok látogatására, továbbá abban való aktív részvételre (Baltazár Színház): - igényfelmérés, - helyszín biztosítása.
Résztvevők és felelős	Idősek, Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport
Partnerek	- Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, - támogató szolgáltatások, - Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, - Egyesített Szociális Intézmény - egyesületek, civil szervezetek, önkéntesek, - helyi médiumok.
Határidő(k) pontokba szedve	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés: folyamatosan, pályázati lehetőségek és saját forrás függvényében, - az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása: folyamatosan a támogató szolgáltatások és önkéntesek közreműködésével, - lehetőség biztosítása a sportolásra és kulturális programok látogatására (Baltazár Színház) továbbá az abban való aktív részvételre.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	- Az akadálymentesített közintézmények köre bővül. - A támogató szolgáltatásokat és az önkéntes segítségnyújtást igénybe vevők száma emelkedik. - Növekszik a kulturális és sport programok látogatottsága és az azokban való aktív résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: az akadálymentesítés vonatkozásában nem áll rendelkezésre saját és pályázati forrás. Az aktív sport és kulturális tevékenységre kevesen jelentkeznek, melynek kockázata megfelelő propagandával, médiumok bevonásával csökkenthető.
Szükséges erőforrások	pályázati forrás, saját forrás, helyiségek, humánerő forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Egészségügyi program	Alacsony részvétel szűrővizsgálatokon	aktivitás szűréseken		Egészségügyi Alapellátási Intézet	2014.december 31.	szűrésre jelentkezők száma	emberi erőforrások, orvosi rendelők, szűrőbusz	betegjogok miatt nem releváns
		Hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása	Megfelelő hulladékkezelés		- Városfejlesztési O. - VMKH Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete	2013. szeptember 30.	részvételi arány a fórumokon, közszolgáltatási szerződést kötők száma, illegális hulladék elhelyezők számának csökkenése	emberi erőforrás (Polgármesteri Hivatal, VMKH Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete, Közszolg Kft.) helyiség, meghívók, sokszorosítási költségek.	folymatos ellenőrzéssel
		Higiéniai szükségletek kielégítéséhez hiányoznak a feltételek	Higiéniai szükségletek kielégítése		- Emberi Erőforrás O. - Városfejlesztési O.	folymatos (kizárólag pályázati forrásból)	Szolgáltató pontot igénybevevők száma	emberi erőforrások rendelkezésre állnak, az egyéb feltételekhez pályázati forrás szükséges.	pályázati forrásból
2	Köznevelési napok	Jellemző az iskolai lemorzsolódás, gyakoriak az osztályismétlések	Az iskolai lemorzsolódások és osztályismétlések csökkentése		- Pápai Városi Óvodák - A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport - Klebelsberg Intézményfenntartó Központ - pedagógusok	2014. június 15.	köznevelési napokon résztvevők száma, szülők aktivitása a tréningeken, gyermekek aktivitása a játékos programokon.	óvodapedagógusok, pedagógusok, óvodák helyiségei.	igény esetén évente
3	Esélyegyenlőség foglalkoztatásban	Alacsony iskolai végzettség, tartós munkanélküliség	Aktív részvétel a munkaerő-piacon		- Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége - Egyéb képzőintézmények	folymatos	indított képzések száma, képzésre jelentkezők száma, képzést eredményesen befejezők száma, közfoglalkoztatásban részt vevők száma, elhelyezkedési mutatók	VMKH Pápai Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltségének munkatársai, támogatott képzések	folymatos

	A	B	C	D	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Fórum létrehozása	Kevés és szűk területre koncentrálódott a kommunikációs lehetőség a gyerekekkel foglalkozó szakemberek között	Fórumorozat létrehozása „Kerekasztal a gyermekekért” címmel	A közoktatási esélyegyenlőségi program és intézkedési terv, Pápa Város Drogstratégiája	- Gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport - HEP Fórum tagjai - észlelő és jelzőrendszeri tagok	2014.03.31.	3 megtartott fórum	fórum helyszínének biztosítása, önkéntes szervezők	Fórum folytatása: HEP megvalósítása, értékelése alapján kitűzött új célokhoz kapcsolódó témákban
2	Időszakos, majd állandó közösségi szintér létrehozása	Nőtt a veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek száma	A veszélyeztetett kiskorúak és a védelembe vett gyerekek számának csökkentése	Pápa Város Szolgáltatásszervezési koncepciója A közoktatási esélyegyenlőségi program és intézkedési terv Pápa Város Drogstratégiája	- Koordinátor: JMSZK munkatársa - Gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport	2015.08.31.	15 program délutáni időszakban 4-4 órában	Helyszín, szakemberek partnersége, önkéntes szervezők, ügyeletet tartók. Eszközigénye már rendelkezésre álló számítógép, sporteszközök, tájékoztató kiadványok.	Program folytatása, gyakorisága sikerkritériumok függvényében nőhet.
3	Alternatív pedagógia, mint új nevelő-oktató módszer alkalmazása	Nőtt az intézményi hiányszakok száma. A kompetencia mérés eredményei hullámzóak.	Az intézményi hiányszakok számának csökkentése, kompetencia mérés eredményeinek javítása	Pápa Város Szolgáltatásszervezési koncepciója A közoktatási esélyegyenlőségi program és intézkedési terv	Koordinátor: Tankerület munkatársa - Gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport - dramapedagógusok - előadók - pedagógusok	2014. október.	1 szakmai konferencia, 1 nyitott műhely bemutatkozása (5-5 kortárs diák, 5-5 pedagógus számára betekintési lehetőség) 2 intézményben 2 alkalommal drámafoglalkozás	Konferenciahelyszín, JMSZK munkatársainak szervező tevékenysége, TELESZTERION Színházi Műhely önkéntesei, drámafoglalkozást tartó pedagógusok	Drámafoglalkozások folytatása az indikátorokban megfogalmazottak szerint
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Egészségvédő programok	Magas a terhesség megszakítások száma, alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya.	Terhesség megszakítások számának csökkentése (önkormányzati rendeletben szabályozva) szűrővizsgálaton történő részvételi arány növelése.		- Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézet Szakrendelő (szakorvosok) - Egészségügyi Alapellátási Intézet (védőnők, háziorvosok) - Pápa Város Önkormányzata - PH. Emberi Erőforrás Osztály	2014.12.31.	Terhesség megszakítások és az önkormányzati támogatást igénybe vevők száma. Szűréseken résztvevők száma.	szakorvosok, háziorvosok, védőnők, Emberi Erőforrás O. munkatársai, kiadványok, szórólapok költségei, költségvetési forrás fogamzásgátló eszközök támogatására.	folymatos
2	Család erőszak nélkül	A családon belül elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma magas, illetve egy részük rejtve marad.	Családon belüli erőszakos események számának csökkentése, a rejtett cselekmények felszínre kerülése	Pápa Város Büntetőeljárás és Közbiztonsági Stratégiája	- Nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport - Gondozási Központ családsegítés és gyermekjóléti szolgálat - Pápai Rendőrkapitányság	folymatos	fórumokon , pályázaton résztvevők és a segítőkhoz fordulók száma	munkacsoport, gondozási központ, rendőrség szakemberei, sokszorosítási költségek, helyiség biztosítása, pályázatok díjazásának költségei.	folymatos

	A	B	C	D	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Idősek esélyegyenlősége									
1	Elmagányosodás kezelése	Magas az egyedülélő idősek aránya. A generációk és család közötti kapcsolat hiánya. Alacsony informatikai jártasság.	Aktivitás, függetlenség megőrzése. Generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, pótlása. Informatikai jártasság emelkedése.		- Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport - Egyesített Szociális Intézmény - Klebelsberg Intézményfenntartó Központ - Pápai Városi Óvodák - önkéntesek	folyamatos	Aktivitást, függetlenséget megőrző programokon résztvevők száma. Számítógépes tanfolyamra jelentkezők, résztvevők, tanfolyamot eredményesen elvégzők száma.	tanulók, pedagógusok, önkéntesek, civil szervezetek, nyugdíjas egyesületek, ESZI munkatársai, JMSZK munkatársai. Számítógépek, helyiségek, meghívók és tájékoztató anyagok költségei.	folyamatos
2	Áldozattá válás megelőzése	Áldozattá válás	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása		- Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport - Egyesített Szociális Intézmény - Pápai Rendőrkapitányság - Polgárőrség	folyamatos	Az időszerűk sérelmére elkövetett cselekmények száma a rendőrségi adatok alapján.	Rendőrkapitányság szakemberei, sétáló rendőr, tájékoztató anyagok.	folyamatos
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	Mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés. Utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása. Lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására, továbbá abban való aktív részvételre.		- Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport - Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály - támogató szolgáltatások - Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ - egyesületek, civil szervezetek, önkéntesek	folyamatos	Az akadálymentesített közintézmények köre bővül. A támogató szolgáltatásokat és az önkéntes segítségnyújtás igénybe vevők száma emelkedik. Növekszik a kulturális és sport programok látogatottsága és az azokban való aktív résztvevők száma.	pályázati forrás, saját forrás, helyiségek. Az intézkedésért felelősök szakemberei.	folyamatos

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1 Jogszábai hátter bemutatása	2 Stratégiai környezet bemutatása	3 Mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	4 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	5 A nők helyzete, esélyegyenlősége	6 Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	7 A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	8 Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for- profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	9 A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	10 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	
Emberi Erőforrás Osztály	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
PVÖ Egyesített Szociális Intézménye	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Pápai Rendőrkapitányság	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Pápai Városi Óvodák	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.

PVÖ Egészségügyi Alapellátási Intézet	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Balla Róbert téri Általános Iskola Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Sarokkő Baptista Gyülekezet Kánaán-ház Anya-és Leányotthon	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi – Érdekképviselői Szervezete	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Pápai Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Signature]</i>